8554 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo | Cena 200 lir | Leto XXXV. Št. 52 (10.271) | TRST, sobota, 3. marca 1979

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi

PO BREZUSPEŠNIH POSKUSIH OBNOVITVE VEČINE DEMOKRATIČNE SOLIDARNOSTI

La Malfa je vrnil mandat za sestavo vlade Pertini pred novim krogom posvetovanj

Bo novi mandatar zopet iz vrst laičnih strank? - Vedno večja verjetnost predčasnih političnih volitev - V Rimu že govorijo o datumu: 29. april ali nedelja kasneje

RIM — La Malfa se je odpovedal sestavi vlade in ni predsedniku republike niti nakazal možnosti drugačne vladne večine. Njegov obisk je bil torej poslovilnega značaja, ker je izključeno, da bi se Pertini ob koncu posvetovalnega kroga, ki se bo začel v ponedeljek, ponovno zatekel k njemu. Preostajata torej le dve možnosti: da Pertini poveri mandat za sestavo vlade ob podpori večine brez komunistov drugi politični osebnosti ali pa se odloči za razpust obeh zbornic. La Malfi, kateremu se ni posrečilo obuditi k življenju prejšnje večine demokratične solidarnosti je spodletel tudi poskus štiristranske formule. Nihče od možnih zaveznikov novega levega centra ni hotel do konca prehoditi te poti: ne PSI, ki je potrdila, da preko vzdržanja, in še to s težavo, ne more iti, niti KD, ki se raje zateče k predčasnim volitvam kot k podpori ne preveč trdne vlade, še posebno, ker jo pretresa notranja politična kriza, in niti La Malfa osebno, ki ni mogel prevzeti

Ugo La Malfa

odgovornosti za šibko vladno kompozicijo.

«Moj namen,» je izjavil La Malfa po razgovoru s Pertinijem, «je bil najti s privoljenjem strank demokratične solidarnosti bolj ali manj sprejemljivo politično formulo, s katero bi lahko pristopili k postopnemu reševanju problemov, ki tarejo državo. Resnično mi je žal, da mi ni uspelo izpeljati naloge.»

La Malfa se je torej umaknil s politične pozornice, zaradi česar je možnost predčasnih volitev zdaj še verjetnejša, kot je bila doslej. Edini, ki se nočejo predati, prepričani, da je še možno zbrati razpršene plošče politične šahovnice, so socialisti in z njimi tudi socialdemokrati. «Bitka še ni končana,» je naslov članka v «Avanti», medtem ko «Umanità» poudarja, da je «treba še čakati».

Kaj lahko konkretno naredi Pertini? Z mandatom kakemu demokristjanu (ne Andreottiju, ki ne bi sprejel vrele kaše) bi spravil v zadrego prav PSI, ki bi lahko opravičila vzdržanje samo v primeru laičnega predsednika vlade. Poskus ne bi uspel, ker ne bi naletel na razumevanje niti v vrstah KD. Predsedniku torej ne preostaja drugega kot vztrajati pri laiku v upanju, da se bodo komunisti odpovedali zahtevi po prisotnosti neodvisnih levičarjev v vladni formaciji. Drugače rečeno: mandat socialdemokratu ali še bolje socialistu. To zahtevo je možno razbrati med vrsticami uvodnika v Avanti: «Ko se pojavljajo druge možne hipoteze je tudi potreba po boljših pogojih, jamstvih in jasnosti večja». Težko je sedaj ugotoviti do kod sega volja strank po rešitvi krize in kje se začenja igra, tako pogosta pred razpustitvijo zbornic, po zvračanju krivde na druge. Kriza je dosegla skrajne meje in čez teden dni se bomo lahko že znašli v polni volilni fazi. Že krožijo namreč možni datumi volitev: 29. april ali nedeljo kasneje. In vendar še včeraj zjutraj, preden se je La Malfa predal, so bile kvotacije tristranske vladne koalicije ob podpori socialistov, zelo visoke. Zakaj se je ta možnost razblinila v 24 urah? Socialisti so brez ovinkov namignili, da je treba vzroke iskati v nočnem srečanju med KPI in KD.

Obe stranki, prvi da ne bi ostali osamljeni v opoziciji, drugi pa iz strahu pred nazadovanjem, so soglašali, vsak s svojega zornega kota in prepričan v uspeh, da so prav predčasne volitve edini izhod iz krize. Koliko to drži, ni znano, dejstvo pa je, da demokristjanom prav gotovo ni ugajala formula, ki bi koristila izključno socialdemokratom, ki bi se ponovno prerili do ministrskih mest. In vendar se je o štiristrankarski večini govorilo še v jutranjih urah. Predvsem Berlinguer, ki je po razgovoru z La Malfo opozoril, da je KD odklonila vse komunistične predloge in navedel stališče, da ne bodo ovirali sestave novih vladnih večin, pa čeprav brez komunistov. Ocena komunistov bi bila v tem primeru odvisna od programa in imen ministrov. Zaccagnini je bil sicer previden, a ni nasprotoval, češ, bomo preučili predloge, Longo, ki ni kazal simpatije do La Malfe, je dvoumno namignil na druge poskuse. Biasini je bil najbolj jasen in je potrdil možnost «drugačne rešitve vladne krize». Pripomnil je, da se La Malfa ne more zadovoljiti z vzdržanjem socialistov, pesimistično razpoloženi Craxi pa je potrdil, da več ne morejo nuditi in ožigosal tiste, «ki se ponoči zabavajo z uničevanjem dela, ki so ga s težavo ustvarili čez dan». PSI ostaja na razpolago in bo avtonomno sklepala, pa čeprav negativno ocenjuje razdvojenost levičarskih strank. Konstruktivno bomo ocenili druge predloge, je še dodal Craxi. Toda ti «drugi predlogi» lahko prihajajo samo iz vrst krščanske demokracije, ki je v naglici sklicala vodstvo za danes ob 9. uri.

MINO FUCCILLO

Pred skorajšnjo podražitvijo bencina?

RIM — «Bencin se zaenkrat ne bo podražil. Možnost podražitve bomo začeli jemati v poštev samo, če se bo uporaba bencina dvignila». Tako je izjavil minister za industrijo Prodi med včerajšnjim pogovorom z novinarji. «Kritično točko predvidevamo tam nekje v začetku poletja, ko se uporaba bencina redno dvigne, letos pa se bomo morali zaradi tega posluževati tudi podražitve. Vsekakor moramo še počakati na posledice, ki jih bo imel v svetu ponoven izvoz petroleja iz Irana». Minister Prodi je še dejal, da bi v Italiji znaten povišek bencina preprečili tudi z dobro voljo nekaterih avtomobilistov, ki se vedno, tudi ko niso primorani, poslužujejo svojega vozila.

RIM — Italijanska trgovinska bilanca za leto 1978 se je zaključila v ravnovesju. To se pravi, da je bilo skoraj enako število milijard izvoza kot uvoza.

PRI OSREDNJEM SEDEŽU PSI V RIMU

Socialistična stranka ustanovila komisijo za manjšinska vprašanja

Poslanec De Michelis: «Socialisti smo imeli vedno pomembno vlogo pri reševanju manjšinskih vprašanj in tudi do Slovencev bomo imeli enako stališče»

RIM — Na svojem 41. kongresu je socialistična stranka Italije sklenila, da čimprej ustanovi komisijo, ki bi obravnavala vprašanja manjšin na Južnem Tirolskem. Obširna debata, ki se je ob tem razvila, pa je kaj kmalu pokazala, da je treba vprašanje razširiti in sicer tako, da bo zaobjelo problematiko vseh etničnih in jezikovnih manjšin v Italiji. Jasno je bilo tudi, da poleg specifičnih problemov vsake manjšine obstajajo tudi marsikatera skupna vprašanja in prav ta ugotovitev je spodbudila socialistično stranko, da ustanovi vsedržavno komisijo za manjšinska vprašanja. Uradna ustanovitev komisije je bila v četrtek v Rimu na sedežu stranke. Ustanovnemu sestanku je predsedoval poslanec De Michelis, odgovorni za organizacijska vprašanja v stranki, ki je tudi obrazložil razloge, ki so privedli do ustanovitve te posebne komisije. De Michelis je deja', da je socialistična stranka državna stranka, ki sledi pluralističnim težnjam, ki so prisotne v Italiji in se potemtakem zavzema in bori za razvoj in zaščito etničnih in jezikovnih manjšin. Socialisti, je dalje dejal De Michelis, se zavzemajo za decentralizacijo in v skladu s to splošno usmeritvijo so ustanovili tudi posebno komisijo.

Socialistična komisija za manjšinska vprašanja bo razdeljena na delovne grupe, na podkomisije, ki se bodo ukvarjale s posameznimi vprašanji v deželah, kjer živijo manjšine. Na skupnih zasedanjih vsedržavne komisije pa bodo člani obravnavali splošna vprašanja. Člani te komisije so poleg predstavnikov deželnih federacij socialistične stranke tudi strokovnjaki za manjšinska vprašanja in sicer iz Doline Aaosta, iz Furlanije - Julijske krajine, Sardinije, Sicilije ter predstavniki federacij iz Bocna, Trenta, Trsta, Novare in Vidma.

Ob koncu prvega zasedanja novoustanovljene komisije, katere predsednik bo podtajnik PSI Claudio Signorile, so se predstavniki srečali z novinarji. Govor je bil seveda o manjšinah, o njihovi zaščiti in razvoju.

Seveda je bil govor tudi o slovenski narodnostni skupnosti; o njej je poslanec De Michelis dejal sledeče: «Socialisti smo imeli vedno pomembno vlogo pri reševanju problemov nemške manjšine na Južnem Tirolskem. Naš prispevek je bil tu vsekakor pomemben, do Slovencev se bomo obnašali na isti način v upanju, da bodo tudi rezultati podobni. Pred šestimi leti smo socialisti pripravili zakonski osnutek o globalni zaščiti (mislim na zakon Fortuna), ki smo ga predložili v parlamentu. To je bil naš prispevek, vemo pa, da se ne bo razpravljalo samo o našem, temveč tudi o vseh drugih zakonskih osnutkih, ki so jih razne stranke predložile v parlamentu.» De Michelis je še dodal, da je treba reševati vprašanje slovenskega prebivalstva globalno in povsod, kjer slovensko prebivalstvo živi. V Trstu, je še dejal De Michelis, je vprašanje Slovencev še posebno zaskrbljujoče in najti je treba ustrezno rešitev, pravo pot, ki jo je socialistična stranka že nakazala v svojem odnosu do osimskega sporazuma.

O Trstu in Slovencih je spregovoril tudi Gianfranco Carbone, deželni podtajnik PSI v Furlaniji - Julijski krajini, ki se je predvsem skliceval na mladino, ki mora danes premostiti vse politične stereotipe, ki so se pojavili pred štiridesetimi leti med Italijani in Slovenci. Mladina mora skupno nastopati, sodelovati, mora se med seboj spoznavati ter si posredovati kulturne in človeške vrednote. O socialističnem zakonskem predlogu za globalno zaščito Slovencev v Italiji je spregovoril tudi prof. Josip Pečenko, ki je še predvsem poudaril potrebo po ustanovitvi avtonomnih šolskih okrajev. Vprašanje mora po Pečenkovem mnenju najti svoje pravo mesto tudi v zakonu za globalno zaščito slovenske narodnostne skupnosti. (jt - ap)

RIM — Zaradi vsedržavne stavke stevardes in hostes je letalski promet družbe Alitalia močno okrnjen. Danes bodo samo trije poleti, in sicer eden na notranjih progah in dva mednarodna.

DVA TEDNA PO IZBRUHU SPOPADOV ZNAKI POJENJANJA NAPETOSTI V INDOKINI

Brežnjev ni zaostril stališč SZ do kitajsko-vietnamske vojne

Obsodba kitajske agresije, svarilo zahodnemu svetu, a nobenega stvarnega namiga na možnost posega SZ v spopad Upanje v uspešen konec razorožitvenih pogajanj z ZDA

MOSKVA — Z dokaj umirjenim tonom je Leonid Brežnjev včeraj na zaključnem volilnem govoru (jutri bodo v SZ izvolili nov parlament) ponovil stališče Sovjetske zveze do kitajsko - vietnamske vojne. Brežnjev se je omejil na obsodbo kitajskih voditeljev, kakršno so v prejšnjih dneh iznesli domala vsi šefi kremeljskega politbiroja in na ponovno zahtevo po umiku kitajskih čet iz Vietnama, obenem pa je potrdil, da bo Moskva spoštovala sporazum prijateljstva, ki jo veže na Vietnam ter ponovil svarilo zahodnemu svetu, zaradi «soglasja» s Pekingom. Brežnjev je dejal, da so sedanji pekinški voditelji z «arogantnim in roparskim napadom na socialistični Vietnam» končno pokazali vsemu svetu varljivo in napadalno osnovo svoje politike velesile. «Danes vsakdo vidi, da je prav ta politika največja grožnja za svetovni mir in je vsakomur jasno, bolj kot kdajkoli prej, kako nevarna je vsaka oblika sodelovanja s to politiko,» je dejal Brežnjev, ki je nato poudaril, da vse države na svetu, «ki ljubijo mir» zahtevajo takojšen konec kitajskega napada in umik vseh čet, do zadnjega vojaka, z vietnamskega ozemlja. «V tem težkem trenutku za vietnamsko ljudstvo mu stojimo z duhom in telesom ob strani. Nihče ne more dvomiti: SZ je zvesta sporazumu prijateljstva in sodelovanja, ki veže obe državi.»

To je dejansko odgovor na najaktualnejše vprašanje po začetku spopadov na kitajsko - vietnamski meji in sicer na vprašanje, kaj bo naredila SZ. Iz besed Brežnjeva bi lahko razbrali, da namerava Moskva voditi politični boj s tem, da bi z raznimi pritiski preprečila konkretno pomoč Zahoda Kitajski, tako na industrijski kot na vojaški ravni. Če pa bi se vojna nadaljevala, naj bi SZ ne posegla neposredno, pač pa naj bi «internacionalizirala» vojno s «prostovoljci» iz vzhodnoevropskih držav, ki naj bi bili «željni» pomagati Vietnamu v boju proti Kitajski.

Daljši del svojega govora je Brežnjev posvetil tudi vprašanju razorožitve in odnosom z ZDA. Potrdil je, da «obramba» mirnega dela sovjetskega ljudstva» terja velike izdatke za utrditev varnosti države, tako na Zahodu kot na Vzhodu, poudaril pa je, da SZ potroši toliko, kolikor je nujno potrebno, ne več, vendar tudi ne manj.

Zelo umirjen je bil Brežnjev pri obravnavanju odnosov z ZDA. V zadnjih dneh so namreč v Moskvi očitali Carterju, da je posredno podpiral kitajsko agresijo. Brežnjev ni ponovil tega očitka in je dejal, da je njegovo srečanje s Carterjem «časovno blizu» in da je prav tako blizu zaključek pogajanj SALT 2 o omejitvi strateškega oboroževanja. Dejal je: «Novi sporazum, ki ga dopolnjujemo, bomo verjetno podpisali med mojim skorajšnjim sestankom s predsednikom Carterjem, ko bomo tudi proučili številna vprašanja v zvezi z nadaljnjim razvojem odnosov med SZ in ZDA ter z utrditvijo postopnega razoroževanja in svetovnega miru.»

Brežnjev je v zvezi s tem že namignil na nadaljnja pogajanja SALT 3, ki naj bi privedla svet do premostitve nevarnosti svetovnega jedrskega spopada, istočasno pa je izrazil obžalovanje, da ne prihaja do tesnejšega sporazumevanja med Vzhodom in Zahodom kar zadeva vprašanje razoroževanja ter je opozoril, da želele pakta NATO «mrzlično nadaljujejo z oboroževanjem» in tako otežkočajo razvoj evropske situacije. Ponovil je predlog SZ, po katerem naj bi Moskva umaknila iz srednje Evrope 30 tisoč vojakov in večjo količino strateškega orožja, med katero tisoč tankov pod pogojem, da bi tudi ZDA omejile svojo prisotnost v Evropi, pa čeprav v manjši meri. Predlagal je tudi sklenitev sporazuma o nenapadalnosti na panevropski konferenci in poudaril, da bi bil tak sporazum popolnoma v skladu s helsinškim duhom.

Končno pa je Brežnjev obširno razčlenil notranja gospodarska vprašanja ter mednarodne sporazume o sodelovanju in med drugim izrazil željo, da bi se sodelovanje med SZ in Italijo še povečalo.

KITAJCI PONAVLJAJO PREDLOG ZA MIROVNA POGAJANJA S HANOIEM

V Pekingu napovedujejo «pomembno sporočilo»: ali gre za napoved umika kitajskih čet iz Vietnama?

PEKING — Kitajci napovedujejo «velike novosti» o spopadih z Vietnamom za današnji ali jutrišnji dan. Glede na dejstvo, da se že nekaj dni intenzivno govori o skorajšnjem umiku kitajskih čet z vietnamskega ozemlja, tuji opazovalci pričakujejo, da bo «novost prav poročilo o «koncu protinapada», kot Kitajci še vedno imenujejo zasedbo nekaterih obmejnih predelov Vietnama.

Včeraj so sicer v Pekingu objavili kar tri inačice uradnega stališča. Agencija Nova Kitajska je sporočila, da je «splošna težnja svetovne javnosti, da se morajo istočasno umakniti kitajske čete iz Vietnama in vietnamske čete iz Kampučije».

Malo kasneje pa je podpredsednik vlade Li Xiannian to zanikal in dejal, da sta «protinapad Kitajske in zasedba Kampučije dve popolnoma ločeni vprašanji».

V nočnih urah pa je zunanje ministrstvo uradno sporočilo, da je Kitajska predlagala Vietnamu mirovna pogajanja, za katera Peking ne postavlja nobenih posebnih pogojev. Uradni glasniki vztrajajo pri tem predlogu in ga ponavljajo tudi v zvezi z napovedjo «pomembnega sporočila» v prihodnjih dneh.

Dejansko Kitajci jemljejo na znanje, da Vietnam odklanja njihov predlog o pogajanjih, kot je bilo treba sicer pričakovati, saj je zelo malo verjetno, da bi država pristala na paritetne razgovore, ko se nahajajo tuje čete na njenem ozemlju in bi torej tudi pristala na premirje, dokler ti razgovori trajajo, kajti ves ta čas bi bila prostorsko okrnjena za del ozemlja, kar bi seveda vplivalo na potek pogajanj in bi se lahko spremenilo v izsiljevanje.

Sinoči so vietnamske oblasti uradno sporočile kitajskemu zunanjemu ministrstvu, da so pripravljene na pogajanja, vendar šele po umiku kitajskih čet z vietnamskega ozemlja.

USPEŠNA AKCIJA POLICIJE IN KARABINJERJEV

V Toskani in Kampaniji aretirali enajst članov prevratniških skupin

Tesno naj bi sodelovali z italijansko-nemško teroristično organizacijo

RIM — Agenti posebnega terorističnega oddelka generala Della Chiese in karabinerjev so včeraj v Toskani aretirali šest oseb, osumljenih teroristične dejavnosti, drugih šest teroristov pa so aretirali v Kampaniji.

Karabinerji so pri Reggio Emilii odkrili tudi skrivališče italijansko-nemške teroristične skupine, katere člane so preiskovalci aretirali 23. februarja letos v Parmi. Celotna široka akcija agentov generala Dalla Chiese in karabinerjev je stekla prav po odkritju teroristov v Parmi, ko so preiskovalci priprli dva Italijana in dva Nemca, v njihovem avtu pa so našli veliko količino eksploziva. Aretacija prevratnikov je nov dokaz, da obstojijo vezi med italijanskimi prevratniškimi skupinami in oddelki nemške «Rote Armee Franktion».

Sledile so nato hišne preiskave, pripori, ugotavljanje istovetnosti oseb. Sad vsega tega pa je bil priporni nalog za štirinajst domnevnih teroristov, ki so ga izdale pristojne sodne oblasti. Kot rečeno, so karabinerji aretirali včeraj v Firencah šest oseb. Gre za Renata Piccola, Giampaola Verdecchio, Mario Grazio Giannini, Luciana Girgija, Grazio Quattrocchi in Mario Machietti. Vsi so obtoženi članstva v prevratniški oboroženi tolpi, Piccolo pa še ropa. Neki tuji terorist in njegov italijanski pajdaš, ki naj bi vodila celotno tolpo, pa sta zbežala in ju agenti vneto iščejo.

Karabinerji pa so včeraj v Firencah, vedno v okviru iste akcije, našli še dva kovčka, v katerih je bilo vse polno oblek, last teroristov, ki so jih aretirali v Parmi, poleg tega pa so našli tudi ponarejene osebne izkaznice, vozniška dovoljenja ter dokumente v francoščini o RAF in o mestni gverili. V Pizi pa so preiskovalci našli veliko eksploziva, in sicer 67 palic kedita, 89 detonatorjev, 200 metrov zažigalne vrvice, avtomatsko puško in ročno bombo.

Istočasno pa so karabinerji in agenti posebnega protiterorističnega oddelka priprli v Neaplju Antimo Petrone, Umberta Frenno, Antonia Fucileja, Antonia Parlata in Francozinjo Claudine Helene Dumeste. Petrone, Fucile, Parlato in Frenna naj bi bili člani prevratniške oborožene tolpe. Preiskovalci so dobili tudi indice, po katerih naj bi četverica sodelovala pri poskusu uboja treh finančnih stražnikov 20. februarja letos v Neaplju ter pri atentatih na britanski konzulat in na komisariat javne varnosti. Francoska državljanka Dumeste, pri kateri so našli eksploziv in raznovrstna mamila, pa je osumljena, da je vzdrževala stike z zgoraj omenjeno četverico. V okviru preiskave pa so karabinerji našli tudi letake, v katerih je navedeno lastništvo atentatov na javne ustanove, zaplenili pa so tudi ukraden avto, veliko količino nabojev, fotokopije letakov rdečih brigad in ponarejene osebne izkaznice ter vozniška dovoljenja.

Namestnik državnega pravdnika dr. Vigna ni hotel posredovati podrobnosti o včerajšnji uspešni akciji. Sicer pa je takih več elementov, po katerih se da sklepati o tesnih povezavah med raznimi prevratniškimi skupinami.

PO ŠE NEURADNIH PODATKIH O POLITIČNIH VOLITVAH

Španski centristi in socialisti ohranili dosedanje razmerje sil

Napredovali so komunisti in avtonomistična gibanja, desnica pa je krepko nazadovala

MADRID — Po prvih še neuradnih podatkih četrtkovih političnih volitev v Španiji se razmerje sil med obema glavnima strankama ni bistveno spremenilo. Centristi Adolfa Suareza (UCD) so pridobili dve poslanski mesti in jih imajo sedaj 167, a še vedno premalo, da bi lahko sami vladali. Še največje razočaranje so doživeli španski socialisti (PSOE), ki so s težavo ohranili prejšnje sedeže in niso kljub predvidevanjem napredovali. Precejšnje zadovolstvo pa vlada v španski komunistični partiji (PCE), ki ima 22 poslanskih mest, 3 več kot leta 1977. Zaradi volilnega sistema pa je bolj jasen podatek o španskih političnih izbirah, če preverjamo odstotke. Tako je UCD prejela 35,2 odstotka glasov, PSOE 29,4 odstotka in PCE 10,7 odstotka glasov.

Španija torej ni sprejela socialistične alternative, premalo podprla UCD, občutno so pridobili le komunisti in razne avtonomistične stranke, desnica pa je krepko nazadovala. Vsi opazovalci se strinjajo, da so regionalisti napredovali v škodo napovedanega socialističnega uspeha. Levosredinska katalonska stranka, morebitna zaveznica UCD, je prejela 10 poslanskih mest, baskovski avtonomisti 9, socialistična stranka Andaluzije 5, obe separatistični b[illegible]vski organizaciji 3, po en poslanski sedež pa fašisti, meščanska lista iz Navarre, ljudska zveza Kanarskega otočja, aragonska deželna stranka in katalonska republikanska levica. Desničarska demokratična koalicija (CD) je prejela 9 poslanskih mest, leta 1977 pa jih je imela 16.

Najboljši pokazatelj rezultatov sedanjih političnih volitev pa so bile včerajšnje kvotacije na madridski borzi, med najvišjimi v španski zgodovini; dovolj zgovoren dokaz, da so gospodarski krogi z zadovoljstvom sprejeli rezultat, ki ne bo bistveno spremenil španske politike. Vsekakor pa predstavlja uspeh avtonomističnih in separatističnih strank nevarno postavko v bodočem političnem razvoju, ki ga bodo morale stranke, predvsem pa socialisti in komunisti upoštevati. Pozitiven pa je neuspeh desničarskih sil, kar pomeni, da je Španija dokončno pokopala duhove frankizma in sprejema demokratično ureditev države. (voc)

Poslanica Hua Kuo-fenga predsedniku Titu

PEKING — Kitajski predsednik Hua Kuo-feng je poslal jugoslovanskemu predsedniku Titu poslanico kot odgovor na nedavno Titovo poslanico, in sicer v zvezi s položajem v jugovzhodni Aziji. Jugoslovanskemu veleposlaniku v Pekingu je Huovo poslanico za Tita izročil kitajski zunanji minister Huang Hua.

Korejski minister na obisku v SFRJ

BEOGRAD — Na povabilo zveznega sekretarja za zunanje zadeve Josipa Vrhovca bo od 6. do 10. marca na uradnem in prijateljskem obisku v Jugoslaviji podpredsednik administrativnega sveta Demokratične ljudske republike Koreje in zunanji minister Ho Dam. Kot napoveduje Tanjug, bodo med obiskom razpravljali o odnosih med Jugoslavijo in Severno Korejo ter o aktualnih mednarodnih dogajanjih.

Papež Wojtyla na Poljskem junija letos?

RIM — Papež Janez Pavel II. naj bi obiskal Poljsko 2. junija letos in naj bi se v svoji rojstni državi zadržal do vključno 10. junija. Vest je razširil včeraj malo po 19. uri radio Varšava, ki citira tiskovno poročilo poljske agencije PAP. Poročilo vsebuje tudi izjavi kardinala Wiszinskega in poljskega predsednika Jablonskega. Jablonski je izrazil svoje zadovoljstvo, da bo «ugledni sin poljskega ljudstva obiskal Poljsko prav v letu, ko država proslavlja 35-letnico svoje ustanovitve, letos pa poteka tudi 40-obletnica Hitlerjeve agresije na najzahodnejšo slovansko državo».

Vatikanski glasnik, don Pancirolli, pa je glede obiska papeža Wojtyle na Poljskem izjavil samo: «No comment».

Walter Reder ostane v zaporu

RIM — Bivši esesovski major Walter Reder, krvnik iz Marzabotta, ostane do smrti v vojaškem zaporu v Gaeti. Vojaško sodišče v La Spezii je namreč včeraj zavrnilo njegovo prošnjo za osvoboditev. Razsodbo so z zadovoljstvom sprejeli v Marzabottu, saj bi Rederjeva osvoboditev pomenila izdajstvo idealov žrtev, ki so padle pod njegovo krvniško roko.

mnenje

Eden glavnih razlogov za določen uspeh protislovenske gonje, ki jo je na Tržaškem sprožila Lista za Trst, v Beneški Sloveniji pa predvsem demokristjanska desnica, je v hudi neinformiranosti pretežnega dela italijanskega prebivalstva o Slovencih, njihovi zgodovini na teh tleh od naselitve do danes, in zato tudi o upravičenosti naših zahtev po zaščiti narodnostnih pravic. Velika vsedržavna sredstva informacij so (z redkimi izjemami) za odpravo te neinformiranost' kaj malo storila ali nič, zato pa je bil — seveda v nasprotni smeri — toliko bolj aktiven tisti del informacijskih sredstev na državni in zlasti krajevni ravni, ki je v rokah desničarskih in nacionalističnih sil.

Iz gornjega naslova, povzetega iz včerajšnje številke največjega in najbolj razširjenega dnevnika v Italiji «Corriere della Sera», pa je razvidno, da se je nevzdržnost' in nevarnosti razpihovanja narodnostne mržnje kot elementa rušenja osnov demokratičnega sožitja v Furlaniji - Julijski krajini, začel zavedati tudi veliki vsedržavni tisk. V članku pod gornjim naslovom čez štiri stolpce je dnevnikov posebni poročevalec Giancarlo Pertegato, zadolžen za obravnavanje manjšinskih vprašanj, napisal obsežen članek, ki je rezultat njegovih razgovorov z nekaterimi vidnimi predstavniki Beneških Slovencev kot so dr. Clavora, prof. Qualizza, Dino Del Medico, arh. Valentino Simonitti, prof. Pavel Petricig, Izidor Predan in drugi. Najprej podaja zgodovinski razvoj v Beneški Sloveniji in sistematično razpravodovanje z zatiranjem slovenske govorice v beneških dolinah,

Venerdì 2 marzo 1979 — CORRIERE DELLA SERA

UN'ALTRA PICCOLA PATRIA SI AFFACCIA TRA LE MINORANZE ETNICO-LINGUISTICHE

La Slavia friulana vuole la sua lingua

nato pa preide, začenši z «duhovnikom - poetom» Ivanom Trinkom, na prikaz sedanjega položaja, na vlogo domače duhovščine, ki je bila v času najhujšega nasilja steber ohranjevanja slovenske govorice, na narodnostno osveščanje beneških ljudi v emigraciji, na nastajanje beneških kulturnih društev, na potresno preizkušnjo, na osrednje glasilo beneških Slovencev «Novi Matajur» in «Dom», na zahtevo po priznanju narodnostnih pravic in konča z besedami:

«Ne le, da ponovno stopa na površje kultura nekega naroda, pač pa se v tej mali domovinici nakazuje nov vodilni razred, ki veruje v ustanove, spoštuje zakone, glasuje za tradicionalne stranke s KD na čelu. Tu je, z razliko od drugih kotičkov alpskega loka, še nekaj prostora za zaupanje našemu političnemu razredu. Se morda zdi prav zapraviti to zaupanje in zavračati zahteve, ki jih postavljajo brez arogantnosti, zato pa s kulturnimi dokumenti in ponosnim in diskretnim stilom kmečke civilizacije?»

Ulderico Bernardi pa v okviru istega članka podaja nekaj temeljnih podatkov o Slovencih na Tržaškem, Goriškem in Videmskem in ugotavlja, da nas je «po previdni oceni okrog 100.000, (morda več, morda manj)», da imamo v Trstu gledališče, dnevnik in Kulturni dom, na Tržaškem in Goriškem slovenske šole od vrtcev do višjih srednjih šol, medtem ko v videmski pokrajini nimamo nobene državne šole in da je tam težnja po prepovedovanju spontanih pobud tako šolskih kot verske kulture. Dodaja še, da lahko Slovenci «računajo z republiko, ki ima v svoji ustavi člen (čl. 6 samo delno spremenjen v zakon) za zaščito njihove identitete. Italija ni bila nikoli mehka z njimi in šla je celo tako daleč, da si je leta 1941 priključila vso ljubljansko pokrajino in prepovedala jezik: v tridesetih letih so bili učitelji, ki so pljuvali na otroke, ko so jih zalotili govoriti slovensko.»

Več takih objektivnih člankov bo v italijanskem tisku, predvsem pa v deželnem, manj pa torej bo za šovinistično hujskaško manevriranje «melonov», Cicerijev ter podobnih desničarskih skupin in posameznikov proti pravic' do zakonske zaščite naših pravic.

DRUGI DAN KONGRESA TRŽAŠKIH KOMUNISTOV

Obnova demokratičnega vzdušja v Trstu v izhodišču razprave na kongresu KPI

Poglobljeni posegi slovenskih in italijanskih delegatov
Pozdravi PR, PdUP, SSk in brzojavka ZKH iz Buj in Umaga

Predsedstvo in del gostov na prvem dnevu pokrajinskega kongresa KPI

Že pred nekaj meseci objavljene teze za 15. vsedržavni kongres KPI in izčrpno poročilo pokrajinskega tajnika Rossettija so v ospredju razprav delegatov na kongresu tržaških komunistov v veliki dvorani v Ulici Madonnina. O tem se razpravlja in ni manjkalo pomembnih poglobljenih posegov o vprašanjih «tretje poti», marksizma, odnosov v partijskem življenju in splošni strategiji italijanske partije. Vsekakor pa je razumljivo prevladovala razprava o nalogah in vlogi komunistov v specifičnem tržaškem položaju, za katerega pa je bilo poudarjeno, da je izjemen, vendar je bitka za premostitev te izjemnosti vsedržavnega in mednarodnega pomena.

S tako razsežnostjo in zavestjo zgodovinskega pomena pravilne izbire strategije in taktike tržaške KPI v zapletenih trenutkih oživljanja starokopitnih teženj k zapiranju v krajevne okvire in ločevanju tu živečih narodnosti je poseglo v razpravo 13 delegatov. Med njimi Libera Sorini, Piero Panizon, Aloisi. Inwinkl, dolinski župan Edvin Švab, miljski župan Bordon, železničar Anghelone, Diego Apostoli in član tajništva Ugo Poli.

V teku večera so poslali pismen pozdrav kongresu Drago Štoka za SSk, župan Cecovini in komite ZK Hrvatske za Umag in Buje. S tribune pa sta pozdravila radikalec Granara in Calcinari (PdUP). Naj tu omenimo pozdrav SSk, ki se zavzema za «skupen jezik v boju za pravice Slovencev proti mračnim silam» in za prav tako skupen jezik v krajevnih upravah, od Nabrežine do tržaške pokrajine, kjer je sodelovanje v korist celotne skupnosti. Radikalni predstavnik pa se je zavzel za «tesnejše soočenje, ki ne izključuje tudi polemik», katerega cilj bi morala biti «skupna politika levice». To je izzvalo komentar predsedujočega Tonela, ki je radikalce opozoril, da hodijo vštric z Almirantejem in da otežkočajo dialog.

Omembe vredno je, da je iz posegov domala vseh delegatov izzvenela nujna potreba po množični angažiranosti za globalno zaščito slovenske manjšine, ki naj s porazom šovinističnih ostankov odstrani zapreke na poti uveljavljanja tržaškega mesta kot stičišča narodov, gospodarskega sodelovanja in torej odpiranja kakovostno drugačni bodočnosti, ki naj premosti dosedanje ozke okvire «umetno hranjenega mesta». Bitka za novo perspektivo, ki se kaže Trstu in celi deželi po osimskih sporazumih, je zato zgodovinskega pomena, ker je hkrati bitka za spremembo razrednega razmerja in za novo demokratično vzdušje v mestu, kjer so se reakcionarne sile vedno okoriščale prav v vsakem zapiranju vase, v lokalpatriotizmu.

Tako je Edvin Švab poudaril, da «moramo iste množice, ki so se še pred nekaj leti zoperstavljale nečemu, mobilizirati, da se izrečejo in manifestirajo za novo politiko». Tako je za pravice Slovencev, ko se zanje ne smejo zavzemati samo «redki entuziasti in idealisti», pač pa «širše družbene sile», kajti za «italijansko družbo je uresničenje enakopravnosti Slovencev isto, kot za krojača šivanje nove obleke, ki mora biti po meri in taka, da ti jo lahko jutri razširi, če se zrediš».

Švab je poudaril nujnost še tesnejših odnosov s SKGZ, kar je pozitivno prišlo do izraza pri sestavljanju zakonskega osnutka KPI o manjšinski zaščiti.

O krajevni problematiki je govoril Panizon, ki je posvetil dobršen del posega vlogi KD, ki je razpeta med Bartolijem in Santinom na eni ter Spaccinijem in Bellomijem na drugi strani. Omogočiti ji je treba, da sodeluje pri razkrajanju «Liste za Trst», vendar pod pogojem, da to privede k širši enotnosti ob ciljih mednarodnega sodelovanja in odprtosti, skratka, za spremembo dosedanjih razmer v našem mestu.

Ugo Poli je izhajal iz dejstva, da je mogoče premostiti italijansko krizo z «načrtovanjem razvoja», kateremu so ovira separatizmi in zapiranje v krajevne okvire. V Trstu je potrebno okrepiti vodilno vlogo delavskega razreda pri gospodarski in družbeni obnovi mesta. Zato se mora KPI potruditi, da razvije internacionalistično izročilo boja za pravice Slovencev s tem, da razvije pravo «kulturo sožitja», globjega spoznavanja in vrednotenja, ker je to temelj, na katerem je mogoče graditi miroljubno vlogo Trsta in dežele. V tem smislu je potrebna večja odprtost do novih idej, ki se uveljavljajo tudi v tržaški cerkvi in med verniki.

Naš cilj, je poudaril Poli, je premostitev miselnosti, da je Trst zadnja srednjeveška občina, ki v svojem obzidju zatira delavstvo in narodno manjšino. (sts)

Milijarda lir za turistično propagando

Za turistično propagando, tako v vsedržavnem kot mednarodnem okviru, je naša dežela letos namenila skoraj milijardo lir. Odobrili so že izdatek 850 milijonov, in sicer 600 za propagando v tujini, ostalo pa bodo porabili v Italiji. Omenjeni znesek se nanaša samo na obdobje, ki je pred nami, to je spomlad in poletje ter delno za jesen. Za zimske programe so že sedaj zagotovljeni dodatni zneski. Če pri tem upoštevamo, da tudi posamezne ustanove skrbijo za lastno propagando, bo celotni znesek presegel milijardo lir.

Seminar o sporazumih med Jugoslavijo in EGS

Na pobudo Inštituta za družbeno gospodarske raziskave bo danes zjutraj v hotelu Europa na nabrežinski obali seminar na temo «Sporazumi med Jugoslavijo in EGS ter perspektive za tržaško gospodarstvo». Začetek ob 9.30.

PO PODPISU NOVE POGODBENE PLATFORME

Včeraj prekinjena stavka v tržaškem pristanišču

Pomorščaki «D. Tripcovich» prekinili delo - Tovarniški svet tobačne tovarne proti stavkam zdravnikov

Ob mnogih še nerešenih vprašanjih krajevnega gospodarstva, neodločeni usodi številnih industrijskih obratov in njihovega osebja in ob običajni počasnosti pri odločitvah in ukrepanju pristojnih oblasti, ni čudno, če je tržaška sindikalna kronika kar stalno živahna. Predvčerajšnjim so bili pristaniščniki prisiljeni stopiti v stavko, ki je trajala šest ur, da so «pospešili» s tem skrajnim sredstvom delavskega pritiska odobritev enotnega pravilnika in četrte pogodbene platforme za kategorijo. Minister za trgovinsko mornarico Vittorino Colombo je končno pozno zvečer sporočil, da je vendar podpisal oba dokumenta, zaradi česar so luški delavci prekinili stavko in so včeraj zjutraj pomoli spet zaživeli.

Svet delegatov Avtonomne ustanove za tržaško pristanišče in enotna zveza luških delavcev sta izdala s tem v zvezi sporočilo, v katerem izražata zadovoljstvo nad uspehom borbe in pohvalo pristaniščnikom, ki so jo podprli. Obsojata pa neodgovorno ravnanje nekaterih posameznikov, ki so povzročili manjše izgrede (obkrožili so predsednika luške ustanove Zanettija), v nasprotju s korektnimi odnosi med sindikalnimi predstavniki in predsedstvom ustanove.

S svoje strani je vodstvo luške ustanove sporočilo, da je včeraj že izplačalo osebju zaostanke prejemkov na osnovi nove platforme in izrazilo stališče, da je bila stavka neupravičena. Želi zato, da bi v prihodnje vladalo med delavstvom večje zaupanje, v prepričanju, da so dokončno odpravljeni razlogi zastojev luškega prometa in da je mogoče pristopiti k preustroju služb za večjo produktivnost tržaške luke.

Predvčerajšnjim popoldne so stopili v stavko pomorščaki družbe «D. Tripcovich», ker vodstvo ne kaže dobre volje, da bi po 14 mesecih pogajanj sprejelo predloge sindikatov CGIL - CISL - UIL glede preureditve izmen v skladu z delovno pogodbo. Tovarniški svet tržaške tobačne tovarne pa v sporočilu, ki ga je naslovilo zdravniški zbornici, deželni upravi in zavarovalnim ustanovam, obsoja izsiljevanje zdravnikov, ki delujejo za bolniške blagajne in ki so napovedali vrsto stavk. Po zapadlosti konvencije so dosegli zdravniki, po mnenju tovarniškega sveta, občutne gospodarske izboljšave in tudi hitrejše izplačilo prejemkov od zdravstvenovarstvenih ustanov. Zato naj se zdravniki zavzemajo za novo vlogo, človeško in družbeno, v obrambo zdravja skupnosti, odtegujoč se logiki zaslužka in oblasti, pristojne uprave pa naj poskrbijo za resnejše nadzorstvo nad izvajanjem zakonov in sporazumov, da se odpravijo nevšečnosti za delovne ljudi.

Enotna zveza tekstilnih delavcev pa sporoča bivšemu osebju podjetja «Calza Bloch», da jim bo v kratkem Tržaška hranilnica izplačala zaostanke plač za april in maj 1976. V prihodnjih dneh bodo prejeli zainteresirani ustrezne pozive, da se v ta namen oglasijo v uradih v Ulici Genova št. 9.

POD POKROVITELJSTVOM OBČINE IN KMEČKE ZVEZE

DANES V DOLINI OKROGLA MIZA O ZADRUŽNIŠTVU V ŽIVINOREJI

Oddana dela za gradnjo Kraške zadružne mlekarne na Colu

V prostorih PD «Valentin Vodnik» v Dolini bo danes ob 16. uri pomembna okrogla miza o temi «Vloga zadružništva za razvoj živinorejske zadruge Dolga krona», ki jo prireja ta zadruga pod pokroviteljstvom dolinske občine in Kmečke zveze. Posveta se bodo udeležili zastopniki krajevnih uprav, kmečkih sindikatov, zadružnih organizacij, političnih strank, gospodarskega odbora SKGZ ter Kmetijskega inštituta Slovenije in Zadružne zveze Slovenije. Pobuda dolinske zadruge je vredna vse pohvale, sama zasedba pa obeta, da bodo z okrogle mize izšli nadvse koristni predlogi za utrditev in razvoj zadružništva na Tržaškem

Kot spodbudno vest ob današnjem posvetu naj povemo, da je predvčerajšnjim Deželna ustanova za razvoj kmetijstva vendar oddala na licitaciji krajevnemu gradbenemu podjetju dela za izgradnjo Kraške zadružne mlekarne na Colu. Neposredno po licitaciji so se s predsednikom in ravnateljem ustanove sestali predsednik mlekarske zadruge Guštin in nekateri odborniki ter repentabrski župan Colja, tajnik Kmečke zveze Bukavec in strokovnjak Štrekelj, da se dogovorijo o usklajevanju ukrepov za pospešeno izgradnjo mlekarne. Po predvidevanjih bi morale biti glavne strukture končane novembra, mlekarna pa naj bi začela delovati v prvi polovici prihodnjega leta.

Sporočilo izletnikom Primorskega dnevnika

Naše naročnike in čitatelje, ki so se vpisali za potovanja v Pariz, na Poljsko in v Srednjo Azijo prosimo, pa poravnajo naslednji obrok vpisnine v ponedeljek, 5. marca, od 9. do 12. ure ter od 16. do 18. ure in v torek, 6. marca, od 9. do 12. ure v upravi našega dnevnika v Ul. Montecchi 6.

ODMEVI IN REAKCIJE PO ODOBRITVI OBČINSKEGA PRORAČUNA

Vzdržanje KD zrahljalo solidarnost med demokratičnimi strankami v Trstu

Možnost posledic na deželni ravni - Kako bo LpT upravljala ob nasprotovanju večine občinskega sveta, rajonskih svetov in sindikatov?

Izid glasovanja o Cecovinijevem proračunu za tržaško občino sicer ni presenetil krajevnih političnih krogov, ker se je že nekaj časa šušljalo o možnosti vzdržanja KD, prav gotovo pa ni bil v skladu z željami ostalih demokratičnih strank, ki tvorijo večino v občinskem svetu in nasprotujejo upravnim in političnim smotrom LpT. Kakšne bodo posledice takega izida, ni lahko napovedati, vendar bržkone ni dvoma, da pomeni odobritev proračuna za melonarje spodbudo njihovi oholosti (spričo razbitosti opozicije ob glasovanju). Kako bodo mogli uresničevati upravno politiko, ki je plod zgrešenih in škodljivih izbir, kot je dokazala proračunska razprava, ob nasprotovanju večine občinskega sveta, rajonskih svetov in sindikalnih organizacij, je pa spet vprašanje, kateremu najbrž Cecovinijevi upravitelji ne bodo našli lahkega odgovora.

Prav tako ne more biti dvoma, da je ločitev od enotne fronte ustavnih sil, ki jo predstavlja vzdržanje KD, okrnila solidarnost med njimi in otežila že itak nelahke odnose. Sam pokrajinski odbor KD sicer potrjuje nezdružljivost s političnimi nameni LpT in njeno upravno nesposobnost, ki se odraža tudi v proračunu, ter poudarja voljo, da si bo aktivno prizadeval iskati drugačne rešitve za upravljanje občine, ki naj bodo alternativne Cecovinijevemu odboru, ki je mestu škodljiv. Vzdržali so se le, zatrjuje KD, da bi ne prišlo do komisarske uprave, kot so tudi storili na pokrajini (toda tam ni uprave, katere programi in nameni bi bili v diametralnem nasprotju z gledanjem vseh demokratičnih strank o perspektivah Trsta).

V demokratičnih političnih krogih pa prevladuje mnenje, da je KD še enkrat privilegirala svoje strankarske interese in da so prevladala stališča njene notranje desnice. To potrjuje tudi neprikrito zadovoljstvo poslanca Tombesija, pri katerem je vprašljivo le, če prevladuje skrb za okrenitev KD v desno, ali pa zavest, da mu le zbliževanje z LpT obeta morebitno ponovno izvolitev v parlament, ker mu je dobršen del volivcev ušel za «botrom» Bologno k melonarjem. Odmevi demokrščanskega vzdržanja, ki je omogočilo obstoj Cecovinijeve uprave na občini, so med demokratičnimi strankami negativni in zaskrbljeni.

Krajevna federacija PSDI izraža upanje, da je to «novo dejstvo» izraz le nehomogenosti svetovalske skupine KD in ne bo vplivalo na proces zbliževanja in solidarnosti med tržaškimi demokratičnimi strankami, obenem pa potrjuje opozicijo LpT. Socialisti so že ob zaključku razprave svarili KD pred posledicami take odločitve, sam pokrajinski tajnik KPI Rossetti pa je na strankinem kongresu opozoril, da izbire tržaške KD, ki je zavrnila možnost alternativne uprave na občini, ne bodo mogle ostati brez posledic tudi v odnosih na deželni ravni, kjer temelji manjšinski enobarvni Comellijev odbor na sporazumu in solidarnosti demokratičnih strank. Pričakovati je zato zaplete in določeno zaostrovanje odnosov med strankami, ki že itak niso ravno najboljši spričo nesoglasij glede deželnega razvojnega načrta, ki je v izdelavi.

● **Jutri bo odpotoval proti Trbižu** zadnji smučarski vlak letošnje sezone. Urnik in cene ostanejo nespremenjene, s posebno vozovnico pa bodo imeli udeleženci popust na vlečnicah na Trbiškem. Prodaja vozovnic na postajah Trstu, Tržiču, Gorici in Vidmu do 20. ure danes.

Dražji metan

Metan mestnega omrežja stane od včeraj 9 lir več na vsak kubični meter. Podražitev je bila predvidena, saj so se zanjo dogovorili na zasedanju 15. februarja predstavniki Združenja industrijcev s plinom. Združenja občin in občinskih podjetij za plin in vodo. Sklep o podražitvi je medministrski odbor za cene objavil v Uradnem listu.

● **Instrumenti geofizikalnega observatorija** pri Briščikih so v noči med četrtkom in petkom zaznali močan potresni sunek v Aljaski. Epicenter potresa je bil oddaljen 8 tisoč kilometrov, jakost potresa pa je znašala 6,9 stopinj Richterjeve lestvice.

JUBILEJNO LETO VELIKE PRIMORSKE ZBOROVSKE MANIFESTACIJE

Jutri bo v Miljah prvi od desetih nastopov letošnje «Primorska poje»

Od zamejskih zborov bodo nastopili moški zbor Jadran iz Milj, mešani zbor iz Štmavra, moški zbor Srečko Kumar iz Repna, mešani zbor iz Štandreža, moški zbor A. Paglavec iz Podgore in moški zbor O. Župančič iz Štandreža

Jutri v Miljah, prihodnji teden v Postojni, Gorici in Divači, nato še v Ajdovščini, Kobaridu, Braniku, Proseku, Kopru, Čedadu in Trstu: 108 zborov, nad 3.000 pevcev z obeh strani meje. Revija «Primorska poje» je stopila že v deseto leto svojega življenja. In v vseh treh letih se ni izčrpala. Nasprotno, iz leta v leto pridobiva tako na živahnosti in priljubljenosti kot na množičnosti in kakovosti.

Torej deset let je minilo od takrat, ko je bil v Ajdovščini ustanovni občni zbor Združenja pevskih zborov Primorske. Pomenil je rezultat pobude, ki je dozorela že nekaj časa prej na sestanku v Trstu, katerega je organizirala Slovenska prosvetna zveza za poživitev zborovske dejavnosti in za sodelovanje slovenskih zborov z obeh strani meje. In vsakoletni uspeh potrjuje koristnost te velikopotezne pobude.

Revija je postala prava tradicija. Ljubitelji zborovske pesmi bodo prav gotovo prišli na svoj račun. Po desetih nastopih, na katerih bo povprečno po 10 zborov zapelo po tri pesmi, bodo tiste skupine, ki so se med revijo najbolj izkazale, ponovile svoj koncert na zaključni prireditvi, ki bo v Kulturnem domu v Trstu. To je tudi novost letošnje «Primorska poje», saj se bo prav zaradi delno tekmovalnega značaja kakovost nastopov vseh zborov dvignila.

Slovenska pesem se bo tako skoraj mesec dni razlegala po vsej Primorski, prinašala s sabo tistega narodnostnega duha, ki ne sme nikoli zamreti.

Revija mora dokazati, da je slovenska kultura v Furlaniji - Julijski krajini realnost, da slovensko zborovsko petje ni zgolj pretveza, da se skupine na vaseh ali v mestu shajajo, ampak da je tudi gojenje in ohranjevanje nečesa, ki že stoletja obstaja na tem predelu naše dežele.

Konec marca bo «Primorska poje» prenesla slovensko pesem tudi na beneška tla, točneje v Čedad, kar je tudi za krajevne razmere posebno pomembno.

Jutri ob 16. uri se bodo v kinodvorani Verdi v Miljah zvrstili tile zbori: mešani zbor Jadran - Milje (dir. Cveto Marc), mešani zbor Štmaver (dir. Gabrijel Devetak), dekliški komorni zbor MK Most na Soči (dir. Miran Klaves), moški zbor Srečko Kumar - Repen (dir. Mirko Guštin), mešani zbor Štandrež (dir. Mirko Špacapan), moški zbor Andrej Paglavec - Podgora (dir. Marjan Ciglič), oktet Javor - Pivka (dir. Dušan Kafol), moški zbor Svoboda - Anhovo (dir. Mitja Žnidaršič), ženski zbor Oton Župančič - Štandrež (dir. Stanko Benko), moški zbor Dragotin Kette - Ilirska Bistrica (dir. Dimitrij Grlj), in PAZ V. Vodopivec - Ljubljana (dir. Anton Zimperman). (kt)

Na Kolonkovcu ustanavljajo novo prosvetno društvo

Kot znano, obstaja in deluje že precej časa laično prosvetno društvo Rovte - Kolonkovec, pred nedavnim pa je prišlo na tem področju do pobude za ustanovitev novega prosvetnega društva, ki naj bi nosilo ime «Kolonkovec». V sporočilu, ki nam ga je poslal «pripravljalni odbor» (žal brez navedbe, kdo ga sestavlja) je rečeno med drugim, da so že v teku priprave za ureditev novih društvenih prostorov, ker je bila najemnina za prve, ki so se jim nudili, previsoka za njihove zmogljivosti. Za ureditev novih prostorov so tudi začeli z nabiralno akcijo.

V sporočilu je še rečeno, da imajo za seboj že skromno kulturno in družabno dejavnost: več prijateljskih srečanj, tri božične koncerte, prvi večer s kresom v poletju, kar bodo obnovili tudi letos, itd.

Na koncu sporočila je rečeno, naj bi novo društvo z novimi prostori še bolj povezovalo domačine in dalo trdnejšo podlago raznim pobudam.

● **Drevi od 17. ure do 19.40 bo** na sedežu Kulturnega in umetniškega krožka v Ul. S. Carlo 2 srečanje med animatorji na šolah, starši in učitelji, na katerem bodo animatorji razložili pomen, cilj in metode posameznih izkušenj.

NOVA KNJIGA PROF. SAMA PAHORJA

Prispevek k spoznavanju polpretekle zgodovine

Knjiga prinaša začasni seznam oseb, ki so zaradi ran umrle med bitko za Trst - Predstavitev v prostorih odseka za zgodovino NŠK

Včeraj popoldan je bila v prostorih odseka za zgodovino Narodne in študijske knjižnice v Trstu predstavitev knjige prof. Sama Pahorja «Začasni seznam oseb, umrlih zaradi ran, ki so jih dobile v Trstu in okolici v bojih od 28.4. do 3.5. 1945». Prisotne je najprej pozdravil ravnatelj odseka Milan Pahor, ki je poleg ostalega povabil ljudi, naj sodelujejo z odsekom za zgodovino pri zbiranju gradiva in podatkov, saj je odsek odprt vsem in je vsako novo pričevanje zanj dragoceno. Predavatelja in avtorja knjige prof. Pahorja je predstavil tajnik SLORI Pavel Stranj. Predvsem je poudaril zgodovinarjevo zavzetost in natančnost pri obdelavi naše primorske zgodovine. Prof. Pahor se sicer ni omejil na čisto določeno obdobje, zbral pa je in obdelal veliko izvirnega gradiva iz raznih trenutkov naše zgodovinske preteklosti.

O knjigi je nato spregovoril sam avtor. Najprej je orisal pomen in metodo svojega dela. Seznam umrlih oseb je začasen, ker je raziskava še v teku in bo potrebno še nekaj časa za kolikor toliko popolno statistiko umrlih zaradi ran med bitko za Trst. Pomen zbiranja seznama je tudi v tem, ker omogoča natančnejše razumevanje tega, kako so potekali boji za osvoboditev Trsta. Prof. Pahor je imena umrlih razdelil v štiri razdelke. povedati je treba, da med umrlimi niso všteti samo borci, ampak tudi civilisti, ki so bili smrtno ranjeni iz raznih razlogov, večkrat tudi po naključju.

Zbiranje podatkov je večkrat zelo zahtevno, saj je prof. Pahor skušal zbrati o umrlih osebah čim več podatkov. v seznamu so večinoma domačini, najdemo pa tudi borce in ljudi, ki so prišli v Trst s svojimi enotami ali drugače iz različnih krajev. Predvsem zahtevno je torej preverjanje podatkov. Prof. Pahor je skušal s čimvečjo natančnostjo ugotoviti, kje in kdaj je kdo umrl, kar večkrat seveda ni jasno.

Zgodovinarjevo delo zahteva veliko potrpežljivosti in iznajdljivosti, knjiga «Začasni seznam padlih» pa pomeni pomemben drobec pri sestavljanju čim popolnejše podobe določenega važnega zgodovinskega trenutka. (am)

Slovenec iz Medje vasi v oddaji «Portobello»

Gost sinočnje oddaje «Portobello», ki je na sporedu po drugem kanalu italijanske televizije, je bil tudi Danilo Pahor iz Medje vasi z ženo Natuško. Pahor, ki je zaposlen v štivanski papirnici, je predstavil enega svojih izumov, in sicer izredno zanimivo napravo, ki bo marsikomu koristila v današnjem času, ko ropov in ugrabitev ne manjka. Gre za poseben pas ročne ure, ki ima na spodnji strani vgrajeno napravo. To napravo lahko vklopimo npr. na torbe, ki jih imajo bančni uslužbenci in s tem onemogočimo, da jih kdo iztrže, in celo na vrata avtomobila, ko gre za ugrabitve. Za svoj izum je prejel precej ponudb iz Turina, Milana, Latine, Rima in drugih krajev Italije.

Enzu Tortori, ki vodi oddajo, se je ime Medja vas - Medeazza zdelo dokaj čudno, zato mu je Pahor razložil, da je bila vas nekoč ravno na meji med Rimljani in Histri. Povedal je še, da je član slovenske manjšine, ki živi v tržaški, videmski in goriški pokrajini in da je Slovencev v Italiji sto tisoč. Tortora, ki ga je zelo prijazno sprejel, je s svoje strani pripomnil, da je treba manjšinam priznati in omogočiti kulturni, jezikovni in vsestranski razvoj.

Podrl ju je na prehodu za pešce

Na nevrokirurškem oddelku tržaške bolnišnice so včeraj zjutraj sprejeli na zdravljenje jugoslovansko državljanko, 56-letno Heleno Radnovich, ki jo je na Nabrežju 3. novembra z avtomobilom podrl 38-letni Gianfranco D'Avossa iz Rima. Ženska, ki sedaj živi pri hčeri v Trstu, je s komaj dve leti staro vnukinjo v naročju prečkala cesto na prehodu za pešce. Sama se bo morala zdraviti teden dni, otroka pa so zaradi lažjega udarca v glavo odpeljali v otroško bolnišnico Burlo Garofolo, kjer bo ostal tri dni.

TUDI PRI NAS ZMANJKUJE PLINSKO OLJE

Rafinerije so zmanjšale proizvodnjo distributerji dobavo - obeta se mraz

Porabniki morajo čakati tudi po mesec dni, predno jim pripeljejo gorivo na dom - Iz krize vsaj za sedaj ni videti nobenega izhoda

Kriza goriva za gretje je zajela naše mesto. Če tržaški družini, ki ima centralno ogrevano stanovanje, zmanjka danes gorivo, bo morala po vsej verjetnosti čakati tudi več kot mesec dni, preden ji ga bodo lahko distributerji prepeljali na dom.

Po Milanu, Turinu in drugih severnoitalijanskih mestih je torej začelo primanjkovati nafte in plinskega olja tudi v Trstu. Vzroki «naše» krize so podobni, če ne že enaki tistim, ki so sprožili krizo v drugih mestih: veliki petrolejski trusti so zaprli pipe rezervoarjev surove nafte zato, da bi si ustvarili dovolj rezerve za čase — in izvedenci menijo, da bodo kmalu prišli — ko bodo cene surovine poskočile. Na ta način bodo omilili škodo, ki bi jim jo zadala podražitev petroleja, poleg tega pa bodo tudi imeli več koristi: surovo nafto, ki so jo kupili po sedanjih cenah, bodo lahko prodajali po cenah, ki jih bo narekovala podražitev.

Rafinerije zaradi takega zadržanja velikih petrolejskih družb ne morejo predelati dovolj surovine in ne morejo nuditi distribucijskim podjetjem goriva, ki bi zadostovalo za potrebe prebivalstva. Vsa ta zavlačevanja pa so botrovala nastanku sedanjega kaosa.

Poglejmo, kakšno je stanje v Trstu. Že pred nekaj tedni so bile rafinerije prisiljene zmanjšati proizvodnjo goriv za gretje za 30 odstotkov in ne morejo več zadostiti vsemu povpraševanju distributerjev. Poleg tega imajo prednost pri nakupu plinskega olja javne ustanove, kar ponovno prizadene zasebnega porabnika.

Pri nekaterih podjetjih, ki se bavijo z distribucijo goriva po domovih, smo se pozanimali, kakšno je sedanje stanje. Povedali so nam, da se je začela kriza že pred kakimi tremi meseci, ko so jim rafinerije omejile dobavo plinskega olja, povečalo pa se je povpraševanje porabnikov zaradi ostre in dolge zime. V zadnjih tednih se je položaj še bolj zaostril. Vrsta povpraševalcev, ki čakajo na gorivo, se je tako podaljšala, da jim ne morejo distributerji dobaviti plinskega olja takoj, temveč morajo čakati na gorivo tudi po en mesec in več. Distribucijska podjetja sicer podpišejo že junija pogodbo z rafinerijo in se domenijo, koliko goriva jim bo le-ta posredovala vsak mesec, vendar zaradi izrednega položaja in zaradi zmanjšane proizvodnje, ne morejo dobiti distributerji niti toliko goriva, kolikor ga predvideva pogodba.

Takšen je torej sedanji položaj. Goriva za gretje je zelo malo in vse kaže, da se kaj kmalu ne bo nič bistvenega spremenilo.

V ponedeljek, 5. marca, se bo sestal na sedežu v Rotondi del Boschetto 3/f rajonski svet za Sv. Ivan, ki bo razpravljal o načrtu telovadnice v Ul. Delle Docce

Tajništvo SSk obsodilo protislovensko gonjo

Pred dnevi je zasedalo deželno tajništvo Slovenske skupnosti in obravnavalo vrsto pomembnih vprašanj. Tajništvo je med drugim — kot je rečeno v poročilu za tisk — odločno obsodilo protislovensko gonjo, ki jo vodijo razni nacionalistični krogi zlasti v Trstu ter poudarilo potrebo po hitrem izglasovanju zaščitnega zakona za slovensko manjšino. SSk je v tem okviru tudi pripravila posebno izdajo zakonskega osnutka v italijanskem jeziku ter ga je razširila med italijansko javnostjo. Zakonski osnutek SSk bo prišel v razpravo senatne ustavne komisije, kot je v posebnem pismu sporočil predsednik senata Fanfani.

SSk v deželi Furlaniji - Julijski krajini je nato vzela na znanje poročila svojih predstavnikov o sestankih manjšinskih strank v Veroni in v Domodossoli ter o obisku enotne slovenske delegacije v Ljubljani. Deželno tajništvo se zlasti zaveda važnosti skupnega nastopa manjšinskih strank za evropske volitve in bo zato v kratkem sprejelo pomembne sklepe. SSk je tudi podčrtala pomen obiska pri predsedniku slovenske vlade in pri predsedniku slovenskega parlamenta, ker je prepričana, da imata matična domovina pravico in dolžnost, tudi po osimskih sporazumih, da se zanima za svoje manjšine.

PO TREH LETIH DELOVANJA V OBUPNIH POGOJIH

«PREPOROD» RDEČEGA KRIŽA

Od 1. marca lahko opravlja tržaški Rdeči križ posege tudi izven tržaške pokrajine, v ostalih krajih naše dežele in tudi drugod po državi. Tako imajo na primer na postaji Rdečega križa na Trgu Vittorio Veneto že naročen prevoz neke bolnice z rešilcem iz Turina v Trst. Po drugih krajih Italije so sicer taki posegi na «dolge proge» povsem ustaljena praksa, pri nas pa so jih morali pred tremi leti prekiniti.

Zakaj?

Odgovorni za prvo pomoč na postaji RK, dr. Salvatore Gruden, nam je posredoval nekaj zanimivih podatkov. «Pred približno tremi leti,» je dejal dr. Gruden, «smo bili prisiljeni prekiniti posege izven tržaške pokrajine zaradi pomanjkanja osebja. Znašli smo se namreč v takšnem položaju, da nam je bilo izredno težko uskladiti delo razpoložljivih bolničarjev in nosačev celo za naše področje, kaj šele, da bi posegali drugje. Vse do pred kratkim je štelo naše osebje 40 ljudi, kar je bilo vsekakor premalo za 60 do 70 posegov, kolikor jih opravljamo povprečno vsak dan.»

Kako, da niste našli v tem času nobene zadovoljive rešitve, da bi premostili tako nevzdržno stanje?

«Prosili smo za pomoč tržaško bolnišnico, ki nam je tudi posredovala nekaj bolničarjev, vendar po zakonu smo lahko sprejeli na delo v postajo največ po tri bolničarje naenkrat, ki so lahko ostali pri nas le za dobo treh mesecev. Nato so se morali vrniti v bolnišnico in iz bolnišnice so prišli k nam trije novi bolničarji. V takih pogojih so bile nadure, ki so jih delali naši bolničarji, kar na tekočem traku in marsikdo sploh ni mogel na dopust.»

Od februarja dalje so se delovni pogoji osebja RK zelo izboljšali, saj so s prihodom petnajstih novih bolničarjev in nosačev končno izpopolnili kadre. Dr. Grudna smo še vprašali, kako je lahko postaja kar naenkrat dobila tolikšno pomoč, medtem ko so še do nedavno lahko delali v njej največ po trije bolničarji iz bolnišnice.

«Tri leta smo delovali v skoraj nevzdržnih pogojih, zato je bilo nujno, da se nekaj spremeni. S tržaško bolnišnico in deželo smo sklenili dogovor, ki je predvideval, da bolnišnica razpiše natečaj za bolničarje in nato dodeli te bolničarje RK, plačuje pa jih sama. S prihodom petnajstih bolničarjev in nosačev v prvih dneh februarja smo po treh letih končno spet zadihali. Naše delo je odslej olajšano, kar se bo poznalo pri kakovosti, zmogli pa bomo tudi posege izven pokrajine.» (šč)

\+

Nenadoma nas je zapustil

STANO VACLIK

Pogreb bo danes, 3. marca, ob 12.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost v cerkev na Opčine.

Žalostno vest sporočajo: sestra, bratje z družinami, nečaki ter drugi sorodniki

Trst, 3. marca 1979

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU
Kulturni dom
Sezona 1978-79

BERTOLT BRECHT

MATI KORAJŽA IN NJENI OTROCI

Danes, 3. marca, ob 20.30 — abonma red F - druga sobota po premieri.

Jutri, 4. marca, ob 16. uri — abonma red G - druga nedelja po premieri.

V torek, 6. marca, ob 20.30 — abonma red E - mladinski v četrtek.

V sredo, 7. marca, ob 20.30 — abonma red D - mladinski v sredo.

V četrtek, 8. marca, ob 18.30 — izven abonmaja.

V petek, 9. marca, ob 20.00 — abonma red J.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU

Miroslav Krleža

LEDA

ob 85-letnici avtorjevega rojstva

v nedeljo, 11. marca, ob 17. uri — nedeljski abonma.

v gledališču «F. Prešeren» v BOLJUNCU

PD PROSEK - KONTOVEL

priredi

danes, 3. marca, ob 20. uri v novem Kulturnem domu na Proseku

PREŠERNOVO PROSLAVO

Sodelujejo:
- učenci osnovne in srednje šole,
- otroški pevski zbor,
- harmonikarski ansambel podružnice Glasbene matice,
- pevski zbor Vasilij Mirk in
- proseška godba.

Slavnostni govor bo imel **Miroslav Košuta.**

ZDRUŽENJE DOM

Ob priliki mednarodnega praznika žena

Tudi letos bo organiziral dne 4. marca v Ravasclettu v hotelu Fantinel program s pričetkom v popoldanskih urah.

Nastopali bodo:
mladi pevci iz Ravascletta ter tržaška pevka Graziella Roca s tržaškimi ljudskimi pesmimi.

Dvojezični pozdrav udeležencem bo podala predstavnica UDI. — Nato bo prosta zabava s plesom.

Vljudno vabljeni!

Izleti

Združenje Union priredi jutri, 4. 3., ob priliki praznovanja dneva žena poseben izlet v Ravascletto. Informacije in prijave na sedežu združenja v Trstu, Ul. Valdirivo 30, telefon 64-459 vsak dan razen ob ponedeljkih od 10.30 do 12. ure in v četrtkih od 17. do 19.30.

SPDT obvešča, da je odhod avtobusov v Ravascletto ob priliki 13. ZŠI v veleslalomu, ob 6. uri izpred sodnije (Foro Ulpiano).

Športno društvo Polet javlja, da je odhod avtobusa za Ravascletto jutri ob 6. uri zjutraj izpred prosvetnega doma na Opčinah. Na razpolago je še nekaj prostorov. Vpisovanje v trgovini čevljev Malalan na Proseški ulici 18.

SPDT obvešča, da napovedani izlet za osnovnošolsko mladino, ki bi moral biti jutri v nedeljo, 4. marca, odpade zaradi 13. zimskih športnih iger na Zoncolanu. Izlet bo v nedeljo, 18. marca.

Prireditve

Društvo slovenskih upokojencev priredi v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Frančiška 20, II. nadstropje, 8. marca, ob 16. uri praznovanje dneva žena. Vljudno so vabljeni vsi člani in drugi. Veselilo bi nas, da bi imeli med nami vsaj nekaj goriških članov.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA
in ZDRUŽENJE PEVSKIH ZBOROV PRIMORSKE

JUBILEJNA REVIJA PEVSKIH ZBOROV

PRIMORSKA POJE 1979

Jutri, 4. marca, ob 16. uri v kinodvorani Verdi v Miljah

NASTOPAJO:

Mešani zbor Jadran - Milje
Mešani zbor Štmaver
Dekliški komorni zbor Most na Soči
Moški zbor Srečko Kumar - Repen
Moški zbor Štandrež
Mešani zbor Andrej Paglavec - Podgora
Oktet Javor - Pivka
Moški zbor Svoboda - Anhovo
Ženski zbor Oton Župančič - Štandrež
Moški zbor Dragotin Kette - Ilirska Bistrica
Mešani zbor Marij Kogoj - Trst
PAZ Vinko Vodopivec - Ljubljana

VLJUDNO VABLJENI

Gledališča

ROSSETTI

Danes, 3. marca, ob 20.30 red «prva sobota», predstava glasbene komedije «Jalta, Jalta» v italijanščini v izvedbi zagrebškega gledališča «Komedija». Predstave, ki veljajo za abonma (kupon št. 7) Teatra Stabile, se bodo nadaljevale do 11. marca. Iz tehničnih razlogov (orkester v dvorani) bo treba stalne prostore ponovno potrditi, ker ne bodo isti.

AVDITORIJ

Danes ob 16. in 20.30 «Staromodna komedija» (Vecchio mondo) Alekseja Arbuzova. Red «prosti». Nastopata Lina Volonghi in Ferruccio De Ceresa. Predstava velja za abonma kupon št. 5.

VERDI

Danes ob 18. uri ponovitev Verdijeve opere Ernani. Dirigira Molinari Pradelli. Abonma red S.

Kino

La Cappella Underground. 18.00 — 20.00 — 22.00 «La minaccia». Yves Montand. Barvni film.

Ariston 16.00 «Fuga di mezzanotte». B. Davis in R. Quaid. Režija Alan Parker. Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.

Ritz 16.30 «L'isola degli uomini pesce». Barbara Bach, Claudio Cassinelli, Richard Johnson. Barvni film.

Eden 16.00—22.15 «Ashanti» Peter Ustinov, Kabir Bedi, Omar Sharif, Rex Harrison. Barvni film.

Grattacielo 16.30—22.15 «Nosferatu», (Il principe della notte). Klaus Kinsky, Isabelle Adjani. Prepovedan mladini pod 14. letom. Barvni film.

Excelsior 16.00 «Il paradiso può attendere». W. Betty, Julie Christie, J. Mason.

Fenice 16.30 «Superman». Marlon Brando. Barvni film.

Nazionale 15.30 «Piccole donne».

Mignon 16.00—22.00 «Supercolpo dei cinque Dobermann d'oro». Barvni film.

Cristallo 16.30 «Amori miei». M. Vitti, E. M. Salerno, J. Dorelli in E. Fenech. Barvni film.

Filodrammatico 15.45—22.00 «Pornoeroticomania». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Moderno 16.30 «Valanga». R. Hudson, Mia Farrow. Barvni film.

Aurora 16.30 «Slip». M. Lang. Barvni film.

Capitol 16.30 «Visite a domicilio». Walter Matthau, Glenda Jackson.

Vittorio Veneto 16.15 «La vendetta della pantera rosa». Barvni film.

Volta 16.00 «Il pianeta degli uomini spenti». Znanostvenofantastični barvni film.

Razna obvestila

Nadaljevanje občnega zbora

V smislu sklepa občnega zbora z dne 18. dec. 1978 podpisano predsedstvo sklicuje nadaljevanje rednega občnega zbora Slovenske skupnosti v Trstu, jutri, 4. marca, ob 9. uri dopoldne na sedežu v Ulici Machiavelli 22.

Dnevni red je naslednji: 1. informativno poročilo izvršnega odbora o zadnjih pobudah za globalno zaščito; 2. razprava o osnutku novega strankinega statuta; 3. volitve novih vodstvenih organov: sveta in predsedstva občnega zbora.

Vabljeni vsi člani!

Predsedstvo občnega zbora SSk v Trstu

Slovo od Kraškega pusta

Danes zvečer ob 20.30 se bodo v Prosvetnem domu na Opčinah poslovil stari in novi prijatelji od Kraškega pusta 79. Odbor vabi zastopnike vseh okoliščih pustnih odborov in številne domačine, ki so sodelovali pri pripravah na letošnjem pustnem slavju, da se udeležijo vesele «kozarkade».

ZAHVALA

Lepemu vremenu za prisotnost, Kraševcem in Tržačanom za podpore, sodelovanje in množični obisk

Osrednji odbor Kraškega pusta

Do 15. marca vložiti prošnje za maturo

Ministrstvo za šolstvo je sporočilo, da zapade rok za predstavitev prošenj za pristop k zrelostnim izpitom 15. marca. Končni termin velja tako za redne dijake kot za privatiste.

Koncerti

V okviru nedeljskih koncertov, ki jih prireja Verdijevo gledališče, bo jutri, ob 11. uri v Avditoriju v Ul. Torbandena koncert komornega orkestra gledališča Verdi pod vodstvom Severina Zannerinija.

Mali oglasi

KUPIM staro hišo ali stanovanje blizu morja. Ponudbe na naslov Pengal Majda, Koroška 26, Ljubljana, tel. 061/344-880. Klicati okrog 13. ure.

V TRŽIČU (Monfalcone) prodam prosto sončno štirisobno stanovanje z vsem komfortom. Tel. (040) 211232.

FORD TRANSIT — furgon izredna priložnost popolnoma prenovljen prodam za 2.850.000 lir. Telefon 208455.

ODDAM v najem moderno opremljeno hišo z vrtom na Kontovelu. Ponudbe na Oglasni oddelek pod šifro «Hiša v najem».

NA GLAVNEM trgu Ročinju je na prodaj stavba štev. 92, ki ima tudi vrt. Kdor bi se za nakup zanimal, naj se obrne do Franca Bevčarja, 65215 - Ročinj štev. 40.

IŠČEMO tri izvode gledališkega lista Ljubljanske drame Arbuzova «Staromodna komedija». Telefonirati na Primorski dnevnik, številka 794672 int. 28.

IŠČEM zdravnika/co (lahko začetnik) družabnika za sodelovanje v specializiranem kozmetičnem salonu. Ponudbe pisati na Primorski dnevnik pod šifro «DELO».

PRODAJAM rabljeno kuhinjsko pohištvo «formica», hladilnik, plinski štedilnik, šivalni stroj «Singer» ter zakonsko spalnico. Ogled v Ul. Agro 3/2 pri družini Halfter.

DAJEM v najem gostilno družini, ki bi jo hotela voditi. Ponudbe na telefon 418395 vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 19. ure, razen v soboto in nedeljo.

DVAINDVAJSETLETNA s 7-letno prakso v lekarni, menja delovno mesto samo, da bi izboljšala delovni položaj. Pisati na Primorski dnevnik pod šifro «Lekarna».

IŠČEM stanovanje v najem (najmanj dvosobno) v Trstu ali okolici. Ponudbe na upravo Primorskega dnevnika.

ZVOČNIKE RCF model BR 40 prodajam za 200.000 lir. 1 woofer 250 mm, 1 midrange 491 mm, 1 tweeter 32 mm. Moč 40 W - FMS; 8 ohmov. Velikost 32x56x26 cm; teža 15,5 kg. Telefon 93689 od 19 do 21. ure.

TRGOVSKO PODJETJE — skladišče gradbenega materiala — išče eno delovno moč. Zaželeno znanje slovenščine. Ponudbe pošljite na upravo Primorskega dnevnika pod šifro «Delavec».

IŠČEM hišo z vrtom ali brez, pa tudi zemljišče za zidavo ali za obdelavo. Telefonirati na št. 228390.

KUPIM renault TS 16 ali standart. Plačilo v gotovini. Telefonirati na številko 0481 77106 Ronke.

PRODAM dvobatni kompresor za zrak, zmogljivost 100 litrov, 2 leti star, malo rabljen. Ogled Doberdob, Bonetska (Ul. Boneti) 2.

FILATELISTI IN NUMIZMATIKI POZOR! Bogato izbiro za obe dejavnosti, pa še ves pribor zanju poleg brezplačnih informacij vam nudi: dr. Bogo Senčar, Filatelistična trgovina, Ul. Tor Bandena 5, Trst (za Questuro) telefon 68-152.

UGODNE PRILOŽNOSTI. Carli proda 850 '73; 127 '72-73; alfasud '73; AR 2000 '72; 128 '72; 124 '68- 125 '68-'71-'72; A 1[illegible] '70; R 16 '72; AR 2000 '70; 238 furgon '69, ford transit '70; [illegible]4 '71. Ogled v Ulici B. Casale št. .

Včeraj - danes

Danes, SOBOTA, 3. marca
MILENA

Sonce vzide ob 6.41 in zatone ob 17.53 — Dolžina dneva 11.12 — Luna vzide ob 9.27 in zatone ob 23.42.

Jutri, NEDELJA, 4. marca
KAZIMIR

Vreme včeraj: najvišja temperatura 13,3 stopinje, najnižja 6,3, ob 13. uri 13,3 stopinje, zračni tlak 1026,6 rahlo pada, vlaga 33-odstotna, nebo 3 desetinke pooblačeno, padlo je 0,4 mm dežja, veter 10 km/h zahodnik, morje skoraj mirno, temperatura morja 7,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 2. marca se je v Trstu rodilo 5 otrok, umrlo pa je 17 oseb.

RODILI SO SE: Anna Monaco, Donatella Zotti, Davide Kaucic, Tjaša Ruzzier, Dino Ferencich.

UMRLI SO: 71-letna Adalgisa De Renzi vd. Arban, 87-letna Antonia Pastran vd. Heipel, 54-letna Nerina Silla, 71-letni Mario Pozar, 76-letni Federico Paoli, 76-letni Giovanni Stin, 47-letna Elvira Struggia vd. Cernigoi, 71-letna Giuseppina Perini vd. Zucca, 70-letni Luciano Russich, 73-letni Emilio Zorzin, 71-letni Giovanni Sincovich, 73-letna Nerina Crise, 82-letna Teresa Zentilin vd. Roncelli, 59-letni Leonello Iustulin, 62-letni Carlo Flego, 89-letna Giustina Laurencich vd. Cecoli, 58-letna Elda Pontel por. Bran.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)

Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2, Ul. F. Severo 112, Ul. Baiamonti 50.

(od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 20.30)

Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)

Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: telef. štev. 732-627

LEKARNE V OKOLICI

Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje: Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

GORIŠKI DNEVNIK

V SEJNI DVORANI POKRAJINSKEGA SVETA

Med številnimi dilemami se danes nadaljuje zasedanje o gospodarstvu

Razprava, za katero so dale pobudo demokratične stranke, razkriva vrsto protislovij ter različna gledanja na način, kako premostiti krizo

V dvorani pokrajinskega sveta v Gorici se bo danes nadaljevala in sklenila konferenca o gospodarskem položaju in njegovih perspektivah. Prireja jo pokrajinska uprava v skladu s političnim dogovorom med petimi demokratičnimi strankami, ki so podpisale programski sporazum in ki podpirajo enobarvni odbor krščanske demokracije. Zborovanje se je z enega dneva razširilo na dva predvsem zato, ker vlada zanj dokajšnje zanimanje in ker se različni krogi vključujejo v razpravo s svojimi, pogostoma v temeljih različnimi gledanji. Te razlike so prišle do izraze že prvi dan, ko so spregovorili najvidnejši predstavniki vodilnih strank, PSI, KPI in KD ter enotne sindikalne federacije.

Osnovni razlog za razhajanje v oceni položaja, predvsem pa v iskanju sredstev za odpravo krize je izrazito političnega značaja. Na levici se ne strinjajo z odločitvijo pokrajinskega odbora, da poročilo o položaju sestavi predsednik trgovinske zbornice. Po njeni oceni bi moral oceno položaja podati politični dejavnik, ne pa zastopnik tehničnega organa, kakršen je trgovinska zbornica, ki se bo v okviru reforme spojila z deželo ter dobila druge pristojnosti. Seveda izid konference s tem ni bil oškodovan, saj bodo razpravljalci s svojimi posegi nakazali politične rešitve ter jih bo predsednik pokrajine v svojem sklepnem govoru nujno moral vključiti v napotke za reševanje vprašanja zaposlovanja ter nadaljnjega gospodarskega razvoja.

Iz izvajanj glavnega poročevalca ter razpravljalcev sta se izluščili predvsem dve gledanji na naše gospodarske probleme: na eni strani so tisti, ki vidijo našo perspektivo skoraj izključno v izkoriščanju možnosti na področju mednarodnega prometa ter s tem povezanimi dejavnostmi, na drugi strani pa so oni, ki sicer priznavajo pomembnost vloge mostu naše pokrajine, toda ne morejo mimo dejstva, da je industrija nosilni dejavnik in jo je zato potrebno povleči iz krize, v katero se vedno bolj pogreza.

Nakazati najbolj pravilno pot ni lahko, predvsem zato ne, ker je kriza gospodarstva na Goriškem prav gotovo globlja kot v ostalih delih naše dežele, ker ni lokalni, ampak vsedržavni in mednarodni pojav. Položaj morda ne bi bil tako kritičen, če bi zakonske ugodnosti, ki jih ima Gorica, poprej znali bolje izkoriščati, če bi si ustvarili zdrav podjetniški kader, če bi imeli jasne razvojne poti, če... itd.

Krize v industrijskih obratih na Goriškem očitno ne bo mogoče drugače odstraniti kot z javnimi posegi, pa naj gre za podjetja z državno udeležbo ali pa za podjetja zasebnega značaja. V obeh primerih bo le javna oblast, ali državna ali deželna, tista, ki bo posegla s svojim denarjem. V tem smislu se pripravlja dekret Prodi, v tem smislu gredo pogajanja za rešitev podgorskega obrata. Očitno pa je, da takšni posegi narekujejo, kot je poudarilo več razpravljalcev, čimprejšnje sklicanje konference o podjetjih z državno udeležbo.

Nadaljnji problem je brezposelnost. Veliko se govori o brezposelnosti, toda v celi vrsti proizvodnih dejavnosti primanjkuje delovna sila, medtem ko je pritisk na neproizvodne dejavnosti zelo velik. Ravnotežje med tema dvema dejavnostima se bo ustvarilo šele takrat, ko bo mladina spet vzljubila ročno delo. Na ta problem, ki je bolj vsedržavnega kot našega značaja, je opozoril sindikalni predstavnik. Kako zelo primanjkuje delovna sila dokazuje tudi primer, da se v goriški industrijski coni vedno bolj zaposlujejo delavci z Juga. Ta pojav bi govoril o tem, da imamo pri nas dovolj delovnih mest, le da bi morali omogočiti večjo mobilnost delovne sile. Predvsem pa bi morali biti sposobni hitro ukrepati, kadar neki obrat zaide v krizo. Leta in leta hiranja nekega obrata so škodljiva tudi za samega delavca. Dopolnilna blagajna sicer res preprečuje brezposelnost ter z družbenim posegom zagotavlja vsakemu državljanu pravico do zaposlovanja, toda kadar predolgo časa traja vpis vanjo, to kvarno vpliva na tistega, ki je od nje odvisen in se nanjo zanaša.

Na današnjem zborovanju bomo prav gotovo slišali še marsikaj zanimivega, prav gotovo tudi predloge, kako ozdraviti naš položaj. Želeti je le, da bi se našel tudi dovolj močan in prepričljiv nosilec teh predlogov, da bi od poplave besed bilo tudi kaj dejanj.

Pokrajinsko zborovanje VZPI

Za enotnost proti nasilju

Za enotnost, proti nasilju. Pod tem geslom sklicuje pokrajinsko vodstvo VZPI-ANPI, jutri, 4. t.m., ob 9.30 v Gradišču zborovanje svojih članov, svojcev padlih borcev in somišljenikov z Goriškega. Vsak dan smo priča stopnjevanju nasilja in to fašističnega kova, ne glede na imena organizacij, ki prevzemajo odgovornost za ta ali oni atentat. Bivši borci, člani in somišljeniki vsedržavnega združenja partizanov Italije, so že nič kolikokrat doslej obsodili zakulisno rovarjenje določenih reakcionarnih sil, nič kolikokrat opozorili na odgovornosti določenih družbenih in političnih sil ter posameznikov znotraj državnega aparata, vendar v glavnem brez uspeha.

Zato je bilo sklicanje jutrišnjega zborovanja v tem zelo napetem trenutku družbenega in političnega dogajanja v državi skorajda nujno. Na njem, kakor piše v tiskovnem poročilu, bodo antifašistični borci vnovič opozorili predstavnike političnih strank in krajevne upravitelje k večji budnosti, k razširitvi in obnovitvi dejavnosti antifašističnih odborov v posameznih krajih in ustanavljanju novih, v krajih, kjer jih še ni.

Zborovanje bo v kinodvorani Edison.

V znamenju praznovanj mednarodnega dneva žena

Stopamo v teden praznovanj 8. marca, mednarodnega dneva žena. Na Goriškem, kjer je pobudo za prireditve ob letosnjem 8. marcu prevzel Ženski iniciativni odbor, bo praznovanje mednarodnega dneva žena združeno s prizadevanji za dokončno priznanje in uveljavitev naravnih in po italijanski ustavi zajamčenih pravic slovenski narodnostni skupnosti. V tednu od 3. do 10. marca bo po naših društvih niz različnih prireditev, ki se uvrščajo v teden boja za globalno zakonsko zaščito Slovencev v Italiji. Gre dejansko že za drugi teden, po akciji v začetku lanskega decembra, ki se je odlikovala predvsem po množičnosti. Opozoriti pa velja tudi na dejstvo, da so si akcijo zamislile in jo bodo tudi skoraj v celoti izpeljale članice iniciativnega odbora za Goriško.

Uvod v teden prireditev ob mednarodnem ženskem prazniku, ki se bo sklenil s srečanjem doraščajoče mladine v dijaškem domu v Gorici, pomeni nocojšnja osrednja proslava v deželnem avditoriju v Gorici s priložnostnim govorom in bogatim kulturnim sporedom, pri katerem sodelujejo, poleg slovenskih zborov in skupin iz Gorice in Nove Gorice, tudi plesalci italijanske folklorne skupine «Lis Luzignutis», kar daje prireditvi poseben pomen. Obenem je to povabilo, da se bodo prireditve udeležili tudi državljani italijanske narodnosti, da končno pokukajo iz svojega kulturnega oklepa v katerega se že desetletja zapirajo.

Skoraj vzporedno z osrednjo proslavo pa so članice Ženskega iniciativnega odbora poskrbele tudi, da bo prireditev potekala v dovolj «tradicionalnem» okviru. Sinoči se je namreč zaključil tečaj ikebane, danes zjutraj pa bodo v prostorih deželnega avditorija odprli razstavo najboljših izdelkov. Odprtje je napovedano za 10. uro.

Prireditve, ki se bodo od ponedeljka do petka zvrstile v Pevmi, Doberdobu, Štandrežu, Gorici in Števerjanu pa so v glavnem namenjene zdravstveni in splošni izobrazbi ženske in moških.

Teden boja za globalno zakonsko zaščito se bo zaključil z mladinskim srečanjem, v soboto 10. marca, v dijaškem domu v Gorici. Ni naključje, da bo sklepna prireditev namenjena prav mladim in najmlajšim, tistim, ki jim je treba vcepiti ali utrditi zavest narodne pripadnosti, ljubezen do lastnega naroda in spoštovanje do tujega. Načela na katerih je edino mogoče graditi dolgoročno sožitje Slovencev in Italijanov v teh krajih, načela, na katerih tudi terjamo priznanje in spoštovanje narodnostnih pravic.

SEJA TERITORIALNEGA ODBORA SKGZ V GORICI

Poglobljena razprava o pripravah na bližnji občni zbor SKGZ v Trstu

Tema občnega zbora bo uzakonitev naših pravic - Gonja italijanskih nacionalistov v Trstu in Benečiji proti Slovencem

Priprava na redni občni zbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze, ki bo v nedeljo, 8. aprila, v Kulturnem domu v Trstu, je bil poglavitni predmet zadnje seje teritorialnega odbora SKGZ, ki je bila v sredo v Gorici. Člani odbora so se seznanili z razlogi, zaradi katerih občnega zbora ne bo v Gorici, kot je bilo prvotno predlagano; ti razlogi so delno tehničnega, delno pa tudi političnega značaja. Prav je, da prireja SKGZ svoj najpomembnejši zbor v Trstu ter da tam pove svoje stališče glede celovitega zakonskega varstva in hkrati odgovori tudi na šovinistično in nacionalistično gonjo, ki jo proti našim pravicam zajamčenim v ustavi, deželnem statutu in osimskem sporazumu vodijo nasprotni italijanski krogi.

Na seji teritorialnega odbora so obsodili naraščajoč pojav italijanskega šovinizma, ki ga določeni ljudje razpihujejo z uspehom, predvsem zato, ker je italijansko prebivalstvo malo ali nič seznanjeno z našim položajem in našimi avtentičnimi zahtevami. Gonja proti Slovencem v Trstu ter zbiranje podpisov za referendum proti globalni zaščiti v Beneški Sloveniji upravičeno zaskrbljujeta našo narodnostno skupnost, ker vidi v tem vzrok za slabšanje političnega vzdušja, nevarnost za krepitev reakcionarnih sil ter razlog, da zavlačujejo z ureditvijo našega položaja.

Teritorialni odbor je nadalje ugotovil, da doslej na Goriškem, ni opaziti odkritih izpadov proti akcijam naprednih in slovenskih sil za globalno zakonsko zaščito. To se ni zgodilo zaradi večje odprtosti političnih sil, tradicionalno demokratičnih in strpnejših odnosov do slovenske narodnostne skupnosti, predvsem pa dobrososedskih odnosov, ki jih zaradi cele vrste skupnih interesov vzdržujeta in negujeta Gorica in Nova Gorica. Seveda pa nas to ne sme uspavati ter moramo budno čuvati, da se to vzdušje ne poslabša. Zato teritorialni odbor pozdravlja vse pobude, ki vodijo k utrjevanju stikov, sodelovanju in pogovarjanju ob odprti meji, temu tako pomembnemu inštitutu za utrjevanje miru v tem delu sveta.

V pripravah na občni zbor, na katerem bi želeli slišati stališča italijanskih demokratičnih strank o globalni zaščiti, bo teritorialni odbor pripravil več sestankov na terenu in s članicami, da pojasni sedanji politični trenutek, kakor ga vidimo mi. Izraženo je bilo zadovoljstvo zaradi odločitve protifašističnega odbora in tovarniškega sveta v Italcantieriju v Tržiču, da na spomenik padlim za osvoboditev namestijo tudi slovenski napis. Takšen rezultat je tudi posledica razprav o tem vprašanju z delavci v ladjedelnici.

Ob koncu je beseda tekla o pobudi Ženskega iniciativnega odbora, da v okviru proslav mednarodnega ženskega praznika, 8. marca, prispeva svoj delež v akciji za sedaj aktualno vprašanje: globalno zakonsko varstvo Slovencev v Italiji.

Štefan Cigoj uradno obiskal goriško prefekturo

Jugoslovanski generalni konzul v Trstu Štefan Cigoj je včeraj uradno obiskal goriško prefekturo. V odsotnosti prefekta ga je sprejel podprefekt dr. Laveder, ki se je z gostom zadržal v prijetnem pogovoru, predvsem o nekaterih skupnih vprašanjih, ki zadevajo sodelovanje ob meji, posebej pa Gorico in Novo Gorico.

Danes na Goriškem akcija za socialistični tisk

Na Goriškem bo danes popoldne stekla nabiralna akcija v podporo socialističnega tiska. Istočasno bo to priložnost za propagiranje novega strankinega znaka. Akcijo pripravlja pokrajinska federacija socialistične stranke, potekala pa bo v Gorici, Tržiču, Ronkah, Gradišču in Krminu. Podpornike in simpatizerje pa bodo tudi nagradili. Vsak bo namreč prejel rdeč nagelj, simbol obnovljene socialistične stranke.

V ponedeljek seja občinskega sveta v Gorici

Goriški občinski svet se bo vnovič sestal v ponedeljek, 5. marca, ob 18.30, da bi nadaljeval z razpravo o vprašanjih, o katerih ni utegnil razpravljati na seji 6. in 24. februarja.

Danes ne bo toka

Na območju sovodenjske občine bo danes spet nekaj nevšečnosti z električnim tokom. Zaradi nujnih del na napravah, danes med 12. in 14. uro ne bo toka na območju Sovodenj, Gabrij, Rupe, Peči in Mirna. Podjetje Enel prosi za razumevanje.

OBČINSKI SVET V SOVODNJAH ODOBRIL PRORAČUN

ZA 45 MILIJONOV VEČ DOHODKOV A TUDI SORAZMERNO VIŠJI IZDATKI

Finančni dokument so odobrili soglasno

Sovodenjski občinski svet je na zadnji seji, bila je prejšnji teden, soglasno odobril finančni proračun za tekoče leto, ki predvideva 434 milijonov 481 000 lir dohodkov in prav toliko izdatkov. Sejo je vodil župan Jožef Češčut, ki je uvodoma povedal, da je bil finančni načrt sestavljen v glavnem ob upoštevanju smernic lanskega proračuna. Višjim predvidenim dohodkom, pri tem naj navedemo, da jih bo za okrog 45 milijonov, ali 25,7 odstotka več kakor lani, kajpak odgovarjajo tudi povečani izdatki, predvsem za osebje ter za posege na tako imenovanem socialnem in gospodarskem področju.

Pri primerjanju posameznih postavk izhaja, da bo dohodkov iz neposrednih davščin za nekaj nad 27 milijonov lir, iz soudeležbe pa za okrog 140 milijonov lir, medtem ko naj bi izvendavčni dohodki znašali okrog 52 milijonov. Tej vsoti je treba kajpak prišteti še tako imenovane postavke na račun kapitala, to je različna nakazila dežele, oziroma drugih ustanov ter dohodke, ki jih je treba uporabiti v po zakonu predvidene namene. Takih dohodkov naj bi bilo v tekočem letu za okrog 132 milijonov in sicer 50 iz goriškega sklada, 50 iz sklada, ki ga predvideva zakon Bucalossi (za urbanizacijske posege), okrog 23 milijonov iz deželnega prispevka, nad 7 milijonov iz deželnega prispevka za opremljanje telovadnic ter nekaj nad poldrugi milijon na račun odškodnine za vojaške služnosti.

Potreb je kajpak veliko, zato poglejmo, kako nameravajo razpoložljiva sredstva porazdeliti po posameznih področjih. Najbolj zajetna je vsekakor postavka stroškov za javno upravo, za kar bo šlo predvidoma okrog 86 milijonov (lani okrog 67); na drugem mestu so stroški za šolstvo in kulturo, okrog 69 milijonov lir (lani 45), sledijo posegi na socialnem področju, 31 milijonov (lani 25), stroški za ekonomsko področje, okrog 13 milijonov ter stroški za redarsko službo 12,5 milijona, poleg nekaterih manjših izdatkov.

Sredstva iz postavk na račun kapitala pa nameravajo porabiti v sledeče namene: okrog 2 milijona za opremljanje telovadnic v osnovnih šolah, 20 milijonov za opremo občinske telovadnice, 10 milijonov za popravilo osnovne šole v Rupi, okrog 50 milijonov za ureditev infrastruktur na področju industrijsko-obrtniške cone v Rubijah in okrog 50 milijonov lir za posege na urbanističnem področju. Ker v finančnem načrtu ni posebnih pretresov v primerjavi z lanskim letom, je postopek za odobritev dokumenta stekel brez večjih razprav. Nekateri svetovalci (Emil Tomšič in Remo Devetak) so vprašali le za pojasnila.

Proračun za leto 1979 je bil nato soglasno odobren. Na seji so nato sklepali še o nekaterih drugih zadevah.

Iz bolnišnice naravnost v zapor

Nameraval je samo na obisk v goriško splošno bolnišnico, končal pa je v zaporu, pod obtožbo upiranja javnemu funkcionarju. Zgodilo se je v četrtek zvečer, okrog 22. ure na nevrokirurškem oddelku goriške splošne bolnišnice 36-letnemu Giancarlu Rossiju, iz Moša, Ul. Stazione 33. Fant je prišel obiskat znanca na omenjeni oddelek, pri tem pa je menda bil zelo glasen, tako da so drugi pacienti protestirali. Nastopilo je kajpak tudi osebje, kar pa je Rossija najbrž precej razburilo. Šele policiji je uspelo, menda ne brez težav, razboriteža odpeljati, seveda v zapor.

Iz tržiške bolnišnice

Na križišču med državno cesto št. 14 in Drevoredom San Marco v Tržiču se je v četrtek pozno zvečer pripetila hujša prometna nesreča, pri kateri se je poškodoval 27-letni kolesar Sergio German iz Štarancana. Zadel ga je z avtom alfasud tržaške registracije 28-letni Gianfranco Zettin, ki je vozil v smeri proti mestnemu središču.

Germana so prepeljali v tržiško bolnišnico, kjer bo predvidoma okreval v 40 dneh.

Nekaj po 14. uri včeraj so v goriško bolnišnico prepeljali 52-letnega Albina Pernarčiča iz Sesljana. Malo prej ga je na prehodu za pešce v Ul. IX. Agosto v Gorici blizu avtobusne postaje z avtom povozila 20-letna Orietta Polo, ki stanuje v Ul. Argentina 3. Zdravil se bo tri dni zaradi lažjega pretresa možganov ter manjših poškodb na glavi.

ŽENSKI INICIATIVNI ODBOR ZA GORIŠKO

priredi danes, 3. marca 1979, ob 20. uri v deželnem avditoriju v Gorici, Ulica Roma, osrednjo proslavo

MEDNARODNEGA ŽENSKEGA PRAZNIKA

posvečenega globalni zakonski zaščiti Slovencev v Italiji.

NASTOPAJO:
- otroški pevski zbor «Oton Župančič» iz Štandreža;
- ritmična skupina ŠZ Dom iz Gorice;
- priložnostni govor in recitacija;
- ženski pevski zbor «Oton Župančič» iz Štandreža;
- ritmično - glasbeni recital osnovne šole «Milojke Štrukelj»;
- folklorna skupina «Liz Luzignutis» iz Gorice;
- moški pevski zbor «Andrej Paglavec» iz Podgore;
- inštrumentalni ansambel «Lojze Hlede» iz Števerjana

Vabimo vas tudi na otvoritev razstave IKEBANE, ki bo ob 10. uri v razstavni dvorani deželnega avditorija

V četrtek predstavitev knjige bizjaških pregovorov

Na pobudo goriške pokrajinske uprave, ki je poskrbela tudi za izdajo, bo v četrtek, 8. t.m., v deželnem Avditoriju predstavitev zbirke bizjaških pregovor, ki jih je zbral in zapisal Silvio Domini. Knjigo bo predstavil profesor Giuseppe Francescato s tržaške univerze. Sodelovala bosta še Giuseppe Radole in Dino Coltro. Prireditev bo ob 18.30.

Zaradi polaganja kabla zaprta Semeniška ulica

Te dni so v teku dela za napeljavo električnega toka v novi Kulturni dom v Brassovi ulici. Ker bodo kabel speljali pod zemljo, so potrebna precej obsežna zemeljska dela, zato je Semeniška ulica zaprta za motorna vozila.

Nekaj ugodnosti za izvoznike kmetijskih pridelkov

Glavno ravnateljstvo carinskih služb je te dni izdalo uradno tolmačenje za izvajanje predpisa št. 2117/78, Evropske gospodarske skupnosti, glede povračila kvot gospodarstvenikov za izvoz kmetijskih pridelkov v države izven skupnosti ter glede možnosti kompenzacije teh zneskov s prispevki, ki jih gospodarstveniki dolgujejo skupnim skladom. Tako javlja ravnateljstvo goriškega carinskega področja ter istočasno sporoča, da je na razpolago za vsa pojasnila glede te novosti. Gre končno za ugodnost v korist izvoznikov, pomen izvoza v sedanjem trenutku pa ne gre podcenjevati.

● **Skupina GMG** se bo jutri udeležila dveh pohodov na Tržaškem in sicer v dolžini 13 in 20 kilometrov. Oba se bosta začela v Križu. Zbirališče kakor običajno ob 7.30 pred telovadnico na Rojcah.

Izleti

Slovensko planinsko društvo sporoča, da bo smučarski avtobus jutri, 4. marca, odpeljal po sledečem voznem redu: ob 6.30 s Korna, ob 6.35 iz Štandreža in ob 6.40 iz Sovodenj. Priporoča se točnost.

Razna obvestila

Ženski iniciativni odbor za Pevmo, Oslavje in Štmaver priredi v ponedeljek, 5. marca, ob 20. uri v dvorani PD «Naš prapor» predavanje dr. Petra Uršiča iz Nove Gorice o nevarnostih rakastih obolenj in o raku na dihalih. Vljudno vabljeni.

Kino

Gorica

CORSO 17.30 — 22.00 «Profesor Kranz — tedesco di Germania». P. Villaggio.

VERDI 17.00—22.00 «Pirana». B. Dilemann in B. Steel. Prepovedan mladini pod 14. letom.

VITTORIA 17.00—22.00 «Sexisimphoni». S. Sanders in M. Scott. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR 17.00 — 22.00 «Il vizietto».

PRINCIPE 17.00 — 22.00 «Qualcuno sta uccidendo i più grandi cuochi d'Europa».

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Marzini, Korzo Italia 89, tel. 2443.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Al Redentore, Ul. Fratelli Rosselli 23, tel. 72340.

PO GOSTOVANJU S «PRINCESKO NA ZRNU GRAHA»

Na Tržaškem, Goriškem in v Benečiji so lepo sprejeli kranjske lutkarje

Ob navdušenju, ki so ga vzbudile predstave, se poraja ideja, da bi Kranjčane posnemali tudi pri nas - Tudi v Benečiji so programu lepo in pozorno sledili

«... In KONEC ...» Pa vendar še zvončklja. To pa niso zvonci, to je naša pravljica ...»

Spomnila sem se na te besede in sklenila, da zabeležim nekaj vtisov, nekaj misli, ki so se mi porodile ob gledanju lutkarske predstave «Princeska na zrnu graha», predstave, ki so jo člani Prešernovega gledališča iz Kranja v petih dneh osemnajstkrat odigrali v zamejskih šolah, društvih in dvoranah. Zakaj prav te besede, boste vprašali. No, prav rada povem. Zato, ker je in bo ta pravljica še dosti časa zvončkljala v glavah in srcih naših malčkov, če ne pravljica sama, pa vsaj spomin nanjo in nekateri močnejši vtisi.

Beseda «lutke» oziroma «lutkovno gledališče» nas je nekoliko spravila s poti, menda prav tako odrasle kot otroke. Vsi smo pričakovali nekaj drugega, ne pa to, kar so nam Kranjčani ponudili. Mislili smo na ročne lutke ali lutke, ki visijo na vrvici, pričakovali smo mali odrček, izza katerega se pojavljajo lepo izdelane lutkice ob spremljavi raznih človeških glasov, ki lutkam dajo značaj in vlogo. Res so kranjski gostje postavili neki odrček, ki je bil podoben kraljevski palači, vendar od vsega začetka ni bilo jasno, kaj se bo v okviru tega odra dogajalo. Gledalcem je to postalo popolnoma jasno šele ob koncu predstave: ta oder ni bil oder, temveč prej kulisa. Dogajanje je v celoti potekalo v ospredju, izza kulis so pa prihajali od časa do časa glasovi, glasba in čuda predmetov, ki so služili dogodkom pred kulisami.

Da to ne bo običajna lutkarska predstava, je še pred začetkom same pravljice napovedal vodja lutkarske skupine iz Kranja Saša Kump. Napovedal je prihod «gospoda Pravljica», orisal je, kako bo ta «gospod Pravljica» oživljal predmete in kako bo kljub velikim težavam pripeljal pravljico do konca. Po kratkem glasbenem premoru pa se je že pojavil «gospod Pravljica», ki je otroke popeljal v svet pravljic in sanj. Glavni in po svoje tudi edini igralec je bil prav ta «gospod Pravljica», ki se je v pravljici sami prelevil najprej v dvornega norčka, nato v kralja, kraljico, pevca, pripovednika, skratka v najrazličnejše osebnosti, ki jih je oživljal, jim dal besedo, značaj in vlogo.

Ob tem «gospodu Pravljici» bi se rada ustavila še nekaj trenutkov. Pooseblja ga je Tine Oman, gledališki igralec, drugače pa uslužbenec podjetja Sava v Kranju. Sam se ima za amaterja, vendar mislim, da se podcenjuje, ko to pravi. Ogledala sem si enajst predstav in imela tako priložnost, da sem opazovala tega igralca med najrazličnejšo publiko, ob različnih priložnostih in včasih tudi v neprimernih okoliščinah. Mislim, da je Tine Oman amater le zato, ker se ne ukvarja z gledališčem poklicno, drugače pa nima kaj zavidati resnim profesionalcem. Zanimivo je na primer, s kakšno lahkoto se ta človek prelevi iz «gospoda Pravljice» v dvorskega norčka in kako skače v vedno hitrejšem tempu iz norčeve kože v kraljevo, nato v kraljičino, nato spet v norčevsko in tako dalje, vedno hitreje, ne da bi pretiraval in ne da bi sebe postavljal v ospredje.

Dvorski norček, ki opravlja vse fizično delo — kot na primer slačenje in oblačenje kraljevskih osebnosti in pripravljanje vseh za igro potrebnih predmetov, se kralju in kraljici klanja in jim vedno dovoli, da stopijo v ospredje.

Globok in počasen glas, ki ga Oman posoja kralju, nam da občutek, da kralj ni pretirano prebrisana osebnost, saj «ima luknje v glavi». Kraljica tudi ni preveč briljantna, vendar potuhta, kako ugotoviti, če je kraljična prava ali neprava. Oman torej da življenje tema dvema likoma, ki sta na samem začetku igre dve mrtvi lutki podobni tistim, ki jih uporabljajo krojači za merjenje oblek. Lutkama na začetku manjkajo celo glava, krona in obleke. Vse to ustvari Oman - norček, ki poleg vsega še poje, skače in vleče na dan najrazličnejše predmete, ki imajo ali ne praktično vlogo. Vendar igralec prav vse uporabi in postavi na pravo mesto.

Za kulisami čepita še že omenjeni vodja skupine Saša Kump, ki skrbi za magnetofon in luči ter druge pripomočke ter Duša Repinc, ki posoja svoj glas in še posebej kihanje prehlajeni princeski. Za vlogo Saše Kumpa sem vedela, še preden je gledališče prišlo na gostovanje. To je namreč glavni oblikovalec, istočasno režiser in scenograf skupine, človek, ki zna o lutkah marsikaj, ki z lutkami živi in dela že vrsto let, in to od običajnih ploskih lutk pa do najnovejše oblike animacije, kot je njegova skupina dokazala na tem gostovanju pri nas.

Dušo Repinc sem pa vprašala, kako da je njena vloga tako skromna in izvedela sem, da je to nastalo, ker je bila ob času postavljanja te igrice noseča in se je zato skrivala za zaveso.

Popolnoma jasno je, da ta skupina ne premore samo ene igrice. Med eno predstavo in drugo so mi pripovedovali, kako so uprizorili Rdečo kapico in še marsikaj. Večkrat sta potrebna dva ali celo več igralcev, vendar so tole izbrali za zamejstvo, ker je oder hitro pripravljen in se premika majhno število ljudi. Oder, luči, napeljava in vse, kar še spada zraven, je pripravljeno in spravljeno v pičlih dvajsetih minutah, predstava sama traja od 35 do 40 minut. Na ta način je bilo tudi mogoče prirejati štiri predstave na dan v raznih vaseh, ki pogosto ne tičijo za vogalom.

Pa bi se ustavili ob nekaterih podatkih. Že ob začetku sem povedala, da so kranjski gostje ponovili predstavo 18-krat. Enajst predstav je bilo na Tržaškem, tri v Benečiji, štiri pa na Goriškem. Skupno si je to predstavo ogledalo več kot tisoč otrok, zraven pa seveda še kar precej odraslih. Mislim, da so prav vsi otroci z veseljem sledili predstavi. Na Katinari je poleg slovenskih otrok gledalo «lutke» še nekaj otrok iz italijanske šole. Ker jim je učiteljica prej povedala zgodbico, so brez problemov sledili dogajanjem. To se na žalost ni zgodilo v Miljah, kjer so se italijanski otroci v delih, kjer je bilo precej govorjenega, začeli dolgočasiti.

Ob koncu predstave v Dolini pa se otroci kar niso hoteli premakniti s svojih mest, ker se jim je zdela predstava prekratka in so mislili, da bo še kaj. V Gregorčičevi dvorani v Trstu se je pa otrok kar trlo, saj je bilo to edina predstava v mestu, takih predstav in takih priložnosti je pa pri nas bore malo.

V Benečiji je predstave spremljalo posebno ozračje: to niso bile le lutkovne predstave, temveč posebna priložnost, na katero so seveda skočili še odrasli. V teh vaseh so pred predstavo domačinom nekoliko podrobneje opisali pravljico in dogodke. Tudi tu so bile različne reakcije: v Petjagu so otroci s težavo sledili pravilni slovenščini. Mala punčka je Duši Repinčevi podarila šopek poljskih cvetk. V Barnasu je bil odrček postavljen v gostilni. Vaški pivci so bili od časa do časa preglasni, Tine Oman je pa kljub vsemu nemoteno nadaljeval in zaključil pravljico.

Najboljši odziv je bil menda v Gorenjem Tarbiju, kjer je prišlo da zabavnega pripetljaja. Čisto v začetku predstave igralec Oman «gospod Pravljica» izbira pravlji-

nak

(Nadaljevanje na zadnji strani)

Iz umetnostnih galerij

TEDESCHI V «TAVOLOZZI»

V galeriji Tavolozza d'oro se je predstavil s svojo peto osebno razstavo Ennio Tedeschi, luški delavec, ki je predlanskim prvič nastopil in to že v zrelih letih, v krožku stanovskih tovarišev. Njegov primer je nazoren dokaz o slikarskem potencialu, ki še dremlje v ljudstvu. Rodil se je Tedeschi pri Škilanih nad Rocolom, pod katerim izhaja očetov rod iz nekdanjega zaselka «pri Tedeških», dočim je njegova mati rojena Tuljak.

«Ennio Tedeschi gleda drugam, ko napoveduje apokaliptična dogajanja... To, kar slika, je intelektualistično spočeta stvarnost neprestanega prerešetavanja resničnosti», je o njem pred časom napisal prof. Giulio Montenero. Se pa to pot Tedeschi pristneje predstavlja v ustvarjalni življenjskosti lastnega okolja, namreč le z obarvanimi risbami rastlin in ptičev ter pokrajin iz najbližje okolice. V tem pa je ta samorastnik daleč od vsakršnega posnemanja realističnih videzov narave. Poslužuje se pri ustvarjanju teh risb edinole črno obrobljene črtnosti predmetov, ki jih poživlja z barvnimi flomasterji ter slednje barvno omehča z vlažnim čopičem.

Tako nastajajo presenetljive slike intimnega čara skoroda sličnе perzijskim pleteninam, polnim pravljičnega privdiha pestrobarvnih prepletov, ki so vidni predvsem v slikah ptic, kjer jastreb in skromni skorci zažare v mavričnosti pavovih barv.

Se nam pa kaže pristnejši umetniški napon, ki že presega raven samorastnikov, v nežnost oblik in barv njegovih pokrajin. Tem je ta podlaga očividna, risarska spretnost pa osebno zelo občutena in nadzorovana, kot je vidno posebno v zelo veliki črnobeli risbi nekdanjega benečanskega stolpa v Borštu, porušenega gradu Mocò.

Risarsko dojetje ustvarjalnosti podob je podlaga tudi ostalim pokrajinskim razgledom. Slednjih pa slikar ne razpeljuje do robov listov, ampak jih omejuje z oblikovno razgibanim in črno drobno načrtkanim ozkim pasom rahle sivine, da se nam zde kot plavajoči oblaki na dani podlagi lista. Je to vsekakor zelo posrečen prijem, ki daje in viša pesniško nastrojenje, posebno še povsod tam, kjer gleda na pokrajino skozi prostorsko omejeno gmoto, kot skozi opuščeni železniški predor ali skozi žleb rimskega vodovoda, na koncu katerega je vidna dolina Glinščice.

MILKO BAMBIČ

KULTURNO PISMO IZ KOPRA

Res kakovostni koncerti: domači umetniki in gosti

Napoveduje se nastop ženskega komornega zbora iz Beograda

Društvo prijateljev glasbe v Kopru je imelo svoj četrti redni koncert, na katerem je nastopila flavtistka Irena Grafenauer - Krstić ob sodelovanju pianista Acija Bertončlja. Na sporedu sta imela Sonato v C-duru za flavto in klavir Johannesa Sebastiana Bacha, Introdukcijo in variacije za flavto in klavir op. 160 Franza Schuberta in Sonato za flavto in klavir op. 94 Sergeja Prokofjeva.

O Ireni Grafenauerjevi je bilo v svetu že veliko napisanega začenši z njenim uspehom na mednarodnem tekmovanju v Beogradu, kjer je po soglasni oceni žirije prejela prvo nagrado. Pa tudi že prej smo čitali dobre ocene z raznih nastopov in tekmovanj v Ljubljani in po drugih krajih Slovenije, ko so ji glede na nadarjenost napovedovali izjemne uspehe. Njena umetniška pot se je strmo vzpenjala v nenavadno hitro napredujoči tehnični spretnosti, kakor tudi v dozorevajoči interpretativni kulturi. Svoje izjemne sposobnosti in izrazno moč je potrdila ponovno lanske jeseni v Ženevi, ko je na mednarodnem tekmovanju med tristo in več prijavljenimi kandidati iz enaintridesetih držav prejela prvo nagrado in to zopet po soglasni oceni žirije.

Vsak njen nastop izpričuje vestno in temeljito pripravljenost. Njena igra je vedno čista in toplega, plemenitega tona, virtuozna, a nikdar sama sebi namenjena, temveč vedno v službi kreacije — reliefnega oblikovanja v sproščenem muziciranju.

Tudi na tem koncertu smo — mimo njene bleščeče izvajalske dovršenosti — bili deležni plemenitih vznemirjenj v konstantni napetosti grajenih ustvarenj, polnih iskrivosti in svojstvene domiselnosti ter duhovne svežine. Iz njih je dihala oblikovalna živa radost do muzike, intimni, prisrčni odnos do njene vseobjemajoče topline, do njene lepote. Njena občutljiva umetniška narava z enako pronicljivostjo dojema in poustvarja dela različnih slogovnih posebnosti v istovetnih njihovih vrednotah — v svojsko utemeljenem, muzikalno dosledno izpeljavanem oblikovanju. Njena poustvarjalna moč napolnjuje z občutjem tihega navdušenja in osvaja.

Na drugem «Večeru z muzami» v dvorcu Zemono je razstavil svoje slike akademski slikar Nikolaj Omersa, ki ga je predstavil umetnostni zgodovinar Janez Mesesnel. Nastopil pa je Trio iz Maribora, ki ga sestavljajo klarinetist Pietro Cavaliere, violončelist Miloš Mlejnik in pianist Janko Šetinc. Na sporedu so imeli Variacije v B-duru Ludwiga van Beenthovna, Tri lirične melodije za čelo in klavir Lucijana Marije Škerjanca, Trio v B-duru op. 29 Vincenta D'Indya in Trio v F-duru Johannesa Brahmsa. Mariborski trio odlikuje intonativno čista, zlita in skladna igra. Interpretacije se razvijajo nazorno in so odraz pristnega kreativnega hotenja izvajalcev, ki se enakovredno podrejajo oblikovalnemu procesu. Še posebej moramo naglasiti izvedbo Treh liričnih melodij L. M. Škerjanca, ki jih je v lepem tonu izoblikoval, ob sodelovanju pianista J. Šetinca, violončelist Miloš Mlejnik v toplo občutenem tanjšanju. Kakor vedno, nas je tudi na tem večeru prepričal o svoji poustvarjalni moči, o umetniških prizadevanjih ter hotenjih, ob katerih vedno bolj prerašča v oblikovalca večjih razsežnosti. Klarinetist izenačenega, mehkega tona Pietro Cavaliere se v čisti in precizni igri lepo zliva z ostalima instrumentoma. Tudi sodelovanje pianista Janka Šetinca izkazuje umetniško občutljivo osebnost.

Društvo prijateljev glasbe v Kopru pa je pripravilo tudi peti redni koncert, ki je bil dne 1. marca. Nastopil je komorni orkester «Pro musica» iz Beograda pod vodstvom Djure Jakšića s sodelovanjem altistke Aleksandre Ivanović in violinista Vladimira Škerlaka, ki je interpretiral solistični del v Vivaldijevih Štirih letnih časih. Na sporedu sta bili še deli Corellija-Geminianija in J. S. Bacha.

V organizaciji istega društva bo tudi koncert znamenitega ženskega komornega zbora Collegium musicum iz Beograda, ki ga vodi temperamentna dirigentka Darinka Matić - Marović. Ta zbor, ki sodi v vrh najboljših vokalnih teles na svetu, ter je gostoval že po vseh evropskih središčih, v Severni Ameriki in drugih državah, prinaša nov program: v prvem delu bodo dela iz stare srbske literature, v drugem pa dela sodobnih skladateljev, med katerimi je tudi ime tržaškega skladatelja Ubalda Vrabca. Koncert bo 12. marca v koprskem gledališču.

Koncert s proslavo tridesetletnice obstoja je imel moški zbor Simon Gregorčič v Kopru. Prvi dirigent je bil skladatelj Vladimir Lovec, ki je z zborom pripravil več sporedov narodnih pesmi v priredbi Franceta Marolta in Matije Tomca in tudi med prvimi na Primorskem uvajal v sporede dela sodobnih slovenskih skladateljev.

Nekaj časa je zbor vodil tudi skladatelj Ivan Šček, po kratki krizi je delo poživil Ivan Tavčar, medtem ko je mladi Matjaž Šček uspel zbor glasovno pomladiti in mu dati osvežujoči nov zagon. Ime po planinskem pesniku je prevzel od zbora, ki so ga naši rojaki-partizani ustanovili na Sardiniji, izpopolnili na Korziki in prirejali pod vodstvom Lojzeta Pavlina koncerte, ki so vzbujali veliko zanimanje pa tudi seznanjali z vprašanjem borbe za priključitev Primorske k matični domovini po mestih južne Francije.

IVAN SILIČ

Pogovori o davkih

SOUDELEŽBA OBČIN PRI UGOTAVLJANJU DAVČNIH OSNOV

Ob razpravi o davčni reformi za neposredne davke, ki so jo uvedli s 1.1.1974, se je vlekla v parlamentu precej žolčna razprava o soudeležbi krajevnih uprav, predvsem občin pri ugotavljanju dohodkov, ki so podlaga za obdavčevanje IRPEF in ILOR. Levičarska opozicija, tudi socialisti, ki so takrat sodelovali v vladi, so bili zelo odločni v svojih zadevnih zahtevah. Proti se je postavil med drugim takratni socialdemokratski finančni minister Preti, čes da bi soudeležba občin lahko povzročila davčne krivice zaradi takratnih političnih zdrah med strankami večine in opozicije v krajevnih upravah.

Nazadnje je bila izblasovana splošna določba, ki je bila pozneje prenešena v dva člena (44 in 45) dekreta predsednika republike št. 600 z dne 25. novembra 1973, ki govori o ugotavljanju dohodkov.

V prvem členu je uzakonjena pravica občin, da sodelujejo pri ugotavljanju dohodkov. V ta namen morajo občani sestavljati svoje izjave v dveh izvodih. Izvod zelenkaste barve gre občinskim upravam najkasneje do konca leta, v katerem je bil vložen. Najkasneje do 1. julija leta ko zapade možnost poprave s strani davčne uprave (sedaj 5 let), morajo okrajni uradi sporočiti občinam svoje predloge o ugotovitvah.

Občine lahko zvišajo tako ugotovljeno davčno osnovo, vendar morajo navesti za vsako vrsto dohodkov podatke, dejstva in značilne elemente, ki zdaj omenjeni povišek opravičujejo. Predlog o povišku mora biti vsebovan v sklepu občinskega odbora s takojšnjim učinkom, potem ko je bil zaslišan davčni svet, kolikor je bil ustanovljen. Odgovor ali bolje ukrep občinskega odbora je vezan na rok 45 dni.

V drugem členu 45 je govor o posebni komisiji, ki na zahtevo davčne uprave pregleduje pravičnost občinskih sklepov v zaščito občanov. Polovica članov je sestavljena iz funkcionarjev davčne uprave, ostala polovica pa iz zastopnikov, ki jih imenuje občinski svet. Predsednik komisije je višji uradnik finančne uprave. Njegov glas je odločilen in povsem jasno je, da bo izražal poglede davčne uprave. Komisija mora ali potrditi ali popraviti davčno osnovo.

Do tu suhe določbe zakona, ki pa je bil v toliko dopolnjen, da sedaj lahko občinske uprave sodelujejo, toda brez možnosti ukrepanja, že takoj po prijavi.

Zgoraj je bil omenjen davčni svet. Zakon nima nobenih podrobnosti o številu njenih članov, o delovanju, o sestavi itd.

Doslej je davčni svet imenovalo le omejeno število večjih in srednjih občin in še to pod pritiskom morda naivnih političnih sil, ki vidijo v taki kontroli sredstvo za pobijanje davčnih utaj. Dejstvo pa je, da je na sestankih združenja občin prišla do izraza ugotovitev, da je sedanji davčni ustroj v korist občin nezadovoljiv in da bi morali končno uvesti v njihovo celotno pristojnost nekatere davščine. V tem pogledu se omenja premoženjski davek na nepremičnine.

Da ostanemo v mejah naše dežele, bomo pripomnili, da je bila ustanovitev davčnih svetov že izglasovana najprej v Trstu, nato v Gorici. V poslednji občini je bilo celo imenovano 21 članov sveta, od tega polovica izvirajoča iz rajonskih svetov. Mislimo, da ne bo noben odbor z županom na čelu sam tvegal neprijljubljenosti, ki lahko vpliva na bodoče volilne izide. Članom davčnih svetov je njihova vloga v novem telesu skoraj neznana. Dejstvo je, da bi moral imeti član davčnih svetov za to posebno nagnjenje in tudi specifično izobrazbo na davčnem področju. Slišali smo, da je mnogo članov davčnih svetov, kjer so bili ustanovljeni, podalo odstavko. Ne želijo zamer (zlasti v manjših centrih) pa tudi ne naziva davčnega vohuna.

Iz raznih razlogov so se nekatere krajevne uprave omejile na neko obrobno sodelovanje. Npr. sedanji melonarski odbor v Trstu je predložil davčni upravi seznam krošnjarjev, ki niso prijavili svojega dohodka ali so ga prijavili v malenkostni meri. Prav tako so predložili seznam lastnikov morskih plovil, ki so ga povzeli po nekem tržaškem tedniku. Uboga uprava, ki si teh podatkov ne zna oskrbeti na trgovinski zbornici ali na luškem poveljstvu.

In še ena pripomba. Občina nima od odkrivanja davčnih utaj nobene koristi, pač pa same stroške (od sejnin do materialnih izdatkov). Poleg tega je iluzorno pričakovati od članov davčnega sveta, da se bodo prelevili v marljive davčne uradnike. Hrana za obravnavanje posameznih primerov mora prihajati od izurjenih poizvedovalcev.

Tržaška občina ima danes le tri zunanje poizvedovalce iz vrst bivših karabinjerjev. Po našem skromnem mnenju je vsa zadeva, ki smo jo obravnavali, in polemika, ki se okoli nje suče, pesek v oči poštenemu občanu, pa tudi posledica demagoških tendenc.

ST. OBLAK

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

12.30 Na izvoru določene omike
13.00 - 15.30 Kyalami: AVTOMOBILSKE DIRKE
13.30 *Dnevnik*
15.30 V evroviziji: RUGBY
17.30 Sobotni program
18.35 Izžrebanje loterije
18.40 SOBOTNI PROGRAM, 2. del
19.05 Nabožna oddaja
19.20 NEPREMAGLJIVI: «Vprašanje življenja in smrti»
19.45 Almanah, Vremenska slika
20.00 *Dnevnik*
20.40 TV priredba: COSI' PER GIOCO
21.50 Skupinska slika: Minervino Murge
Ob koncu *Dnevnik* in Vremenska slika

Drugi kanal

12.30 «Družina Robinson», film
13.00 *Dnevnik - Ob 13. uri*
13.30 O potrošniških problemih
14.00 Odprta šola: O šolskih vprašanjih
14.30 - 15.00 Dnevi Evrope
17.00 «Babarjeve prigode»
17.05 «Città controluce», TV film
18.00 Črno-bela z obrobja dežele
18.25 O ženski problematiki
18.55 Izžrebanje loterije
19.00 DRIBBLING Športna sobota Vremenska napoved
19.45 *Dnevnik 2 - Odprti studio*
20.40 «Innocenti occhi blu», zaključno nadaljevanje
21.35 Risani film «La piscina»
21.45 «Trimesečni obračun», poljski film
Dnevnik 2 - Zadnje vesti

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

7.50 *Poročila*
7.55 «Krokodil Ham»
8.05 V. Žužek: O čudovitem povodcu
8.20 Mladinski zbor RTV Ljubljana
8.35 Babičin vnukec
9.05 Mali svet
9.35 «Maja z viharnega otoka», zaključno nad.
10.55 Obersdorf: Smučarski poleti
13.25 Nogomet: BEOGRAD - OSIJEK
15.35 *Poročila*
15.40 «Zebra v kuhinji», mladinski film

«Zebra v kuhinji» je eden tistih ameriških filmov, ki jih posnamejo kar precej in so si v bistvu precej podobni. Gre za izrazito družinski ali morda celo mladinski film, v katerem igrajo glavne vloge poleg otrok tudi živali. V tem filmu smo priča prizadevanju malega dečka, da bi bil čim bliže svojemu prijatelju pumi. Toda zverina je zrasla, družina pa se je s podeželja preselila v mesto. Vsem je jasno, da bo puma morala od hiše, da bi ne prišlo do nesreče. Res jo dajo v živalski vrt, kjer bi bila za rešetkami na varnem. Fantu pa se puma smili. Pa tudi druge živali v ujetništvu se mu smilijo. Z zvijačo pride do ključev in osvobodi kar vse po vrsti. Sledi vrsta prikupnih prizorov.

17.10 Košarka: JUGOPLASTIKA - PARTIZAN
18.55 OČKA, DRAGI OČKA humoristična oddaja
19.18 Risanka
19.30 *Dnevnik*
20.00 E. Morgan: «Marie Curie», zaklj. nad.
21.00 «Potrkajte na katerakoli vrata», film
22.35 *Dnevnik*

Koper

14.15 Nogomet
17.00 Košarka
18.30 Smučarski skoki
19.30 Otroški kotiček
19.50 STIČIŠČE
20.00 Risanke
20.15 *Dnevnik*
20.35 «Zakon mafije», film
22.05 Čudovita leta filma: Epopeje

TRST A

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 14.00, 15.30, 17.00, 18.00 in 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.05 Radijski trim; 9.05 Kulturno pismo; 10.05 Koncert; 11.00 Z jugoslovanskimi pevci in ansambli; 1135 Na goriškem valu; 12.00 Glasba po željah; 13.15 Slovenske ljudske pesmi; 14.10 Vinko Beličič: Ob stoletnici Murnovega rojstva - 2. del; 14.30 Vse lepo, vaš Peter; 16.30 Odprimo knjigo pravljic; 17.05 Mi in glasba; 18.05 «Vrnitev». Izvedba: Radijski oder; 18.45 Vera in naš čas.

KOPER

6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.05 - 7.00 Glasba za dobro jutro; 8.32 Lahka glasba; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Z nami je...; 10.32 Glasbena medigra; 10.40 Glasba in nasveti; 11.00 Kim, svet mladih; 11.32 Plošče; 12.05 - 14.00 Glasba po željah; 14.00 LP tedna; 14.33 Ansambel Homer and Barnstormes; 15.00 Koncert; 15.45 Orkester Borghesi; 16.05 Poslušam, poslušaš; 16.45 Jugoton; 17.00 Ob petih popoldne; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Vročih 100 kilovatov; 18.35 Zapojmo in zaigrajmo; 19.33 Glasbeni vikend; 22.00 Plesna glasba.

RADIO 1

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00 in 21.00 Poročila; 6.00 - 7.30 Za dobro jutro; 10.35 Spomini iz starega gledališkega življenja; 11.30 Glasbeni program z Milvo; 12.30 Evropa, Evropa!; 14.05 Kriv ali nedolžen, radijska priredba; 14.35 Glasba za mladino; 15.05 Miti in stvarnost meščanskega stoletja: anarhija kot neohumanizem; 15.55 Jaz, protagonist; 16.35 Nove ameriške popevke; 17.05 Jazz; 17.35 Možne zgodbe; 18.00 Blues; 18.30 Oder v kleti; 19.35 Oddaja o zdravstvu; 20.10 Eno uro z Michelejem Stranierom; 21.30 Jazz Koncert; 22.15 Radio sballa: program z Enzom Jannaccijem.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 17.30, 18.30 Poročila; 6.00 - 7.30 Glasba za dobro jutro; 8.45 Stara dobra glasba; 9.32 Jutri in še jutri: radijska priredba; 10.12 La corrida, preizkušajo se diletanti, 11.00 Pesmi za vsakogar; 12.45 Alto gradimento; 13.40 Romance; 15.45 Veliki variete z Ginom Bramierijem; 17.25 Izžrebanje loterije; 17.55 Zbori z vsega sveta; 18.10 Slavni orkestri; 18.33 Sodobni italijanski glasbeniki; 21.00 Simfonični koncert.

LJUBLJANA

6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 18.00 in 19.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci!; 7.30 Iz naših sporedov; 8.08 Glasbena matineja; 9.05 Pionirski tednik; 9.35 Mladina poje; 10.15 Kdaj, kam, kako in po čem?; 10.45 Turistični napotki; 11.03 M. Glinka: Patetični trio za klarinet, violončelo in klavir; 11.40 Mi pojemo; 12.10 Godala v ritmu; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Veseli domači napevi; 13.00 Danes do 13. ure; 13.30 Priporočajo vam...; 14.45 S pevcem Bracom Korenom; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.45 S knjižnega trga; 16.00 «Vrtiljak»; 17.05 Spoznavajmo svet in domovino; 18.30 Iz dela Glasbene mladine Slovenije; 19.45 Minute z Ljubljanskim jazz ansamblom; 20.00 Koncert iz naših krajev; 21.30 Oddaja za naše izseljence; 23.05 Popularnih 20.

LINIJA SEVERNI JADRAN

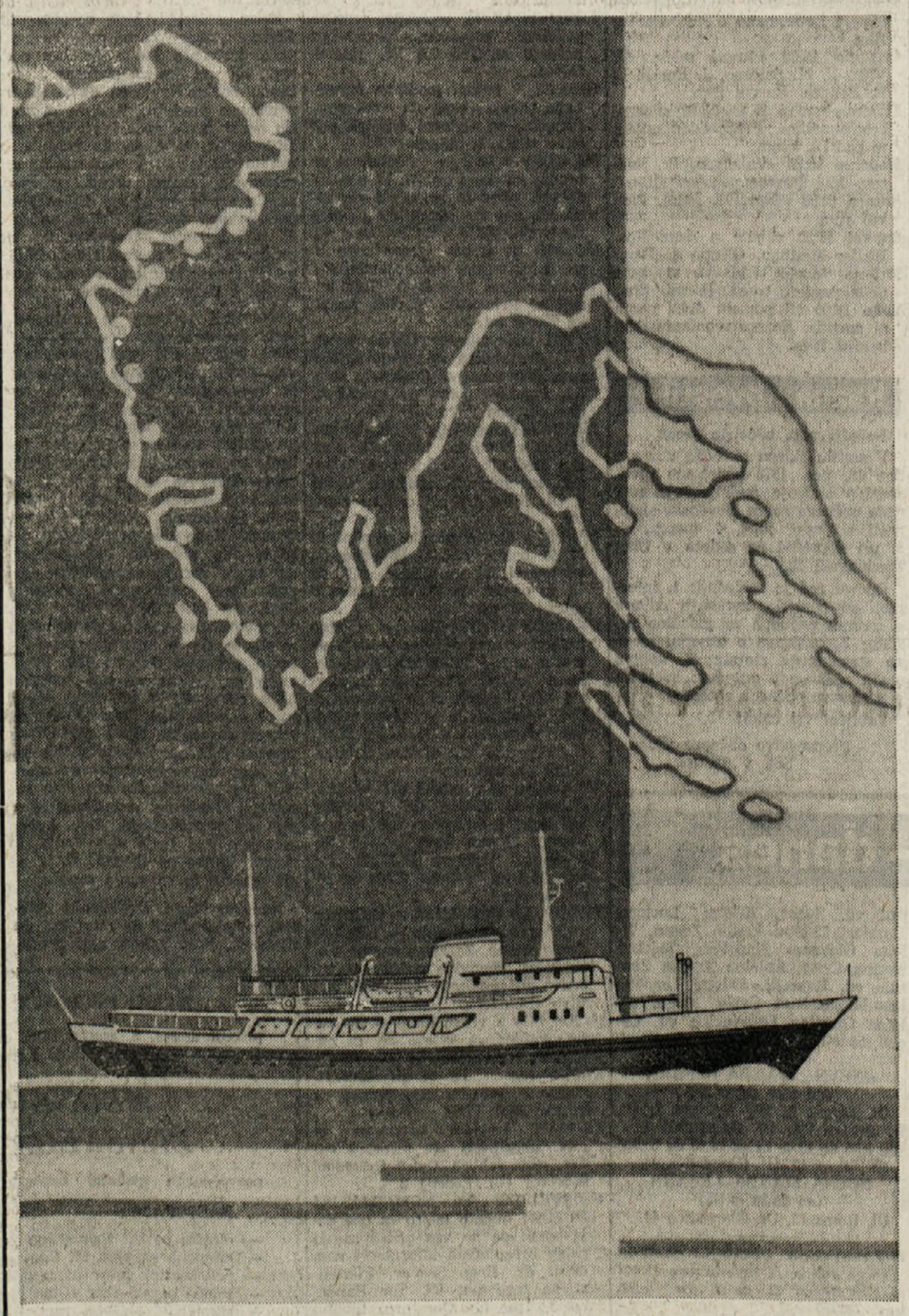

V torek, 27. februarja, je motorna ladja «Dionea» obnovila svoje običajne zveze med Trstom - Gradežem - Koprom - Izolo - Piranom - Novigradom - Porečem - Rovinjem - Puljem.

Predvidene spremembe:

1.

Trst - Pulj - Lošinj - Pulj - Trst

(21. - 25. april)

z bivanjem v hotelih na cvetoči obali Čikatskega zaliva

2.

Trst-Gradež-Poreč-Gradež-Trst

(28. april - 2. maj)

z bivanjem v hotelih na obali zaliva Brulo — z ekskurzijo v mesto in ogledom Evfrazijeve bazilike in s pokušnjo domačih vin

Obrnite se na svojo potovalno agencijo ali, direktno, na potovalni in turistični urad Tržaškega Lloyda

LLOYD TRIESTINO

Ulica dell'Orologio 1 — Tel. 7785-428 7785-336

‚Zlata knjiga slovenske poezije'

Pred mesecem dni je bila v južni Franciji v Uzèsu svojevrstna in zanimiva predstava o slovenski poeziji, slovenski likovni umetnosti, zgodovini in pokrajini z naslovom »Zlata knjiga slovenske poezije« in podnaslovom »Zgodovina nekega malega naroda«. Pripravilo jo je umetniško združenje »Action Poétique audio-visuelle«, ki ga vodita Claude Argelier in Marc Alyn, ob sodelovanju občinskega urada za turizem v Uzèsu. Reči je, da je šlo za pesmi Otona Župančiča, Alojza Gradnika, Mateja Bora in Ceneta Vipotnika, ki jih je s sodelovanjem Viktorja Jesenika prevedel pesnik Alyn. S pomočjo projekcij in različnih dokumentov, ki sta jih predstavila Marc Alyn in Claude Argelier (ki je predsednica omenjenega združenja), sta tako podala pester prerez skozi zgodovino slovenskega naroda, celotna prireditev v prostorih rotovža v Uzèsu pa je imela velik uspeh in udeležil se je je poleg precejšnjega števila občinstva tudi jugoslovanski generalni konzul v Marseilleu Savić.

Tudi tamkajšnja sredstva javnega obveščanja so o tem literarnem večeru z avdio-vizualnimi vložki pisala zelo naklonjeno in popularizatorsko. Spričo nedvomnega uspeha — Marc

Okence v svet

Alyn, odličen prevajalec in tudi posrednik slovenske poezije v francoščino, je sam podajal slovenske prevode, — obstajajo možnosti, da bi celotno predstavo avtorja ponovila oziroma prikazala v več mestih francosko govorečega prostora, tudi v Švici in Belgiji, predvsem pa seveda na univerzah, kjer bi zlasti slavisti utegnili pokazati še poseben interes. Vendar bi celotno zamisel kazalo podpreti tudi s slovenske oziroma jugoslovanske strani, pri čemer bi ustrezno zavzetost lahko izpričal jugoslovanski kulturni center v Parizu.

Kot zanimivost pa je moč navesti, da je interes za uprizoritev izrazil tudi prvi sekretar francoske socialistične stranke Francois Mitterand, čeprav se same predstave ni mogel udeležiti. V pismu predsednici združenja »Action Poétique audio-vizuelle« Claude Argelier je ob drugem zapisal, da bo prireditev francoskim rojakom omogočila boljše razumevanje njihovih ne tako daljnih sosedov, katerih izkušnje so zelo zanimive.

J. H.

Sonetni venec v bolgarščini

V bolgarščini je izšel prevod Prešernovega Sonetnega venca. Založba Narodna knjiga je v zbirki »Sto mojstrovin soneta« ob koncu leta objavila knjigo s po deset italijanskimi, španskimi, francoskimi, angleškimi, nemškimi in avstrijskimi, ruskimi, ukrajinskimi in beloruskimi ter bolgarskimi pesniki sonetov. Po osem jih je poljskih, čeških in slovaških ter enajst latinskoameriških. Dvanajst pesnikov je združeno v poglavju »drugi narodi«. Mednje je uvrščen tudi Prešeren. Od Jugoslovanov je zastopan samo še Jovan Dučić. Tako se je Prešeren našel na častnem mestu med Petrarco, Shakespearom, Mickiewiczem in drugimi, sto osemnajstimi mojstri soneta iz vsega sveta. Večina je predstavljena s po enim sonetom, le največji s petimi, največ sedmimi, le Prešeren jih ima petnajst, cel Sonetni venec. Zanj pravi uvod, da je »eden od najpopularnejših primerov sonetnega venca v slovanskih literaturah«. Prevedel ga je mladi pesnik Kiril Kadijski. Upošteval je vsa pravila, ki jih zahteva sonetni venec: laški enajsterec, ujemanje prvih in zadnjih verzov sosednjih sonetov in magistrale — sonet, ki nastane ob združitvi prvih verzov vseh štirinajstih sonetov. Celo značilni okras — akrostih, je ohranil. Predstavil ga je kot »Primicova Julija«. Ker bolgarska cirilica ima za dvoglasje »ju« in »ja« le po eno črko, mu je zadnja vrstica ostala celo neuporabljena pri akrostihu.

Kiril Kadijski je končal slavistiko na univerzi v Sofiji in je med študijem literarne teorije veliko slišal o Prešernu in njegovem sonetnem vencu. Kasneje je začel prevajati. Najprej iz ruščine, nato tudi iz francoščine. Objavil je že nekaj knjig prevodov, lastno zbirko pa bo izdal letos. Specializiral se je za prevajanje sonetov. Iz ruščine je prevedel že dva sonetna venca. Zato so se, ko so pričeli pripravljati knjigo o sonetu, obrnili nanj. Dela se je lotil z veliko ljubezni, a tudi z veliko težav. Slovensko-bolgarskega slovarja ni in zato se je zatekel k ruskim, poljskim in srbohrvaškim prevodom.

M. R.

FLN v boju za dokončno uveljavitev v Alžiriji

Čeprav je februarski kongres poudaril kontinuiteto Bumedienove politike, se FLN ne bo zlahka uveljavila

OD NAŠEGA POSEBNEGA POROČEVALCA

ALŽIR, februarja — Vse dileme, ki se odpirajo v gospodarskem razvoju Alžirije (ali bo mogoče spričo omejenih virov dohodka znatno povečati tudi po vsem sodeč neizbežne naložbe v doslej zanemarjena področja — samo za odplačevanje dolgov tujini in uvoz hrane porabi zdaj Alžirija okoli 40 odstotkov svojih letnih izvoznih dohodkov), se tesno prepletajo z notranjepolitičnim ustrojem. Zdi se, da je dežela tudi na tem področju — tako kot glede »alžirskega modela« gospodarskega razvoja — pred pomembnimi odločitvami.

Ko je Bumedien leta 1965 prevzel oblast in se po prvih letih nestabilnosti uveljavil kot dominantna osebnost alžirskega političnega življenja, si je zastavil tri poglavitne cilje: vzpostavitev močne in učinkovite države z ustreznim aparatom, nacionalizacijo osnovnih proizvajalnih sredstev (zlasti naftne industrije) in zgradnjo temeljev, s katerih bi lahko Alžirija počasi prerasla v razvito državo. Vsi ti cilji so bili v glavnem doseženi in leta 1976—77 je država dobila tudi politične institucije.

Te institucije bi morale v načelu prinesti odgovore na vse številnejše negativne pojave, ki so se začeli potencirati ali pa se na novo pojavljati na gospodarskem, družbenem in političnem področju. Večino teh pojavov je Bumedien povezoval z negativnim vplivom dve »slojev«: birokracije v administraciji in državnih monopolih podjetjih ter buržoazije.

Medtem ko je moč buržoazije omejena (zasebni sektor je sicer močan v trgovini, v industriji pa igra dokaj nepomembno vlogo), to nedvomno ne velja za drugega »obtoženca«. Alžirski razvoj je spričo svojega obsega, ambicioznosti in nagle rasti zahteval močan državni aparat in vodstvo je, da bi lahko usmerjalo in nadzorovalo proizvodnjo, centraliziralo odločanje v izvršnem aparatu.

V takih razmerah je stranko FLN, ki je tudi sama do neke mere okostenela in ki se od samega začetka ni mogla uveljaviti že zato, ker je bila po svoji socialni in idejni strukturi zelo pisana (po osvoboditvi so bile zbrane v njej vse sile, ki so se borile proti francoskemu kolonializmu) odnašalo vedno bolj na politično obrobje, tako da ni mogla igrati vloge, ki ji jo sicer daje nacionalna listina («avantgardna sila, ki vodi in organizira ljudstvo, da bi bili doseženi cilji socialistične revolucije«).

Tako razmerje med izvršno oblastjo in stranko, ki je med drugim privedlo do dokončene politične pasivizacije množic, je postavilo pod vprašaj nekatera načela, zapisana v nacionalni listini. Pri tem ni mogoče govoriti, da bi šlo za nekakšno odločanje med socializmom in gospodarskim ter političnim liberalizmom; bržkone pa je moč pritrditi tistim, ki menijo, da poteka spopad o vsebini specifičnega alžirskega socializma: na eni strani je birokracija, ki si je pridobila veliko moč odločanja in skuša tako stanje »zamrzniti«, na drugi strani tisti, ki bi hoteli (predvsem z večjo vlogo stranke, ki naj bi skupaj z drugimi množičnimi organizacijami postala učinkovita in samostojno delujoča vez med državo in družbo) zmanjšati centralizacijo oblasti, omogočiti prenos pristojnosti na širšo raven, spodbuditi aktivno sodelovanje množic.

Bumedien se je očitno zavedal nevarnosti, ki jih je prinašal dotedanji razvoj. Tako so se lani po dolgem odlašanju pričele priprave na kongres stranke, ki naj bi znova definiral njeno vlogo, med članstvom v FLN je prišlo do »čiščenja«, večina strankinih organizacij v vilajah je dobila nova vodstva. Toda zaradi Bumedienove smrti je vprašanje prihodnje resnične vloge stranke ostalo za zdaj bolj ali manj odprto, čeprav je februarski kongres FLN manifestativno potrdil kontinuiteto Bumedienove politike ter v svojih sklepih izrazito poudaril vlogo FLN.

Stranka se v praksi vsekakor ne bo zlahka uveljavila. Po eni strani je mogoče pričakovati, da se bodo temu upirali administracija in kadri v nacionalnih družbah, ki se ravnajo predvsem po lastnih načelih »učinkovitosti«, po drugi strani pa je tudi izvolitev aktivnega vojaka Šadlija Bendžedida za predsednika države pokazala, da namerava vojska še naprej biti eden odločilnih dejavnikov v alžirskem političnem življenju.

JANKO LORENCI

BOŽIDAR PAHOR

Dva premika v Afriki

Čim bolj se približuje 20. april — dan volitev v Rodeziji — tem bolj se razvnema ofenziva Smithovih sil, zlasti letalskih, in nasprotnih sil patriotske fronte Nkoma in Mugabeja. Rodezijci so sprožili pravo »blitz« letalsko ofenzivo proti osvobodilnim silam v Zambiji, Mozambiku in celo Angoli.

Letalska ofenziva se je zlasti okrepila po 12. februarju, ko so Nkomovi partizani z raketo SAM-7 sovjetske izdelave sestrelili britansko potniško letalo viscount. Ko je strmoglavilo, je v njem izgubilo življenje vseh 59 potnikov. Mesto nesreče je oddaljeno samo 50 kilometrov od mesta, kjer se je lani septembra tudi zrušilo letalo viscount, zadeto od podobne rakete.

Obe letali sta bili sestreljeni nedaleč od turističnega območja ob Karibskem jezeru blizu zambijske meje. Kake četrt ure po prvem letalu je vzletelo še eno letalo, v katerem se je peljal rodezijski vojaški poveljnik Peter Walls z ženo in sodelavci. Očitno so hoteli »nkomovci« oziroma pripadniki ZIPRA (ljudske revolucionarne armade Zimbabveja) sestreliti Wallsa, a so se zmotili v letalu.

Vendar sedanja letalska ofenziva, ki jo vodi Salisbury, ni samo maščevanje za sestreljeni viscount, temveč v prvi vrsti strateška odločitev pred 20. aprilom.

Dvajsetega aprila bodo skoraj trije milijoni nebelih volivcev imeli priložnost povedati, kaj si mislijo o razvodeneli obliki vladavine črnske večine, ki jim jo ponuja sedanja vlada v Salisburyju. Borci patriotske fronte so že povedali, kaj mislijo o teh volitvah, ko so sestrelili rodezijsko letalo.

V zadnjih šestih letih je v Rodeziji padlo kakih 12.000 črnih in belih ljudi. Zlasti velike žrtve so bile v Zambiji zaradi rodezijskih letalskih napadov na razna taborišča. Nkomo trdi, da so med žrtvami teh letalskih napadov pretežno civilisti, medtem ko v Salisburyju govorijo o bombardiranju pomembnejših vojaških ciljev. Vendar v Salisburyju izgubljajo živce, pogum in vero v zmago. Rodezijski premier Ian Smith je po sestrelitvi drugega viscounta obtožil ZDA in Britanijo, da so delno odgovorne za tragedijo letala RH-827, ker spodbujajo terorizem, ker ne podpirajo vlade pod Smithovim vodstvom. Najhuje pa je, da rodezijske koalicijsko črno-bele ali belo-črne vlade v Salisburyju ne marajo ne v Združenih narodih ne v petih afriških »frontnih« državah: Angoli, Zambiji, Tanzaniji, Mozambiku in Bocvani.

Poleg tega se je v zadnjih mesecih in tednih vojaški položaj v deželi temeljito spremenil v prid osvobodilnih sil. Medtem ko je bilo še pred nekaj leti na ozemlju Rodezije samo nekaj sto borcev patriotske fronte, je zdaj samo v Rodeziji kakih 12.000 partizanov, kolikor ima Smithov režim mož v aktivni službi. Osvobodilne sile zdaj nadzorujejo velika področja na podeželju in na 90 odstotkih rodezijskega ozemlja velja izjemno stanje v raznih oblikah.

Kakor se zdaj razpleta položaj v Rodeziji, v katerem pomeni 20. april nov mejnik in nov preskus moči, se je tudi v Namibiji začelo spet nekoliko hitreje vrteti kolo dekolonizacije. Za Namibijo je naslednji pomembni datum 15. marec, ko bi morala v deželi začeti veljati prekinitev sovražnosti med južnoafriškimi četami in policijo na eni strani in borci SWAPO (ljudske organizacije jugozahodne Afrike) na drugi.

Generalni sekretar OZN Kurt Waldheim je poslal varnostnemu svetu v odobritev poročilo o Namibiji, v katerem predlaga konkretne ukrepe in vrstni red teh ukrepov, s katerimi bi vzpostavili prehodno stanje med kolonialnim obdobjem in neodvisnostjo Namibije.

V svojem poročilu se Waldheim v glavnem drži zahodnega načrta o Namibiji in zavrača predlog SWAPO, da bi vzpostavil pet oporišč v Namibiji. Prav tako zavrača južnoafriško zahtevo, da bi »modre čelade« nadzorovale oporišča SWAPO v sosednjih deželah. Pripadniki SWAPO se tudi ne bodo mogli vračati v Namibijo z orožjem, toda Waldheim predlaga sklenitev sporazuma z vladami Angole, Bocvane in Zambije o ustanovitvi uradov Združenih narodov za pomoč v prehodnem obdobju na ozemlju teh držav.

To je vsekakor korak v pravilni smeri, saj so omenjene tri države poleg Tanzanije in Mozambika države tako imenovane »frontne linije«. Čim bolj trdna bo povezava med predstavniki »modrih čelad« v Namibiji in frontnimi državami, tem manjša verjetnost je, da bi se ponovila žalostna in tragična zgodba z Lumumbo in z vso bilanco dejavnosti »modrih čelad« v Kongu leta 1961. Takrat so se mirovne sile OZN preveč zanašale ne samo na pomoč zahodnih držav, ampak so se dale neposredno voditi in manipulirati po teh državah — na škodo Afrike in Kongožanov. Ideološki nagibi in pohlepni interesi Zahoda so takrat izničili pravo vlogo »modrih čelad«, ki bi morala vedno in povsod biti v korist prvenstveno ozemlja in ljudi, ki na njem živijo. To je tembolj pomembno, ker bo Južnoafriška republika ves čas poskušala napeljevati vodo na svoj mlin in preprečiti, da bi SWAPO in drugi »radikalni« elementi dobili preveliko oblast in moč v deželi.

„Nazorni pouk“ iz zgodovine

»Pravda«: Zagovorniki pekinške agresije se nočejo zavedati posledic — Primerjave z Izraelom, s špansko državljansko vojno — Kdo si nabira točke?

OD NAŠEGA MOSKOVSKEGA DOPISNIKA

MOSKVA, 28. februarja — Upravičeno je vprašanje, na kaj računajo tiste vlade, ki izjavljajo, kako se je položaj v jugovzhodni Aziji zaostril, kolikšna je nevarnost za usodo miru in za mednarodni položaj v celoti, zraven pa so pripravljene razumeti Peking in postavljajo na isto stran napadalca in njegovo žrtev. Takšen je poziv današnjega komentarja »Pravde« vsem, ki kakorkoli povezujejo kitajsko-vietnamsko vojno s tistim, kar se je zgodilo v Kampučiji.

V moskovskih uradnih razmišljanjih in izjavah je od začetka kitajskega vdora na vietnamsko ozemlje opazno stopnjevanje.

Današnji komentar »Pravde« sicer ne seže čez tisto, kar je zapisano v izjavi sovjetske vlade. Ponovljeno je le, da bo Sovjetska zveza, »zvesta svojemu internacionalističnemu dolgu«, izpolnila obveznosti iz pogodbe z Vietnamom. Na strani socialističnega Vietnama je »trdna in brezpogojna podpora bratskih držav socialistične skupnosti«, piše »Pravda«. Dosti bolj razčlenjena pa so razmišljanja o zvezah med dogodki v Kampučiji in sedanjimi v Vietnamu. Vtem ko so doslej zgolj zanikali kakršnokoli zvezo, pri čemer so posebej izpostavili posmehu vsakršno misel, da bi utegnila takšna zveza biti, so v današnjem komentarju povedana tudi nekatera dejstva, ki naj bi o njih razmišljali. Zdaj je prvič zapisan tudi pojem »vpad Vietnama v Kambodžo«. Ko namreč polemizirajo z vlado ZDA, navajajo, da ZDA »zgolj po obliki« ne odobravajo pekinških dejanj. Američani trdijo, — piše »Pravda« — da je kitajska vojska prestopila meje Vietnama. To torej ni vojna, niti agresija, niti napad, ampak komaj prehod čez mejo. Ta pa da je bil izvzan s tako imenovanim »vdorom Vietnama v Kambodžo«, kot to skušajo »trditi nekateri v ZDA«

Glede Kampučije je buržoazna propaganda potolkla vse rekorde, pravijo v Moskvi. Še pred nekaj meseci je bil Pol Potov režim eden izmed najbolj nečloveških na svetu, zdaj pa je nenadoma v objemu nekaterih zahodnih politikov in ni »vržen na smetišče pekinške politike«.

Ta trditev ni nova, novejši je poskus navesti dejstva, kaj da bi se zgodilo, če bi Kampučijo prepustili sami sebi. Komentar »Pravde« opozarja Zahod, naj ne pozabi, da se Peking ni odrekel poskusom vmešavanja v notranje zadeve Kampučije in sosednjih držav jugovzhodne Azije. Povsod skuša zasejati svoje agente in orožje. Znova bi kampučijsko ozemlje rad spremenil v oporišče svoje ekspanzionistične politike. Razen tega ne kaže pozabiti, da ima Peking jugovzhodno Azijo za svoje interesno območje.

Vdor v Vietnam pa je posledica — se spominja »Pravda« teritorialnih zahtev tudi do samega Vietnama. Veliko vietnamskih rajonov je, ki da »nesporno pripadajo Kitajski«, o katerih se je treba »šele pogovoriti«. Tudi Peking da se sklicuje na tako imenovane varne meje. Pri tem »Pravda« navaja Izrael, ki se je tudi skliceval nanje in — okupiral arabska ozemlja. Opozorila so še druga: ni razlike med tem, kar danes počne Peking in tistim, kar so počeli fašisti. Če pekinška agresija ne bo ustavljena, se utegne plamen vojne razširiti. Kdor še upa, da se to ne bo zgodilo, tvega, da bo sam postal naslednja žrtev agresije in pekinške avanturistične politike. Kako se je začela japonska vojna proti Kitajski, nacistična intervencija v Španiji? Takrat ni bilo malo vlad in politikov, ki so razglašali nevmešavanje, zadržanost in nevtralnost, ki so pošiljali kapital, strateški material in orožje. Silno grenke so bile posledice take politike, ki jih je plačalo človeštvo. Takih naukov ne kaže pozabiti, opozarja »Pravda«.

Posebno opozorilo pa velja ZDA, ki da so posredno krive, če se je Peking odkrito podal v vojno. Tudi tokrat poudarjajo v Moskvi, da se je pekinška akcija začela takoj po Dengovi vrnitvi iz ZDA in Japonske in da tudi v Pekingu ne zanikajo zveze med sklenitvijo kitajsko-japonske pogodbe, normalizacijo odnosov med ZDA in Kitajsko ter sedanjim razpletov dogodkov v jugovzhodni Aziji. Očitno moskovska opozorila ne lete neposredno na imenovane, temveč so namenjena tudi vsem, ki sodelujejo na seji varnostnega sveta.

Po dosedanjem razpletu dogodkov se v krogu tujih opazovalcev v Moskvi utrjuje prepričanje, da je več argumentov za to, da v Moskvi ne bodo zaostrovali stališč, dlje od tona izjave sovjetske vlade. K temu navaja dejstvo, da je zdajšnja vojna na dokaj nizki tehnični ravni, da najsodobnejše orožje ni bilo uporabljeno, da ostaja le v goratem svetu. Res je pa tudi, da si nabira politične točke tisti, od katerega je odvisno, ali se bo to žarišče vojne razplamtelo.

Glede na ton današnjega komentarja »Pravde« še bolj z zanimanjem pričakujemo, kaj bo jutri povedal predsednik sovjetske vlade Aleksej Kosigin in kaj pojutrišnjem sam Leonid Brežnjev, ki je zadnji govornik v predvolilni kampanji. V nedeljo namreč v Sovjetski zvezi volijo nove deputate v vrhovni sovjet.

VLADO JARC

SPODREZAN FRAK

Dovolj je lahkomiselnega razmetavanja državnega denarja, so sklenili v Washingtonu ter se lotili ostrih varčevalnih ukrepov.

Na sestanku visokih državnih uradnikov je Lester Fettig dal vedeti, kako je mogoče z malenkostnimi ukrepi prihraniti težke milijone:

Odslej uradniki ne bodo dobili več dragih usnjenih aktovk, v katerih nosijo domov razne dokumente, kajti izkazalo se je, da so jih največkrat dali otrokom za šolo. Zdaj se začenja v državni administraciji doba plastičnih aktovk. Kdor pa nikakor ne more pogrešati usnja, bo moral poseči v svoj žep.

Varčevanje v vojski je prizadelo najintimnejše življenje: po novem ameriški vojaki ne bodo več nosili »ekskluzivnega modela« spodnjic, marveč podobne in navadne, kakršne je mogoče kupiti v vsaki veletrgovini...

dobra knjiga najboljši prijatelj

Topleje že čez petdeset let?

Po eni izmed napovedi bodočega svetovnega podnebja bo čez pol stoletja v evropski Rusiji toplo, kot je zdaj v Franciji, tam pa vroče kot v Sahari

OD NAŠEGA MOSKOVSKEGA DOPISNIKA

MOSKVA, februarja — Mnenja znanstvenikov o tem, kakšno podnebje bo v prihodnosti, so močno deljena. Nekateri pravijo, da se nam bliža ledena doba, oziroma da že stopamo vanjo. Drugi trdijo nasprotno, da smo še vedno v topli, medledeni dobi. Oboji pa se strinjajo, da bodo spremembe, kakršne že bodo, opazne šele v tisočletjih. Dopisni član sovjetske akademije znanosti in nosilec Leninove premije Mihail Ivanovič Budiko pa pravi drugače. Že v naslednjih 50 letih se bo podnebje na Zemlji tako spremenilo, da bo v evropski Rusiji tako toplo, kot je zdaj v Franciji, v Franciji pa tako vroče kot zdaj v Sahari.

Izgorevanje goriv, ki so dandanes osnova sodobne energetike — plin, nafta, premog — povzroča, da je v ozračju čedalje več ogljikovega dvokisa. Okrog Zemlje se oblikuje plašč tega plina, ki ne dopušča, da bi toplota uhajala v vesoljska prostranstva.

V letu 2000 bo koncentracija ogljikovega dvokisa v atmosferi za 30 do 40 odstotkov večja. Četrt stoletja kasneje bo že podvojena. Tako bo leta 1990 srednja globalna temperatura zrasla za pol stopinje, proti letu 2025 pa kar za tri stopinje v primerjavi s sedanjo. Številke same po sebi niso velike in se človeku, ki ga klimatologija bolj malo zanima, zdi, da ni razlogov za nemir.

Toda kaj se bo zgodilo z »neznatno« povprečno otoplitvijo? Predvsem zvišanje temperature za tri stopinje ne bo enakomerno, ampak bodo razlike med posameznimi zemljepisnimi širinami zelo velike. Te se bo proti letu 1990 ploskev arktičnega ledu zmanjšala neznatno, se bodo v dvajsetih letih prihodnjega stoletja ledeniki povsem stajali in bo januarska temperatura na Arktiki za 15 do 20 stopinj višja od sedanje. Na srednjih zemljepisnih širinah bo temperatura zrasla nekaj manj. Predvsem pa je pomembno, da bo januar za 10 do 15 stopinj toplejši. Z eno besedo, pravi akademik Budiko, bo podnebje v osrednjih predelih evropskega dela Sovjetske zveze takšno, kakršno je zdaj v Franciji.

Ko se bo novo podnebje ustalilo in ko se bo arktični led stopil, bo v toplih letnih časih deževalo veliko bolj enakomerno kot zdaj. Do takrat pa moramo pričakovati četrt stoletja nestanovitnega vremena, ki bo čedalje bolj različno od sedanjih atmosferskih dogajanj.

Nastaja vrsta praktičnih vprašanj. Gladina svetovnih oceanov se bo dvignila za nekaj metrov. Nizko ležeči kraji bodo pod vodo. Kaj se bo dogajalo v živi prirodi? Treba bo rešiti celo vrsto agrotehničnih problemov v kmetijstvu in še vse druge, ki se tičejo narodnega gospodarstva. Predvsem se bo spremenilo podnebje v zdajšnjih žitorodnih krajih Sovjetske zveze, ZDA in Kanade. Več bo padavin. Treba pa je reči, da globalna otoplitev še zdaleč ne bo enako vplivala na režim padavin v različnih krajih. Globalno sicer lahko rečemo, da bo zvišanje temperature blagodejno vplivalo na hektarske donose v poglavitnih žitnicah ZSSR in Severne Amerike. Ponekod pa bodo suše pogostejše.

Po mnenju Mihaila Budika bo treba čimprej preiti na »čiste« vire energije, ki ne bodo povečevali količine ogljikovega dvokisa v ozračju. Kot zdaj stvari kažejo, bi lahko na sončno energijo prešli šele v 21. stoletju.

VLADO JARC

Naša umetnost v Belgiji

V »Musées royaux des beaux-arts de Belgique«, torej v osrednjem hramu umetnosti belgijskega glavnega mesta, je ljubiteljem in poznavalcem slikarstva na voljo obsežna in izredno reprezentantivna razstava jugoslovanskega slikarskega ustvarjanja v zadnjih petnajstih letih »Sodoone tendence v jugoslovanski umetnosti«.

Razstava zajema najznačilnejša dela jugoslovanskega slikarstva in kiparstva v zadnjih desetih do petnajstih letih, njeni sestavljalci pa so skušali upoštevati kar najbolj različne usmeritve, koncepcije ter načine umetniškega izražanja, od figurativnega slikarstva do najnovejših stvaritev konceptualne slikarske umetnosti. Takšen pristop je sicer pomenil, da so prikaz posameznega umetnika omejili na največ dve deli, zato pa omogoča ogled najpestrejše podobe tendenc in tokov v jugoslovanski likovni umetnosti, kar obiskovalcu vsekakor daje možnost, da si ustvari zaokroženo podobo o razsežnostih ter poteh ustvarjanja naših umetnikov. Na razstavi, ki je pred tem z velikim uspehom obiskala nekaj mest v Zvezni republiki Nemčiji, iz Bruslja pa bo odšla še v Luksemburg in Rim, sodelujejo naslednji umetniki: Marino Tartaglia, Oton Gliha, Bata Mihajlović, Ordan Petlevski, Zlatko Prica, Edo Murtić, Mića Popović, Dževdet Džafa, Janez Bernik, Djordje Ivačković, Riko Debenjak, Andrej Jemec, Bogdan Borčić, Adriana Maraž, Borislav Aleksić, Dževad Hozo, Mehmed Zaimović, Virgilije Nevjestić, Kosta Angeli Radovani, Olga Jevrić, Dušan Džamonja, Jagoda Buić, Branko Ružić, Šime Vulas, Stevan Luketić, Petar Hadži-Boškov, France Rotar, Oto Logo, Vasko Lipovac, Zvonko Lončarić, Gabrijel Stupica, Radomir Reljić, Miodrag Djurić-Dado, Vladimir Veličković, Dušan Ottašević, Zmago Jeraj, Herman Gvardijančič, Boris Jesih, Ivan Tabaković, Stojan Čelić, Miodrag B. Protić, Tanas Lulovski, Durshan Perčnikov, Miroslav Šutej, Vojin Bakić, Aleksandar Srnec, Ivan Picelj, Vjenceslav Richter, Mladen Galić, Velizar Vasa Mihić, Juraj Dobrović, Eugen Feller, Ljerka Šibenik, Slavko Tihec, Koloman Novak, Vladimir Bonačić, Zoran Radović, Vilko Žiljak, Radomir Damjanović-Damjan, Julije Knifer, Josip Vaništa, Djuro Seder, Mihajlo Arsovski, Josip Stošić, Ivan Kožarić; skupina OHO, Goran Trbuljak, Braco Dimitrijević, Zoran Popović, Neša Paripović,

Okence v svet

Marina Abramović, Balint Szombathy, Gergelj Urkom, Dragoljub Raša Todosijević, Vladimir Kopicl ter Vladan Radovanović.

Že sam seznam avtorjev kaže, da so sestavljalci razstave, na kateri je 129 umetniških del, dejansko želeli kar najzajetneje prikazati umetniška pota jugoslovanskih ustvarjalcev, ne le tistih, ki ustvarjajo v domovini, pač pa tudi onih, ki živijo in delajo v Franciji, Italiji, ZDA, ZR Nemčiji, Veliki Britaniji in drugod. Med udeleženci je tudi vrsta laureatov z bienalov v Benetkah, Sao Paulu, Tokiu, Parizu in drugod.

Razstavo »Sodobne tendence v jugoslovanski umetnosti«, ki je prva povojna slikarska in kiparska razstava naših umetnikov v Belgiji, je slovesno odprla ministrica za flamsko kulturo v belgijski vladi De Backerjeva (omeniti velja, da imata v belgijskem kabinetu flamska in frankofonska skupnost ločeni ministrstvi za prosveto in kulturo), ki je v priložnostnem govoru toplo pozdravila pobudo, da se prikaže celovita podoba jugoslovanskega slikarskega ustvarjanja. Na otvoritvi je govoril tudi veleposlanik SFRJ Slavoljub Petrović, ki je poudaril, da bo razstava, ki bo odprta do 26. marca, spodbudila kulturne stike med Jugoslavijo in Belgijo nasploh. Otvoritve se je udeležilo kakšnih 300 ljubiteljev umetnosti.

BOŽO MAŠANOVIĆ

Partija se spopada z zlorabami

Vodstvo romunske komunistične partije se je odločno lotilo boja z ljudmi, ki ne delajo razlik med svojim in družbenim premoženjem - Prevzgoja z delom

OD DOPISNIKA TANJUGA

BUKARESTA, 1. marca — V tukajšnji javnosti so razni »primeri« vedno pogostejši. Časopisi veliko pišejo o poneverbah in bogatenju na račun skupnosti ter o drugih kršitvah zakonov in socialistične etike. Zato je centralni komite romunske komunistične partije sklenil, da »reaktivira« zakon iz leta 1968 o ugotavljanju izvora premoženja državljanov. Razglasitev tega sklepa in v zvezi s tem novega odloka državnega sveta je naletela v javnosti na odobravanje.

Po senzacionalni »vinski aferi«, do katere je prišlo zaradi prodaje večjih količin umetnega vina in prilaščanja bajnih vsot, zaradi česar je moral neki okrožni partijski sekretar v Bukarešti zapustiti položaj, so odkrili zlorabe službenih položajev v nekem romunskem okrožju, kjer so si predstavniki organov oblasti postavili zasebne hiše z državnim denarjem in materialom.

»Stodnevni« diplomat

To se je zgodilo v transilvanskem mestu Piatra Neamt. O primeru je razpravljal politično izvršni komite CK romunske KP, ki je ostro obsodil ta pojav in prestopnike kaznoval. Zavzel je stališče o prepovedi gradnje počitniških hišic. Glavni »kolovodja«, sekretar okrožnega partijskega komiteja in predsednik narodnega sveta v okrožju, je bil takrat odstranjen. Poslali so ga kot diplomata v eno sosednjih socialističnih držav.

Epilog tega »primera« je odlok državnega sveta, s katerim so zasežene vse zasebne hiše v okrožju Piatra Neamt, ki so bile zgrajene na podlagi »spodkopavanja zakonskih norm«. Diplomatska kariera bivšega predsednika okrožja je trajala sto dni, nato pa so ga odpoklicali.

Takšni in podobni pojavi ter sankcije, ki jih izvajajo, očitno pričajo o tem, da so oblasti poostrile merila za kaznovanje raznih zlorab. Hkrati je stekla široka družbena akcija za dosledno izvajanje »kodeksa« norm socialistične etike in pravičnosti. Določila, kakor tudi obvezne norme so natisnili na posebnih lepakih in jih izobesili na vidnih krajih v vseh delovnih kolektivih.

Gradnje na škodo družbe

»Scinteia« redno piše o uspešnem izvajanju zakona ter spremlja primere kršitev. Objavljen je bil tudi primer podpredsednika mesta Predeala, ki so ga — prav tako zaradi zlorabe položaja — odstranili. Zamerili so mu, ker si je nezakonito postavil hišo, pri čemer je uporabljal mestne tovornjake in jemal gradbeni material na način, ki mu ga predpisi niso dovoljevali.

Večernik je pod naslovom »Business s 14-karatnimi preventivami« opisal primer nedovoljenega trgovanja z zlatnino po višjih cenah. To je počel šef neke prodajalne s pomočjo zasebnih »agentov«, in to naravnost iz skladišča. Tako si je samo za »tranzit« zlatnine prilastil precejšnje vsote lejev.

Sindikalni list »Munka« v redni rubriki »V duhu zakona« med drugim objavlja, da je predsednik sindikalnega komiteja neke tovarne bombažnih tkanin postavil pred javno »sodišče« udeležence pri kraji v kolektivu. Drugi primer se nanaša na kršenje delovne in finančne discipline. Tudi njega so kritizirali.

Sindikalna »sodišča«

V tukajšnjih gospodarskih organizacijah so z najnovejšimi predpisi ustanovili nekakšne »sindikalne sodne komisije«. Te sodijo »manjšim prestopnikom v delovnem okolju«. Gre za tiste prestopnike, ki jih kazensko ni mogoče preganjati. Komisije se ukvarjajo v glavnem s preventivo in izrekajo vzgojne kazni.

Zadnja leta se v Romuniji precej posvečajo tudi prevzgoji mladoletnih prestopnikov ob delu. S splošno državno amnestijo so pred dvema letoma skrajšali kazni več kot dvajset tisoč mladoletnikom in jih poslali na delo v gospodarsto. Namen tega zakonskega predpisa je, da se mladi ljudje vrnejo v družbo prevzgojeni ob delu. Težko je zdaj reči, koliko so pri tem uspeli, gotovo pa je, da so nekateri rezultati očitni.

Z vrsto novih zakonov in sprememb v predpisih je, kot tukaj poudarjajo, nastala trdna podlaga za zaščito pravic državljanov, hkrati pa opozarjajo na dosledno spoštovanje zakona in na dolžnost posameznika, da varuje socialistično lastnino in preprečuje družbeno parazitstvo vseh oblik.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ

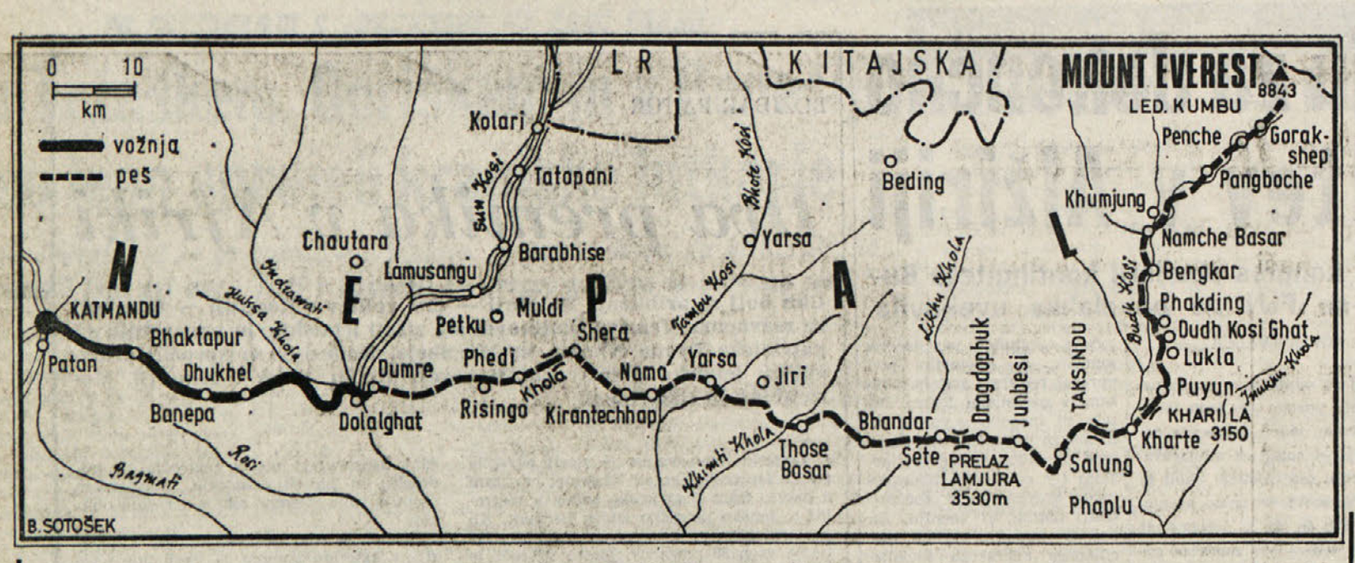

Jugoslovanska himalajska odprava: dva meseca hoje pod najvišji vrh

Vsaj trideset alpinistov in njihovih spremljevalcev iz Jugoslavije, nad šeststo nosačev, med njimi dvajset višinskih, zvezni oficir, po dva kuharja in poštna sla, šest višinskih taborov

OD NAŠEGA POSEBNEGA POROČEVALCA

Izkušeni himalajski ekspedicionisti pravijo: »Potovanje iz Ljubljane v Beograd bo skoraj zanesljivo takšno, kot predvidevajo vozni redi. Kakšno bo potovanje od tod dalje, ne more nihče natančno predvideti, kajti na poti je več ovir, kot bo potem v Himalaji vzponov.«

Ta trenutek nihče natančno ne ve, kdaj bo najmanj trideset sahabov, alpinistov in njih spremljevalcev iz Jugoslavije, najmanj dvajset Serp, višinskih nosačev, zvezni oficir, najmanj dva kuharja in dva poštarja tekača ter najmanj dva kamiona opreme in hrane, kdaj bo vse to odšlo iz nepalskega glavnega mesta Katmanduja proti Himalaji. Nepalski carinniki so znani kot zelo natančni ljudje, prav tako uslužbenci tamkajšnjih upravnih služb, ki morajo dati vrsto dovoljenj in pečatov, preden lahko dolga kolona odide iz prestolnice proti goram.

Kadarkoli bo že kolona odšla iz Katmanduja, tovornjaki je ne bodo dolgo spremljali. Natančno 57 kilometrov je dolga cesta, do koder bo mogoče pripeljati opremo in hrano. V Dolalghatu v nadmorski višini 626 metrov, skoraj pol kilometra niže od Katmanduja, si bo 30-kilogramske tovore naložilo nekaj več kot 600 nosačev, ki bodo odšli na tritedensko pot proti vznožju Everesta.

Dan na dan gor in dol

Poznavalci Nepala pravijo, da popotniku v tej deželi nikoli ne mine dan, ne da bi se vzpenjal ali spuščal po gorati pokrajini. Dolga kolona, katere vsak član bo imel na svojem tovoru velik napis »Yugoslav Himalaya Expedition«, bo morala vsak dan tega dolgega popotovanja ponoviti ta zakon himalajske dežele.

Že prvi dan hoje se bodo člani odprave vzpeli do nadmorske višine skoraj 2000 metrov in se naslednji dan spet spustili za pol kilometra. Tretji dan bodo prišli nekaj nad 2000 metrov visoko, dan pozneje pa se bodo spet spustili na 1000 metrov nadmorske višine. Sesti dan potovanja bodo prišli spet na višino 2500 metrov in se dan pozneje spet spustili skoraj kilometer nižje. Osmi in deveti dan se bodo močno vzpenjali: v dobrem dnevu bodo morali priti s 1524 na 3530 metrov višine, vendar se bodo še isti dan spet spustili skoraj za kilometer. Deseti dan poti se bodo spustili celo do višine 1500 metrov, že naslednji dan pa bodo spet prišli do višine več kot 3000 metrov. Potem bodo nekaj dni hodili med 2500 in 3500 metri visoko, petnajsti dan potovanja pa bodo prestopili nadmorsko višino 4000 metrov.

Od tedaj dalje se bo njihova pot samo še vzpenjala — in tako bodo verjetno konec tretjega tedna potovanja navkreber in navzdol postavili na ledeniku Khumbu, ki se zliva izpod Mount Everesta in Lhotseja, dveh mogočnih osemtisočakov, bazno taborišče v višini nekako 5350 metrov.

Po dobrih dvajsetih dneh poti se bodo od alpinistov, ostalih Jugoslovanov, ki bodo odšli z odpravo, Serp in uradnih oseb iz Nepala poslovili nižinski nosači in se vrnili v doline, bogatejši za precej nepalskih rupij, ki jih bodo pošteno zaslužili z utrudljivo nošnjo v himalajske višine.

Šest višinskih taborov

Takrat se bo za jugoslovanske alpiniste šele začelo pravo delo. Približno uro hoda po ledeniku Khumbu bodo potegnili po grebenih najvišje gore sveta svojo smer, po kateri doslej še ni nihče plezal proti vrhu, takoj v začetku pa jih bo čakala prva velika ovira: stena, ki jo bo treba preplezati in spraviti prek nje nekaj ton opreme in hrane za višinska taborišča. Tam bodo postavili žičnico za tovore in lestvice za plezalce.

Prvo višinsko taborišče bodo postavili nekaj nad 6000 metrov visoko, do vrha najvišje gore sveta pa jih bodo potem postavili še pet, najvišji dve nad 8000 metrov visoko.

Računajo, da se bo približno poldrugi mesec dolgo vila iz baznega taborišča po zahodnem grebenu Everesta gosenica ljudi vedno više, opremljala in postavljala višinska taborišča ter se vračala v nižje tabore, da bi v zaključku akcije nekaj najbolje pripravljenih navez ali ljudi zasadilo svoje cepine na »tretjem polu sveta«, ob trinožniku, ki so ga na vrhu Chomolungme postavili kitajski alpinisti.

Vsestranska pripravljenost, izvrstna oprema

Tako dobro doslej še ni bila pripravljena nobena jugoslovanska alpinistična himalajska odprava, kot je sedanja na Everest in še nobena ni bila tako odlično opremljena, kot je sedanja. Vodja odprave Tone Škarja je prepričan:

»Če se vreme ne bo zarotilo proti nam, bi morale stopiti na vrh najvišje gore sveta tri naše naveze, se pravi šest ljudi. Nihče ne dvomi, da nam ta podvig ne bo uspel.«

Izmed 23 alpinistov o tem zares nihče niti malo ne dvomi. Vsak od njih bi hotel stopiti na Everest in vsakdo od njih gre s tem ciljem na pot.

MARJAN RAZTRESEN

Start štafete mladosti letos pred elektropečjo

Središče koroških železarje v pripravlja vrsto prireditev — Izvirni kulturni program i — Več večerov bratstva

RAVNE NA KOROŠKEM, februarja — Štafeta mladosti, s katero bodo mladi iz vse Jugoslavije voščili predsedniku Titu za njegov rojstni dan, bo letos svojo več tisoč kilometrov dolgo pot začela na Ravnah. V Mežiški dolini, posebej pa v njenem središču, je vse na nogah. Do 24. marca, ko bo štafeta krenila na pot, ni več veliko časa, pripraviti pa bo treba svojevrsten, izviren kulturni program, okrasiti kraj in krajevni športni park, kjer bo osrednja prireditev, izdati več biltenov, poskrbeti za goste itd.

Dan za dnem je zato kakšen sestanek, kjer se dogovarjajo za delo, pripravljajo se kulturniki, pri krajevni skupnosti, občinski skupščini, v družbenopolitičnih organizacijah, posebej pa mladi.

»Odločitev, da bo štafeta letos štartala na Ravnah, je nedvomno veliko priznanje mladim v naši občini ter sploh prebivalcem Mežiške doline in koroške krajine,« pravi sekretar občinskega odbora za pripravo prireditev Stane Bodner. »To je hkrati tudi priznanje za naše dosedanje delo in storili bomo vse, da bo slovesnost od odhodu štafete enkratna in izvirna.«

Izvirna osrednja slovesnost

Zdaj je že znano, da bo štafeta štartala izpred ene od elektropeči v tukajšnji železarni osrednja prireditev ob odhodu štafete pa bo v parku telesne kulture.

»Na osrednji slovesnosti, katere režiser je sodelavec ljubljanske televizije Drago Pečko, bo nastopilo 200 pevcev, 80 godbenikov, 300 plesalcev, ki bodo prvič izvedli splet partizanskih plesov, tri vokalno instrumentalne skupine in pet recitatorjev. Program bo v celoti izviren, pripravljen posebej za to slovesnost,« pravi Stane Bodner.

Prvi nosilec štafetne palice, ki bo znan prve dni marca, bo palico izpred elektropeči v železarni (iz tovarne bo štafeta odšla v času šarže), odnesel na osrednji prireditveni prostor, kjer bo ta čas že tekel program. Slovesnost v parku telesne kulture se bo začela ob 11. uri, odhod štafete pa je načrtovan ob 12.00.

Na Ravnah so takoj, ko so zvedeli za odločitev predsedstva RK ZSMS, da bo štafeta štartala pri njih, imenovali večdesetčlanski pripravljalni odbor in sekretariat ter vrsto komisij z izvedbenimi ekipami, ki pripravljajo vse potrebno.

»Okrasitev Raven bomo opravili v času od 12. do 16. marca, scena na osrednjem prireditvenem prostoru bo narejena do 18. marca, tiskovno središče za okrog 250 novinarjev iz vse Jugoslavije pa bo že dva dni pred odhodom štafete pripravljeno v upravnih prostorih železarne Ravne. Računamo, da se bo slovesnosti ob odhodu štafete 24. marca (sobota) udeležilo okrog 25 tisoč ljudi iz koroške krajine, Slovenije in tudi iz drugih republik. Mladi in drugi gostje bodo na Ravne prinotovali s posebnimi avtobusi in z vlaki.«

Bogate spremljajoče prireditve

Na Ravnah bodo za to priložnost izdali tudi tri biltene. V enem bodo spregovorili o družbenem razvoju Mežiške doline, v drugem bodo predstavili zgodovino delavskega gibanja in NOV na Koroškem, v tretjem pa bodo poleg koledarja vseh, tudi spremljajočih prireditev predstavili še turistične in druge zanimivosti Koroške.

STANE BODNER — »Veliko priznanje mladim v naši občini in sploh prebivalcem Mežiške doline...«

Foto: F. R.

Štafetno palico bodo naredili v tukajšnji železarni. Osnutek zanjo so izdelali na ljubljanski akademiji za likovno umetnost.

»Pripravljamo tudi vrsto spremljajočih prireditev, ki se bodo zvrstile pred 24. marcem in po njem. Večeri bratstva, na katerih bodo sodelovale folklorne skupine iz Čačka, Varvarina, Suve reke ter Raven, otvoritev muzeja v zgodovinskem Kefrovem mlinu, kjer sta bila v letih 1923 in 1926 drugi in tretji kongres SKOJ, ter mnoge druge kulturne prireditve bodo ta dogodek le še bolj obogatile.«

IVAN PRAPROTNIK

BERITE REVIJO DAN

STOP

„Koroška poje“ v Celovcu

Z njo bodo počastili 80-letnici Matije Tomca in Pavleta Kernjaka

Krščanska kulturna zveza v Celovcu prireja v nedeljo ob 14.30 v tamkajšnjem domu glasbe na osrednjo glasbeno tradicionalno prireditev »Koroška poje«. Koncert posvečajo skladateljema Matiji Tomcu in Pavletu Kernjaku ob osemdesetletnici.

Na slovesnosti bodo nastopili: moški pevski zbor SPD »Jepa Baško jezero« iz Loč, mešani pevski zbor SPD »Rož« iz Šentjakoba v Rožu, moški pevski zbor SPD »Kočna« iz Sveč, tamburaški zbor SPD »Jepa Baško jezero« iz Loč, mešani zbor KPD »Planina« iz Sel, dekliški zbor strokovne šole za ženske poklice iz Šentjakoba, Plajberški kvartet iz Slovenjega Plajberka, moški zbor KPD »Planina« iz Sel, tamburaški zbor iz Hodiš in mešani zbor »Planika« iz Ukev v Kanalski dolini v Italiji. M. Z.

Slike in risbe »Skupine 8«

V Dolenjskem muzeju v Novem mestu so včeraj odprli razstavo slik in risb članov »Skupine 8«, ki jo sestavljajo Marin Berović, Ida Brišnik Remec, Marjan Kokol, Janez Kovačič, Goran Medak, Vojko Pogačar, Marjan Remec in Tomaž Železnik. V glasbenem sporedu so nastopili Matevž Smerkol, Ratko Zekić, Ado Zubčević in Bojan Drobež. Muzej je odprt vsak dan od 9. do 12 in od 17. do 19., razen ponedeljka, v nedeljah pa od 9. do 12. ure.

MILAN MAVER: Iz neke antropološke prihodnosti

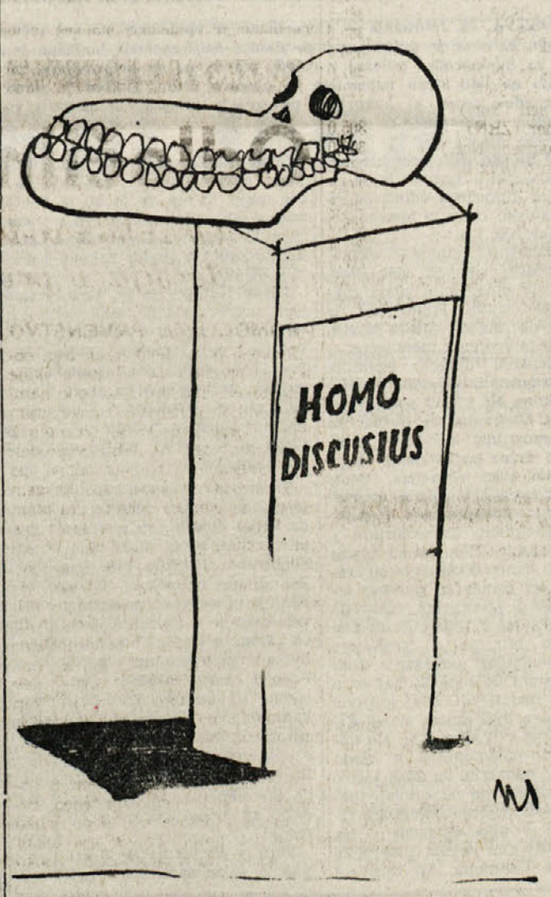

Prvi raport ‚himalajcev‘ po dveh dneh čakanja

Nekaj zapletov z letali, sicer pa srečno na pragu Nepala — Čakanje na opremo — Slovo od zimskih oblačil

OD NAŠEGA POSEBNEGA POROČEVALCA

NEW DELHI, 1. marca — Po dveh dneh potovanja (sporočilo pišem v sredo zvečer), člani jugoslovanske alpinistične odprave, ki nameravajo osvojiti Mount Everest, še vedno niso v Nepalu. Kaže, da bodo še nocoj vendarle pripotovali v Katmandu ter se tam sestali z vodjo odprave Tonetom Škarjo, ki skupaj s Tomažem Jamnikom že več kot teden dni ureja carinske formalnosti za začasen uvoz več kot 18 ton opreme in hrane.

Po slovesu na Brniku so jugoslovanski alpinisti v torek zjutraj odpotovali iz Ljubljane v Beograd, kjer so jim priredili intimno slovo. Še isto dopoldne so nato poleteli v Split, v razmeroma slabem vremenu, sunkih burje in naletavanju snega pristali ter se ponovno dvignili z letalom v zrak, prek Jadrana v Rim.

V italijanski prestolnici so popoldne zamenjali letalskega prevoznika, ki jih od tedaj spremlja vso pot — Air India in poleteli proti Aziji, ne da bi natančno vedeli — ker jim tega ni znal ali hotel nihče razložiti, kje bodo pristali. Ponoči so pristali v Kuvajtu in ob prvem jutranjem svitanju v Bombayu v Indiji. Obljubljeno jim je bilo sicer, da bodo takoj nadaljevali potovanje v New Delhi in nato spet takoj dalje v Katmandu. Vendar so z bombajskega letališča, kjer je že pred sončnim vzhodom kazal termometer 19 stopinj Celzija, pozneje pa še bistveno več, ko je sonce pripekalo s popolnoma jasnega neba, poletel šele popoldne in zvečer pristali v New Delhiju.

Medtem ko so prvo noč, ki je bila zaradi spremembe časa bistveno krajša od dotedanjih, predremali v letalih in na letališčih, so naslednjo noč prespali na stroške indijskega letalskega prevoznika v enem izmed najboljših delhijskih hotelov.

Prejšnji dan so zvedeli, da bo najverjetneje 28. februarja pripotovala iz Indije v Nepal, v Katmandu, vsa oprema in hrana, ki jo je JAT pripeljal iz Beograda v New Delhi, od tam pa jo bodo prepeljali s tovornjaki. Če bo šlo vse po sreči, bodo imeli fantje ogromno dela: v nepalski prestolnici bodo nakupili še nekaj ton hrane in jo zložili v 30-kilogramske tovore, da bo pripravljena za nosače. Najverjetneje bodo zaradi tega ostali v Katmanduju nekaj dni, nakar se bodo preselili z vso opremo do tja, do koder pelje cesta.

MARJAN RAZTRESEN

MARJAN RAZTRESEN — Novinar Teleksa, ki bo za bralce »Dela« in druge publikacije naše hiše redno poročal o poti jugoslovanske himalajske odprave.

Zaposlitev za 168 tisoč delavcev

Toliko bo letos prostih delovnih mest v SR Hrvaški

ZAGREB, 1. marca (Tanjug) — Po podatkih republiške samoupravne interesne skupnosti za zaposlovanje Hrvaške se bo lahko letos v tej republiki zaposlilo 168.809 delavk in delavcev.

Od tega je 87 tisoč delovnih mest za nedoločen čas in to 53 tisoč delovnih mest, ki bodo odprta letos prvič, preostalih 34 tisoč pa bodo morali zapolniti zaradi naravnega odliva delavcev. Hkrati pa bodo za 71 tisoč delavcev zagotovili sezonsko delo za določen čas.

Visokošolska izobrazba je potrebna v 9.524 primerih, višja v 4.974 primerih, potrebujejo 16.647 delavcev s srednjo izobrazbo in 51 tisoč visokokvalificiranih in kvalificiranih delavcev.

Nova oktetova turneja Kristalno čista pesem

Slovenski oktet je šestkrat uspešno koncertiral na Slovaškem, Moravskem in Češkem — Zadrege v programu

Slovenski oktet se je vrnil s krajše turneje po Češkoslovaški, kjer je imel v okviru meddržavne konvencije o kulturnem sodelovanju šest koncertov na Slovaškem, Moravskem in Češkem. Prvi koncert je bil v Bratislavi, ki je pobratena z Ljubljano. Župan mesta Bratislave, primator dr. Vladislav Martinak je sprejel vodjo okteta, ki mu je prinesel pozdrave predsednika skupščine mesta Ljubljane Marjana Rožiča. Po naslednjih dveh koncertih v staroslavni Nitri in zdravilišču Pieštany je pot vodila na Moravsko oziroma v Šlezijo kjer je oktet nastopil v industrijskem kraju Karvina in v sami Ostravi. Turnejo je oktet zaključil s koncertom v dvorani Divadlo Hudby v Pragi 27. februarja. Pred odhodom iz CSSR naslednjega dne je ansambel v Pragi sprejel veleposlanik SFRJ Miodrag Vlahović; oktet pa se je odzval tudi prijaznemu povabilu jugoslovanskih gospodarstvenikov, zlasti predstavnikov desetih slovenskih delovnih organizacij v Pragi, ki so med kosilom v Švejkovem lokalu »Pri Kalihu« potrdili koristno povezavo med gospodarstvom in kulturo.

Turneja, ki sta jo kot partnerja ljubljanskega Festivala pripravila Slovkoncert iz Bratislave in Pragokoncert iz Prage, žal kljub uspehu ni mogla izzveneti v vsej svoji polnosti in širini ter ni izkoristila vseh možnosti, ki bi jih lahko, če bi pri vsej siceršnji formalni pozornosti organizatorji koncerte zares odprli vsej zainteresirani publiki. Slovenski oktet sam je vendar s svojim visoko kvalitetnim sporedom in izvajanjem, pri čemer se je predstavil izključno z deli jugoslovanskih, zlasti slovenskih avtorjev, povsod požel navdušene aplavze prisotnih poslušalcev.

Sicer pa so o tem govorile tudi najvišje pohvale in ocene navzočih predstavnikov in kritikov »Visoko cenimo slovensko glasbeno kulturo in Slovenski oktet je s svojim nastopom v Bratislavi to še enkrat potrdil ter dokazal, da sodi v sam vrh evropske poustvarjalne glasbe«, je izjavil na kosilu, ki ga je priredil vodja glasbenega oddelka v slovaškem ministrstvu za kulturo Alojz Luknar. »Res ste visoko kvalitetni ansambel in globoko se upravičujem zaradi napak v naši organizaciji«, je čestital v imenu Janačkove filharmonije v Ostravi direktor te filharmonije František Konečny. »Vaša pesem je bila čista kot kristal in za obisk smo vam globoko hvaležni. Vaša pesem je hkrati elementarna in klasična«, je ugotovil med drugim namestnik ministra za kulturo Češke SR dr. Josef Švagera, ki je priredil sprejem med praškim koncertom družno s namestnikom češkoslovaškega ministra za zunanje zadeve Josefom Nalepko.

Na lastno pobudo je Slovenski oktet na Moravskem obiskal vasico Hukvaldy in zapel v tamkajšnji domačiji velikega skladatelja Leoša Janačka. Mogočna pesem našega renesančnega mojstra Gallusa, ki je umrl v Pragi, »Ecce quomodo moritur iustus« pa je zadonela iz grl oktetovcev tudi v katedrali sv. Vita na Hradčanih.

Dodatni viri sredstev

Letos naj bi prek združevanja sredstev v temeljnih bankah usmerili za nekatere projekte 4,5 milijarde dinarjev

LJUBLJANA, 1. marca — Kot dodaten vir za financiranje nekaterih razvojnih projektov, ki pomenijo izpolnjevanje prednostnih nalog razvoja in odpravljanje strukturnih neskladij v gospodarstvu v tem srednjeročnem obdobju, so združena sredstva temeljnih bank. Tako združevanje je zasnovano na podlagi srednjeročne planske usmeritve ter s sporazumom med temeljnimi bankami LB.

Mimo tega pa temeljne banke združujejo denar na ravni združene banke še za financiranje inovacijske dejavnosti, za odpravo škode, za potrošniške kredite, za projekte, ki zagotavljajo socialno varnost zaposlenih ter za kreditiranje prodaje opreme doma, izvoza opreme in investicijskih del, ki jih izvajajo naše delovne organizacije na tujem bodisi same, ali kot kooperanti drugih organizacij. Največji delež združevanja, seve, zadeva tri glavna področja; infrastrukturo, proizvodnjo hrane ter proizvodnjo surovin in repromaterialov. Za to troje naj bi v letu 1978 po dogovoru združili 2,6 milijarde din od načrtovane skupne vsote 4,7 milijarde dinarjev združenih sredstev. Dejansko je bilo lani združeno 3,1 milijarde dinarjev (2 milijarti 268 milijonov za prva tri področja). Kar za 1,6 milijarde dinarjev sprejetih obvez od skupnega zneska združevanja bo zato prenešenih v leto 1979, sem pa se poleg teh novih obvez prenašajo tudi sprejete obveznosti za posamezne investicijske odločitve iz preteklih let. Skupno naj bi tako letos prek združevanja smerili približno 4,5 milijarde dinarjev.

Ob tem velja upoštevati, da so nekateri programi v razpravi pri temeljnih bankah, kjer njihovi organi še zmerom tehtajo svoje obveznosti in sposobnosti za združevanje. Nedvomno te odločitve niso tako preproste. V bankah se namreč zavedajo, da s tem sprejemajo obveze za vnaprej in da bo pač potrebno druge načrte ustrezno spremeniti oziroma jih spraviti v skład z dejansko razpoložljivimi sredstvi za določeno obdobje.

FRANJO KRIVEC

Pozabljeno rečno gospodarstvo

Jugoslovansko ladjevje je izgubilo primat na Donavi — Najbolj zaostala prometna panoga

OD NAŠEGA BEOGRAJSKEGA DOPISNIKA

BEOGRAD, 1. marca — Jugoslovansko ladjevje je zgubilo primat na Donavi, saj po njej plove več tujih ladij kot naših. Na današnjem sestanku grupacije rečnega ladjarstva GZJ so se dogovorili, da se bodo o tem in drugih vprašanjih v zvezi s položajem našega rečnega gospodarstva pogovarjali konec marca na posvetovanju v Pulju.

Že leta je namreč rečni promet najbolj zaostala prometna panoga v naši državi. Prevoz po rekah je za polovico cenejši kot po cestah in progah, poleg tega pa ima za jugoslovansko gospodarstvo izjemen pomen dejstvo, da rečni promet omogoča povezavo s centralno evropsko avtocesto, ki povezuje Severno in Črno morje.

Da bi rečni promet izpolnil naloge, ki mu jih bodo zastavili, je treba nujno povečati ladjevje, posodobiti pristanišča in zagotoviti učinkovitejše zveze med Podonavjem in Jadranom ter boljšo povezavo s cestami in progami. Treba je tudi bolje zavarovati jugoslovanske ladje v mednarodnem prometu na Donavi. Pa tudi v samo rečno gospodarstvo naj bi uvedli veliko sprememb

Predstavniki rečnega prometa so danes očitali gospodarstvu, zlasti pa zunanji trgovini, da se premalo zanima za ceneni prevoz z ladjami. Da bi izboljšali gospodarski položaj te panoge, bo federacija, kot piše v programu razvoja do leta 1980, z ukrepi kreditne monetarne politike podprla nakup ladij iz domačih ladjedelnic, republike in pokrajini pa bodo z davčnimi in drugimi olajšavami zagotovile ugodnejše pogoje gospodarjenja.

SLOBODAN DUKIĆ

V jeseniški železarni le zadovoljni

Za planom je lani najbolj — za 74 odstotkov — zaostal izvoz

JESENICE, 28. februarja — Kljub delnemu zaostajanju za planom se je lansko poslovno leto za gorenjsko železarno dobro izteklo, je ugotovil delavski svet jeseniške železarne. Gotova proizvodnja je znašala 446.647 ton, 4,8 odstotka manj kot so planirali, pa vendar 10 odstotkov več kot leto poprej. Količinsko so produktivnost povečali za 9,4, vrednostno pa za skoraj 28 odstotkov.

Zaloge so bile celo nižje kot v letu poprej, čeprav so do julija še močno naraščale. Izvoz je zaostal za planom za 74 odstotkov. Skupno so izvozili za 8,6 milijona dolarjev, za 26 odstotkov več kot leta 1977. Treba je povedati, da so morali na tujem svoje izdelke prodati za 30 do 40 odstotkov ceneje kot doma. Uvoz je bil za 8 odstotkov večji kot leta 1977.

V. F.

Izvozili bomo več sadja in povrtnine

Največ denarja bodo prinesli paprika, grah, stročji fižol, jabolka

BEOGRAD, 1. marca (Tanjug) — V fondu za sadje in zelenjavo Jugoslavije menijo, da bo vrednost letošnjega izvoza sadja in zelenjave ter predelanih proizvodov znašala okoli dve in pol milijarde dinarjev. Po akcijskem programu bodo spomladi posejali razno zelenjad na okoli 650.000 hektarih ali osem odstotkov več kot lani. Preskrba s semenom in z drugimi surovinami ter reprodukcijskim materialom je dobra.

Prav te dni so v posameznih republikah in pokrajinah določali tudi zajamčene cene za osnovne povrtninske kulture. Največji priliv denarja, računajo, bo prinesel izvoz paprike, graha, gob, stročjega fižola, jabolk, višenj, sliv in jagodičevja. Kupci teh proizvodov so v zadnjih letih v glavnem firme v zahodnoevropskih državah.

SMUČANJE

V SMUKU ZA SVETOVNI POKAL

MOSER-PRÖLLOVA PRVA TUDI V ZDA

Kljub temu je vodstvo na lestvici za SP prevzela Wenzlova

LAKE PLACID — Avstrijka Moser-Pröllova je zmagala v Lake Placidu v smuku, veljavnem za svetovni pokal. Kljub svoji zmagi pa je izgubila vodstvo na skupni lestvici za SP. Prevzela ga je Wenzlova iz Liechtenstein, ki je sicer osvojila šele 15. mesto v smuku, vendar ji je pri tem pomagal novi pravilnik, po katerem odlična avstrijska smukačica ne more več nabirati točk v smuku.

Lestvica je bila taka:

1.	A. Moser-Pröll (Av.)	1'43"07
2.	Nadig (Švi)	1'43"17
3.	Zurbriggen (Švi.)	1'43"49
4.	C. Pröll (Av.)	1'43"61
5.	Peter (Av.)	1'43"66
6.	Bischofberger (Švi.)	1'43"98
7.	Haas (Švi.)	1'44"08
8.	Nelson (ZDA)	1'44"25
9.	Gros-Gaudenier (Fr.)	1'44"95
10.	Waldmeier (Fr.)	1'45"01
11.	Attia (Fr.)	1'45"04

Po tem tekmovanju je lestvica za svetovni pokala taka:

1.	Wenzel (Liech.)	214
2.	A. Moser-Pröll (Av.)	211
3.	Apple (ZRN)	150
4.	Nadig (Švi.)	134
5.	Nelson (ZDA)	122
6.	Kinshofer (ZRN)	110
7.	Sackl (Av.)	105
8.	Serrat (Fr.)	91
9.	Giordani (It.)	85
10.	Pelen (Fr.)	77
11.	Sölkner (Av.)	66
12.	Quario (It.)	65

Danes bo v tem kraju na sporedu moški smuk, jutri pa veleslalom.

V četrtek je odigrala ekipa Krasa prijateljsko tekmo z ekipo Vozil iz Nove Gorice, ki nastopa v slovenski ligi in trenutno vodi na lestvici pred Obalo. Krasova postava je bila okrepljena z igralci nekaterih slovenskih ekip.

Že od vsega začetka so gostje pritisnili na nasprotnikovo obrambo. V prvih 30 min. jim je z Markičem, Krivičem, Micičem in Batagerjem uspelo zatresti Krasovo mrežo in s tem postaviti rezultat na varno. Čeprav igrišče ni bilo ravno najboljše, to ni oviralo igralcev Vozil, ki so z vseh strani poskušali doseči zadetek. Kočno je Gabrijel Ferfolja v 35. min. znižal rezultat.

Slika se v drugem delu igre ni spremenila. V 13. min. je Rijavec še enkrat zatresel domačo mrežo, 4. min. kasneje pa so naši fantje po lepi, skupni akciji, znova znižali rezultat z neubranljivim, diagonalnim strelom Colje.

Nekaj minut kasneje je Magajna s pomočjo Bogatca povišal rezultat, zopet je Batager premagal v 26. min. našega čuvaja mreže, potem ko se je žoge dotaknil nekdo izmed domačih branilcev. Končno je Micič v 30. min. z lepim strelom z glavo postavil končen rezultat. Domačini so se v teh trenutkih krčevito upirali nasprotniku in Blažini ni uspelo, da bi zabil še tretjega gola za domače moštvo.

Skupek Zdravko

Dijaki nabrežinske nižje srednje šole «I. Gruden» v Sappadi, kjer so sodelovali na smučarskih tekmah mladinskih iger

SMUČARSKI SKOKI

V OBERSTDORFU

Hille izreden

Na mednarodnem tekmovanju v smučarskih poletih v Oberstdorfu vodi po prvem dvevu presenetljivi vzhodni Nemec Hille, ki je skočil celo 175 m daleč, torej le meter manj od Inauerjevega svetovnega rekorda, vendar je pri tem z rokama podrsal po tleh, Najdaljšo uradno daljavo je tako dosegel njegov drugouvrščeni rojak Zietzmann (170 m). Jugoslovani v prvem dnevu niso dosegli vidnejših rezultatov. Najboljši je bil Velikonja, ki je tudi dosegel najdaljši skok med svojimi tovariši (140 m).

Lestvica po prvem dnevu:

1.	Mille (NDR)	402,5
2.	Zietzman (NDR)	391,0
3.	Samek (ČSSR)	365,5
4.	Škoda (ČSSR)	360,5
5.	Wallner (Av.)	356,5
6.	Meisinger (NDR)	351,0
7.	Jraško (ČSSR)	311,5
8	Halvorsen (Nor.)	
	Reichner (ZRN)	305,0
10.	Christiansen (Nor.)	300,0
13.	Velikonja (Jug.)	286,0
17.	Tepež (Jug.)	272,5
21.	Dolhar (Jug.)	268,5
23.	Anžel (Jug.)	268,0
24.	Bajc (Jug.)	267,0
33.	Bizjak (Jug.)	219,5

Tekmovanje se bo nadaljevalo tudi danes in jutri. Obakrat ga bo prenašala jugoslovanska televizija ob 10.55.

STOCKHOLM — Jutri bo na sporedu tradicionalni smučarski maraton na razdalji 85 km «Vasaloppet». Letos bo na tej prireditvi sodelovalo kar 12.000 tekačev, med temi tudi nekaj iz Slovenije.

NOGOMET

V PRIJATELJSKEM SREČANJU

Hud poraz Krasa

Kras — Vozila Gorica 2:8

KRAS: 1. polčas: Bogatec, Črnjava, Pahor, Trampuž, Bagon, Puntar, L. Milič, Dilič, Gabrijel Ferfolja, Miloš, Zuzza.

2. polčas: Bogatec, Verša, Rebula, Trampuž, Šegina, Race, Colja, Blažina, G. Ferfolja, M. Milič, Zucca.

VOZILA: Trampuž, Perčič, Živec, Hmerlak, Krvič, Bratkič, Rijavec, Micič, Markič, Magajna, Batager.

SODNIK: Stojanovič iz Kopra

NOGOMET

V 2. AMATERSKI LIGI

Igralo bo le Primorje

V prvenstvu 3. AL pa bosta v tem kolu nastopili le naši goriški enajsterici

2. AMATERSKA LIGA

Sovrana - Primorje

Od naših enajsteric bo jutri nastopilo v zaostalem srečanju le proseško Primorje, ki bo tudi tokrat igralo v gosteh; jutrišnji nasprotnik pa je sorazmerno solidna enajsterica tržaške Sovrane, ki je v preteklem kolu pred domačim občinstvom remizirala s Costalungo.

Po sobotni izdatni zmagi nad ekipo Grandi Motori čaka tokrat Prosečane dokaj težka naloga, Sovrana namreč zaseda na skupni lestvici odlično četrto mesto. Ker bo v jutrišnjem zaostalem kolu počivala Aurisina (ki ima na skupni lestvici enako število točk kot Primorje) morajo Prosečani nujno to izkoristiti in iz srečanja s Sovrano odnesti vsaj točko.

3. AMATERSKA LIGA NA TRŽAŠKEM

V prvenstvu 3. AL na Tržaškem bodo odigrali jutri zaostalo kolo, kriška Vesna in zgoniški Kras pa bosta zato v jutrišnjem kolu počivala.

NA GORIŠKEM

Mladost - Poggio

V četrtem povratnem kolu je Mladost doživela v Tržiču nepričakovan in nezaslužen poraz s Panzanom. Mladost je zaradi vstopa na igrišče diskvalificiranega domačega igralca vložila na nogometno zvezo priziv, v sredo pa je disciplinska komisija razveljavila končni izid med Mladostjo in Panzanom (0:1) ter dosodila Mladosti zmago z 2:0. Jutrišnji nasprotnik Mladosti bo enajsterica iz Poggia, ki je v prejšnjem kolu (čeprav v zelo okrnjeni postavi) visoko podlegla enajsterici iz Sovodenj. O tem srečanju nam je predsednik ŠZ Mladost Giorgio Ulian dejal naslednje: «Jutri moramo nujno zmagati, saj moramo popraviti slab vtis, ki smo ga zapustili v prejšnjih tekmah. Imamo možnost osvojiti celoten izkupiček tudi zato, ker gotovo Poggio ne spada med najboljša moštva tega prvenstva. Poleg tega bo jutri trener Barbana lahko računal prav na vse nogometaše».

Sovodnje - Isonzo

Po štirih zaporednih zmagah (z Brazzanesejem, Vermeglianom, Panzanom in Poggiom) čaka jutri Sovodenjce dokaj težka naloga, saj bodò sprejeli v goste vodečo ekipo Isonza, ki vodi s točko prednosti pred dvojico Sagrado - Pro Farra in je v nedeljo remizirala s Sagradom. Sovodnje so tako v prvih štirih kolih povratnega dela prvenstva 3. AL res prijetno presenetili, verjetno pa ne bodo mogli zdržati takega tempa kot doslej tudi v nedeljo, saj je Isonzo res bolj močna in izkušena ekipa od naših predstavnikov, zato bi predstavljala točka v tej tekmi za Sovodnje res dober uspeh.

BOKS

SANREMO — Jutri zvečer bo v tem kraju dvoboj za svetovni naslov boksarske srednje junior kategorije med prvakom Avstralcem (italijanskega porekla) Rockyjem Mattiolijem in Britancem Mauricom Hopejem.

Med slovenskimi ekipami v 2. amaterski nogometni ligi bo v tem zavrtljaju nastopilo le proseško Primorje

KOŠARKA

V PROMOCIJSKEM PRVENSTVU

Odločilna tekma Jadrana

Igral bo z vodečo ekipo Jeans Corner - Slovenska derbija v prvenstvih dečkov in «propaganda»

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

Bržkone bo to kolo za Jadran odločilno: predstavniki združene ekipe s Kontovela in z Opčin se bodo namreč v Miljah pomerili s tamkajšnjim Jeans Cornerjem, ki je trenutno z 18 točkami sam na vrhu rezpredelnice. Jadranovci so, kot znano, po treh nerodnih porazih na drugem mestu, z dvema točkama zaostanka. Poraz bi za Valičevo vrsto pomenil praktično že odpoved v prizadevanjih za napredovanje v D ligo.

Na zmago Jadrana računajo seveda tudi borovci, ki so po nedeljskem porazu četrti na lestvici in bi se s porazom Jeans Cornerja pomaknili proti vrhu: to pa seveda le v primeru, da premagajo Stello Azzurro. Tega nasprotnika pa Perkovi fantje nikakor ne smejo podcenjevati (Jadran docet!)

KADETI

Pred odločilnim srečanjem z Interjem A, ki bo prihodnji teden, čaka tokrat Kontovelovo ekipo lahko srečanje s Servolano: v prvi tekmi so Lukševi varovanci dosegli visoko zmago in bi tudi tokrat ne smeli imeti večjih težav.

Mnogo težjo tekmo bodo v isti (B) skupini imeli Brežani, ki odhajajo v goste k močni ekipi Don Bosca B. Leta je v prejšnjem kolu zadala prvi poraz Kontovelu, zato bo naloga Lakovičeve ekipe izredno težka.

V A skupini se bo Bor spoprijel s Ferroviariom, ki je na trenutni lestvici na prvem mestu: malo je torej verjetno, da bo Peganova ekipa pospravila prvi par točk (ne smemo pa pozabiti, da ima Bor še tri zaostale tekme).

NARAŠČAJNIKI

V zadnjem kolu prvega dela prvenstva ima Kontovel možnost se dokončno odlepiti od repa lestvice: Kontovelci namreč sprejemajo v goste ekipo Libertasa, ki ima, prav tako kot oni, šest točk. Omeniti je sicer treba, da ima Libertas tekmo manj, vendar je za Lukševo ekipo gotovo premagljiv nasprotnik.

Težje delo bo imel Polet, ki odhaja v goste k Alabardi. Poletovci so v tem prvenstvu igrali dokaj poprečno in so trenutno na zadnjem mestu razpredelnice, brez točk. Tudi v tej tekmi nimajo velikih možnosti za uspeh.

DEČKI

Danes bo na sporedu slovenski derbi: na Kontovelu si bosta stala nasproti Kontovel in Sokol. Kontovelci so trenutno nekje na sredi lestvice, medtem ko so Nabrežinci predzadnji: izraziti favoriti so torej domačini, čeprav so sokoli v zadnjih nastopih pokazali lep napredek.

PROPAGANDA

Tudi v tem prvenstvu bomo imeli derbi: pomerili se bosta prva in druga Borova ekipa. Odveč je, če poudarimo, da je Bor A favorit, saj nastopa Bor B v tem prvenstvu le zato, da bi si mladi košarkarji, ki so šele letos pričeli s treniranjem, nabrali nekaj izkušenj.

Marko

NAMIZNI TENIS

V ŽENSKI A LIGI

Težka preizkušnja Krasa

Le zmaga v Maranu z vsaj 5:3 bi našim dekletom prinesla pravico do nastopa v finalnem kolu

Krasova ženska namiznoteniška ekipa je danes pred odločilno preizkušnjo v prvenstvu A lige: ob 18. uri se bodo slovenske igralke v povratnem polfinalnem srečanju pomerile v Maranu pri Neaplju s tamkajšnjim prvoligašem, ki je pred 14 dnevi slavil zmago v Trstu z izidom 5:3. Edino v primeru zmage s 5:3 (v tem primeru bi odločalo razmerje v setih) ali z večjo razliko bi si Kras zagotovil pravico do nastopa v finalnem srečanju, ki bo določilo državnega ekipnega zmagovalca.

V Krasovem taboru so bili že od vsega začetka precej skeptični nad izidom tega dvojnega spopada, saj je bil letos osnovni cilj društva obstanek v prvoligaškem prvenstvu. Prvo srečanje z južnjakinjami je pokazalo, da sta si ekipi enakovredni in če bi jim bila športna sreča vsaj malo naklonjena, bi krasovke v prvem srečanju izbojevale veliko povoljnejši izid. Predvsem pa je v Trstu zaigrala v velikem slogu (saj je na papirju najslabša nasprotna igralka) Carranantejeva, ki je osvojila dve izredno dragoceni zmagi. Sonja Milič, Dragica Blažina in Neva Rebula se dobro zavedajo, da so drevi pred zelo težko nalogo in da imajo le teoretične možnosti za uspeh. Prav zato pa se bodo toliko bolj potrudile, da čim dražje prodajo svojo kožo in po možnosti izbojujejo prestižno zmago. Zmaga na tem težkem gostovanju bi predstavljala res pravi športni podvig, katerega so Krasove igraike tehnično tudi sposobne napraviti, vse pa bo odvisno od njihove psihične trdnosti in samozavesti.

B. S.

KOŠARKA

Danes in jutri se bo nadaljevalo jugoslovansko prvoligaško moško košarkarsko prvenstvo. Ljubljanska Iskra - Olimpija bo gostovala v Zadru, kjer bo imela dokaj težko nalogo.

Osrednje srečanje tega kola bo med Partizanom in Jugoplastiko.

NOGOMET

RIM — Predsednika Juventusa Giampiera Bonipertija so prijavili disciplinski komisiji italijanske nogometne zveze ker je dal izjave proti sodniški organizaciji.

AVTOMOBILIZEM

VN JUŽNE AFRIKE

Jabouille najhitrejši na poskusnih vožnjah

JAHANNESBURG — Tudi v zadnjem dnevu poskusnih voženj za VN Južne Afrike na dirkališču v Kyalamiju je Jabouille na renaultu dosegel najboljši čas in tako «poule position» na današnjem startu. Tudi za startna mesta v prvih treh vrstah ni bilo nobenih sprememb, saj sta bila za Francozom najhitrejša Scheckter in Villeneuve, peti Lauda, sledita pa mu Depailler in Laffite, ki dirkata na avtomobilu ligier in sta premočno osvojila prvi dve letošnji VN v Argentini in Braziliji.

Včeraj je na neuradnih poskusnih vožnjah pri hitrosti 160 km na uro Francoz Pironi na tyrrellu zavozil z dirkališča, pri tej nesreči pa se je (vsaj tako izgleda) tako poškodoval, da je njegova prisotnost na današnji VN v dvomu.

Lestvica poskusnih uradnih voženj

1.	Jabouville (renault)	1'11"80
2.	Scheckter (ferrari)	1'12"04
3.	Villeneuve (ferrari)	1'12"07
4.	Lauda (brabham)	1'12"12
5.	Depailler (ligier)	1'12"15
6.	Laffite (ligier)	1'12"26
7.	Pironi (tyrrel)	1'12"33
8.	Andretti (lotus)	1'12"36
9.	Jarier (tyrrel)	1'12"69
10.	Arnoux (renault)	1'12"69
11.	Reutemann (lotus)	1'12"75
12.	Piquet (brabham)	1'13"07
13.	Hunt (wolf)	1'14"21
14.	De Angelis (shadow)	1'14"44
15.	Watson (mc laren)	1'14"44
16.	Patrese (arrows)	1'14"54
17.	Tambay (mc laren)	1'14"58
18.	Fittipaldi (copersucar)	1'14"61
19.	Jones (williams)	1'14"64
20.	Mass (arrows)	1'15"00

TENIS

V DALLASU V OSMINI FINALA

Jaušovčeva izpadla

DALLAS — V osmini finala mednarodnega ženskega teniškega turnirja v tem mestu je Jugoslovanka Mima Jaušovec izpadla v dvoboju z Američanko Austinovo (6:2, 6:1).

Ostali važnejši rezultati:

Evert (ZDA) - Kloss (Južna Afrika) 6:1, 6:1

Fromholtz (Avstral.) - Casals (ZDA) 6:3, 6:1

Borg in RB

STOCKHOLM — Kot smo poročali v včerajšnji številki je teroristična skupina rdečih brigad «uradno» obsodila švedskega tenista Bjorna Borga na smrt, ker se je pred kratkim za šalo slikal v izraelskem vojaškem suknjiču. Zadeva pa izgleda sedaj zelo resna, saj je Borg včeraj izjavil, da ne bo letos opravil nobenega nastopa na Švedskem, ker je za njega ozračje v tej državi neugodno.

Naj omenimo, da je pred časom švedska javnost odločno protestirala, ko so časopisi objavili Borgovo sliko v izraelskem vojaškem suknjiču.

Španec Evangelista je ohranil naslov evropskega prvaka težke boksarske kategorije. Francoza Rodrigueza je premagal s k.o. v drugem krogu.

SMUČANJE

Sindikalno tekmovanje na Krvavcu

Uspešen nastop ekipe ZTT

V sredo je Mladinska knjiga iz Ljubljane priredila na Krvavcu sindikalno tekmovanje, na katero so povabili tudi reprezentančno ZTT. Naši smučarji so kljub izredno slabim vremenskim razmeram dobro opravili svojo nalogo, saj je Bruna Mahne osvojila odlično 2. mesto v veleslalomu, Erika Škerl (kot gost) pa je bila na koncu šesta.

V moški konkurenci niso naši predstavniki imeli prevelike sreče in so morali odstopiti.

Olimpija proti Slobodi

Danes in jutri se bo začel spomladanski del jugoslovanskega prvoligaškega nogometnega prvenstva. Danes bo v prvi tekmi igral Beograd z Osijekom, ljubljanska Olimpija pa bo jutri igrala s Slobodo, proti kateri je tekmo v prvem delu prvenstva izgubila kar s 4:0.

Olimpija je trenutno na zadnjem mestu lestvice.

OBVESTILO

TPK Sirena

obvešča, da bo danes

2. REDNI OBČNI ZBOR

na društvenem sedežu, Ul. Cerreto, v prvem sklicanju ob 19.30 in v drugem ob 20. uri.

ODBOJKA

V ŽENSKI B LIGI

SLABE MOŽNOSTI ZA NAŠI ŠESTERKI

Obe bosta imeli zelo nevarne nasprotnice - V MCL bo imel med našimi tremi ekipami najlažjo nalogo Bor

Glede na dejstvo, da se drevi pričenja povratni del prvenstva v 3. moški in ženski ligi bo ta konec tedna igralo skupno kar dvanajst naših šesterk. V dvanajstih srečanjih bodo prav gotovo prišli na svoj račun prav vsi ljubitelji odbojke.

ŽENSKA B LIGA

Slučaj je pač nanesel, da bosta dravi tako v 2. ženski ligi kot tudi v 3. moški, neposredna obračuna med Borom in šesterkama iz Fiume Veneta.

V Dolini, kjer igrajo zastopnice Bora, bo srečanje med Tržačankami in Libertasom Fascino, ki je po desetih odigranih tekmah še vedno neporažen. To je več kot dobra vizitka, da čaka borovke tokrat izredno težka naloga. Gostje imajo po zadnji, deseti zmagi s Castelgombertom kar šest točk prednosti pred zadnjimi nasprotnicami in presenetljivimi igralkami iz Cenate Sotto. Naše odbojkarice so doslej zbrale dvanajst točk. Prvo srečanje v Fiume Venetu se je končalo s 3:0 v kirist domačink. Vsi ti podatki torej ne govorijo v prid Boru. To pa je lahko tudi račun brez krčmarja. Domačinke tokrat res nimajo kaj izgubiti. Glede na to dejstvo bodo odšle v športno areno povsem sproščene in prav zaradi te psihične sproščenosti lahko prijetno presenetijo. Zmaga borovk pa bi bila v prvi vrsti odolžitev za poraz v prvem delu prvenstva in obenem najboljše opravičilo za nekatere letošnje nepotrebne poraze.

Po štirih zaporednih porazih odhaja Sokol v 11. kolu v goste k solidnemu Castelgombertu. Nabrežinke so prvo tekmo doma izgubile s temi nasprotnicami s 3:0. To obenem kaže, da bo izredno težko se vrniti s tega gostovanja z dvema točkama v žepu, ki bi bili za Sokol krvavo potrebni. Omeniti velja, da niti drevi ne bo igrala Kraljeva, ki v ekipi le nekaj pomeni.

ŽENSKA C LIGA

Prvo tekmo povratnega dela prvenstva bodo zastopnice Sloge odigrale pred domačimi gledalci. Gostujoča La Scarpoteca iz Gradišča ima 6 točk, Sloga pa štiri manj. Prvo srečanje v Gradišču se je končalo s 3:1 v korist domače vrste. Glede na dejstvo, da igra Sloga veliko boljše v domači areni, je v tem srečanju prednost na njeni strani. Osvojitev drugega para točk bi bila za slogašice zlata vredna.

MOŠKA C LIGA

Med vsemi tremi našimi ekipami čaka nocoj Bor vsaj na papirju najlažja naloga. Poprečni Apies iz Fiume Veneta res ne bi smel presenetiti naših fantov. To pa še toliko manj sedaj, ko bo spet igral Klavdij Veljak. Glede na dejstvo, da bo branil barve Bora še naprej tudi Plesničar, ima igralec in trener Neubauer izredno dragoceno in v kritičnih trenutkih lahko tudi odločujočo menjavo. Tržačani so tega nasprotnika premagali že v prvem delu prvenstva po štirih setih igre.

Zastopniki Krasa bodo gostili odlični CUS iz Benetk. Ta ekipa zaostaja za Borom in Moglianom Venetom za dve točki. Poraz v Nabrežini bi bil za Benečane slej ko prej usoden v teku za napredovanje v 2. ligo. Po drugi strani pa imajo Grilanc in tovariši z drevišnjimi gosti odprt račun. Ni rečeno, da ne bodo Kraševci poskrbeli za veliko presenečenje, ker je njihova igra vse boljša in povrhu so jim tudi točke potrebne.

Naš tretji zastopnik, goriška Olympia, igra v gosteh in sicer v Moglianu Venetu z istoimensko šesterko. Že vnaprej lahko rečemo, da bodo Goričani izredno težko prekinili serijo dosedanjih porazov. Mogliano Veneto igra doma s podvojeno močjo.

1. ŽENSKA DIVIZIJA

Vrsti Brega se ponuja izredna priložnost, da pospravi četrti zaporedni par točk. Neposredni obračun z ekipo Virtusa iz Vigonova bo precej izenačen, čeprav je dosedanja bera točk domačink nekoliko boljša.

Po zadnjem nepričakovanem domačem spodrsljaju se ponuja Kontovelu lepa priložnost, da se odolži za poraz z zmago v S. Vitu ob Tilmentu z domačim Rivignanom.

Ekipi Hrasta iz Doberdoba prinese vsako srečanje — domače kot v gosteh — vedno iste probleme. Odbojkarice iz Doberdoba igrajo praktično vedno v gosteh, saj trenirajo v Doberdobu v izredno težkih pogojih, domače tekme pa v Gorici. Gostujoči PAV Despar iz Vidma ne spada med najboljše, toda za varovanke trenerja Gergoleta bo izredno trd oreh.

2. ŽENSKA DIVIZIJA

V tej ligi se igra danes in jutri zadnje kolo prvega dela prvenstva. V sedmem prvenstvenem nastopu bo goriška Olympia odigrala mestni derbi z Libertasom. Nasprotnice slovenskih zastopnic so na lestvici nekoliko boljše, toda štiri točke prednosti niso porok za uspeh.

2. MOŠKA DIVIZIJA

Odbojkarji Doma so doslej igrali s spremenljivo srečo in uspehom. V zadnjem kolu prvega dela prvenstva bodo igrali v Krminu z Libertasom. Tekma bo prav gotovo precej enakovredna in zmagovalec bo verjetno znan po ogorčenem boju.

3. MOŠKA DIVIZIJA

Šesterka Juventine je v dosedanjih petih nastopih prav tolikokrat zmagala. Štandrežci bodo drevi gostili Volley iz Gradeža, ki je med osmimi nasprotniki najbolj nevaren. Upati je le, da se bo zmagovita pot Juventine še naprej nadaljevala.

G. F.

OBVESTILA

Tečaj o praktičnem pomorstvu

SPK Čupa iz Sesljana sporoča, da bo začetek tečaja o praktičnem pomorstvu 11. marca. Tečaj bo vodil kapitan Bruno Volpi - Lisjak. Teoretični del tečaja bo trajal en mesec (davkrat tedensko), praktični pa bo na društvenih jadrnicah. Tečaj služi tudi kot priprava za polaganje izpitov na luški kapitaniji za upravljanje večjih jadrnic in motornih čolnov. Vpisnina 25.000 lir, člani 20.000 lir, mladina do 18 let 2 tisoč lir.

Vpisovanje na ZSŠDI.

* * *

SK Devin

javlja, da bo odhod avtobusa jutri, 4. marca, ob priliki 13. ZŠI, pol ure prej kot običajno. Zadnji odhod iz Sesljana ob 6.30.

* * *

Športno društvo Polet

javlja, da je odhod avtobusa za Ravascletto jutri ob 6. uri zjutraj izpred Prosvetnega doma na Opčinah. Na razpolago je še nekaj prostorov. Vpisovanje v trgovini čevljev Malalan, v Proseški ulici 18.

SNEŽNE RAZMERE

AMPEZZO	30 cm
NEVEJSKO SEDLO	100 cm
ZAVETIŠČE GILBERTI	290 cm
F. AVOLTRI	35 cm
F. DI SOPRA	75 cm
VARMOST	150 cm
MOKRINE	180 cm
RAVASCLETTO	50 cm
ZONCOLAN	170 cm
SAURIS	120 cm
TRBIŽ	30 cm
VIŠARJE	130 cm
OVČJA VAS	30 cm
PIANCAVALLO	80-130 cm
SAPPADA	70 cm
VELIKA PLANINA	60-80 cm
KRANJSKA GORA	60 cm
LOKVE	15 cm
KRVAVEC	150 cm
KANIN	230-390 cm
ČRNI VRH	30 cm
KOBLA	30-85 cm
ZATRNIK	50 cm

KOŠARKA

V tekmi kadetov je sinoči Kontovel premagal Breg z 79:76 (40:48).

DOMAČI ŠPORT

DANES

SOBOTA, 3. marca 1979

KOŠARKA

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

21.00 v Miljah
Jeans Corner - Jadran

KADETI

15.30 v Gorici, športna palača
Pagnossin B - Dom

* * *

18.30 v Trstu, Miramarski drev.
Ferroviario - Bor

* * *

17.00 na Kontovelu
Kontovel - Servolana

* * *

17.30 v Trstu, Istrska ulica
Don Bosco B - Breg

DEČKI

15.00 na Kontovelu
Kontovel - Sokol

«PROPAGANDA»

16.30 v Gorici, na Rojcah
Arte A - Dom

NOGOMET

KADETI

15.00 v Dolini
Rosandra - Breg

* * *

15.00 pri Domju
Portuale - Primorec

NAMIZNI TENIS

PRVENSTVO A LIGE

18.00 v Maranu
AGMA Marano - Kras

ODBOJKA

ŽENSKA B LIGA

20.30 v Dolini
Bor - Fascina Fiume Veneto

* * *

21.00 v Valdagnu
Castelgomberto - Sokol

ŽENSKA C LIGA

18.00 pri Banih
Sloga - La Scarpoteca

MOŠKA C LIGA

20.30 stadion «1. maj» v Trstu
Bor - Apies Fiume Veneto

* * *

21.15 v Nabrežini
Kras - CUS Benetke

* * *

20.30 v Moglianu Venetu
Mogliano Veneto - Olympia Gorica

1. ŽENSKA DIVIZIJA

20.30 S. Vito ob Tilmentu
Rivignano - Kontovel

* * *

20.15 v Fontanafreddi
Virtus Vigonovo - Breg

3. MOŠKA DIVIZIJA

20.30 v Ločniku
Juventina - Volley Gradež

JUTRI

NEDELJA, 4. marca 1979

KOŠARKA

PROMOCIJSKO PRVENSTVO

10.45 v Gradišču
Itala - Dom

* * *

11.00 v Dolini
Bor - Stella Azzurra

NARAŠČAJNIKI

9.30 na Kontovelu
Kontovel - Libertas

* * *

13.00 v Trstu, Ul. della Valle
Alabarda - Polet

«PROPAGANDA»

11.00 v Trstu, «1. maj»
Bor B - Bor A

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

15.00 v Trstu, Vrdelska ul.
Sovrana - Primorje

3. AMATERSKA LIGA

15.00 v Doberdobu
Mladost - Poggio

* * *

15.00 v Sovodnjah
Sovodnje - Isonzo

ZAČETNIKI

10.30 v Dolini
Breg - Chiarbola B

NAJMLAJŠI

13.00 v Trstu, Campanelle
Chiarbola - Vesna

* * *

11.00 v Žavljah
Zaule - Breg

ATLETIKA

KROS NIŽJEŠOLCEV

11.00 v Križu
Organizira Bor

SMUČANJE

13. ZŠI

9.00 na Zoncolanu
Organizira SPDT

POSOŠKO PRVENSTVO

10.00 v Sappadi
Nastopata tudi Olympia in SPDG

ODBOJKA

1. ŽENSKA DIVIZIJA

10.00 v Gorici
Hrast Doberdob - PAV Despar

2. ŽENSKA DIVIZIJA

10.00 v Gorici
Olympia Gorica - Matteo's Trst

2. MOŠKA DIVIZIJA

10.30 v Krminu
Libertas Krmin - Dom Gorica

Totocalcio

Ascoli - Verona	1		
Atalanta - Napoli	X		
Avellino - Perugia	X	2	
Fiorentina - Milan	2		
Inter - Torino	1	X	2
Juventus - Bologna	1		
Vicenza - Lazio	1		
Roma - Catanzaro	X		
Bari - Lecce	1	X	
Sambenedett. - Cagliari	1	X	2
Varese - Pescara	X	2	
Mantova - Piacenza	1	X	
Matera - Pisa	X		

TOTIP

1. — prvi	X	1	
drugi	1	X	
2. — prvi	X	1	
drugi	2	X	
3. — prvi	X	1	2
drugi	1	2	X
4. — prvi	X	1	
drugi	1	X	
5. — prvi	X	1	
drugi	1	X	
6. — prvi	2	1	
drugi	1	2	

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije)
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. (0481) 8 33 82 57 23
Naročnina
Mesečno 3.500 lir — vnaprej plačana celotna 32.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 48.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 3,50 din, ob nedeljah 4,00 din, za zasebnike mesečno 50,00, letno 500,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 65,00, letno 650,00 din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 8 3. marca 1979

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II. nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 18.800 lir. Finančni 700, legalni 600, osmrtnice 300, sožalja 400 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 150 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 14%. Oglasi iz dežele Furlanije - Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst. Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

PODRAŽITVE IN NOVI ODNOSI NA NAFTNEM TRŽIŠČU

NEKOORDINIRANI UKREPI ZAHODA PRED NOVO ENERGETSKO KRIZO

Multinacionalne družbe mislijo na bojkot naftnih dražb - ZDA, Japonska in ZRN bodo varčevale, v Italiji pa vlada optimizem

PARIZ — «Sedem sester», najmočnejše multinacionalne petrolejske družbe se pripravljajo na protiofenzivo, ki naj bi preprečila nove trgovinske odnose na naftnem tržišču. V teku so tajni pogovori, da bi bojkotirali bodoče dražbe iranske nafte. Začasna Bazarganova vlada je namreč razpustila zahodni konzorcij in bo prodajala svojo nafto na dražbah, kjer se bo cena nafte določevala na podlagi ponudbe in povpraševanja. To bi pomenilo vlogo multinacionalnih družb, povečati dobičke proizvajalk in ovrednotiti državne družbe, kot na primer italijansko Agip.

Zakulisna igra pa bo le s težavo uspela, saj je petroleja žejni Zahod že hudo načel svoje zaloge in bo ob pomanjkanju kakršnekoli koordinacije, vsaka država skušala rešiti najprej samo sebe. V tem položaju pa sta na najslabšem Italija in Japonska, ki sta skoraj v celoti odvisna od uvoza za kritje dobršnega dela energetskih potreb. Resnici na ljubo, predstavniki italijanske vlade trdijo, da še niso načeli svojih zalog, kar je lahko tudi res; nedvomno pa bo morala Italija poleti obnoviti svoje zaloge in to po novih cenah, kar bo samo po sebi povzročilo hude zapletljaje v gospodarstvu. Optimizem italijanskih upraviteljev je torej preuranjen, saj je med drugim v zadnjih uran podražila nafto tudi Sovjetska zveza za celih 12 odstotkov, kar se bo poznalo tudi pri nas, saj Italija uvaža iz SZ skoraj 6 odstotkov nafte. Da bi bila mera polna napovedujejo izvedenci tudi podražitev nafte, ki jo črpajo iz ležišč na Severnem morju. Japonska vlada je že napovedala, da bo podprla ameriški načrt o energetskem varčevanju, pridružila se ji je tudi Zahodna Nemčija. ZDA namreč upajo, da bi zmanjšanje povpraševanja prepričalo proizvajalke o nesmiselnosti prehudih podražitev. V vsem tem potresu nemški minister za gospodarstvo Lambsdorff soli pamet, češ, da je ZRN leta 1974 dokazala, da se lahko uspešno protivi inflaciji. Nemcem je seveda lahko, ko imajo ogromne zaloge premoga in je njihova marka najtrdnejša valuta sveta in torej lahko kupujejo nafto za vsako ceno. Italija pa z optimizmom zamuja dragoceni čas, saj smotrno varčevanje in racioniranje zahteva vsaj dvomesečne priprave; ukrepe pa bodo sprožili šele, ko bo voda drla v grlo, ali bo že prepozno. (voc)

Izredni kongres avstrijskih socialistov

LINZ — Včeraj se je v Linzu pričel izredni kongres avstrijskih socialistov. Sestaviti morajo kandidatno listo za politične volitve, ki bodo 6. maja letos, in izoblikovati volilno platformo. Uvod v kongres je bil enourni govor avstrijskega kanclerja Kreiskega, ki je ponovno predstavil svojo kandidaturo, kar so vsi prisotni z odobravanjem sprejeli.

Skomine po prosti coni tudi na Južnem Tirolskem

BOCEN — «Južna Tirolska zajema, po našem mnenju, področje, ki gre od Borghetta pa do najjužne Tridentinske in Brennera in za to celotno področje zahtevamo danes popolno avtonomijo.» Tako je izjavil tiskovni agenciji AGI tajnik južnotirolske sekcije tridentinsko-tirolske ljudske stranke, Emilio Nicolussi. «Smo stranka krščanskega in protimarksističnega izvora, je dalje dejal Nicolussi, odločno smo proti kateremukoli zgodovinskemu kompromisu in vsakemu ekstremizmu. Za nas bodo na prihodnjih volitvah glasovali Italijani in Nemci, vsi, ki verjamejo v resnično avtonomijo. V desetih letih bomo imeli moč, ki jo ima danes Südtiroler Volkspartei. Naša so namreč neizpodbitna načela: zahtevamo avtonomijo, zahtevamo prosto cono, bencin in sladkor po minimalni ceni in prepričan sem, da nihče ne more nasprotovati tem ciljem. Kot znano je Tridentinsko-tirolska ljudska stranka na zadnjih deželnih volitvah dobila kar 5 svetovalcev in si tako na deželi zagotovila drugo mesto, takoj za krščansko demokracijo.

Petrolejska kriza in valutna tržišča

Prejšnji teden je potekal na valutnih tržiščih v znamenju dogodkov v Iranu ter podražitve surove nafte v nekaterih državah. Manj je vplivala na kotacije svetovnih valut kitajsko-vietnamska vojna. V Italiji je zelo občutena vladna kriza, ki potiska liro navzdol nasproti ostalim močnim svetovnim valutam.

Dogodki v Iranu in podražitev nafte so neugodno vplivali na ameriški dolar. Znano je, da preživlja ta valuta že nekaj let hudo krizo, ker ostaja ameriška zunanjetrgovinska bilanca še zmeraj pasivna, v veliki meri zaradi prevelike porabe petroleja. Tako se je dolar zamajal zaradi dogodkov v Iranu, med katerimi so celo prekinili proizvodnjo in izvoz petroleja. Nato so sledile podražitve nafte v emiratih Perzijskega zaliva, v Kuvajtu in v Venezueli. Istočasno pa so sporočili, da nafte ne bodo podražili v Saudski Arabiji in v Mehiki. To je ugodno vplivalo na dolar. Drugi vzrok, da se dolar ni preveč razvrednotil v tem tednu je dejstvo, da tudi ostalim trdnim valutam ne gre vse po olju. Tako imajo na Japonskem že precejšnje težave z izvozom ter je bila januarska vlačilna bilanca pasivna in sicer prvič po nekaj letih. To je takoj občutil japonski jen, ki se je razvrednotil v nekaj tednih za 2 do 3 odstotke.

Nemška marka ostaja sicer še vedno zelo trdna svetovna valuta, vendar ni prišlo do večjega povpraševanja po tej valuti, ker je bil presežek v januarski zunanjetrgovinski bilanci manjši kot prejšnje mesece. Na splošno, Nemci ne marajo prehitre revalvacije svoje valute, ker jih skrbi konkurenčnost industrijskih izdelkov na tujih tržiščih. Nemški emisijski zavod Bundesbank večkrat posega na tržiščih v obrambo valut tako imenovane «evropske kače», kamor spadajo, poleg marke, tudi holandski florint, belgijski frank in danska krona, posredno pa tudi avstrijski šiling in norveška krona.

Ta teden se je precej okrepil angleški funt, ki je pridobil kar cel odstotek v razmerju z ostalimi valutami. Temu pojavu so botrovale novice o bogatih ležiščih petroleja v Severnem morju ter o povišanju obresti na angleških denarnih tržiščih.

Italijanska lira je izgubila ta teden povprečno 0,3 odstotka nasproti ostalim trdnim valutam. Razumljivo je, da je iskati vzroke tega pojava v vladni krizi, katero ne bo mogoče z lahkoto rešiti.

Zlato je ostalo tudi ta teden na precej visoki kotaciji. Tako je treba odšteti za unčo zlata okrog 247—250 dolarjev, gram zlata pa velja v Milanu od 6.700 do 6.800 lir. Ta pojav je treba povezati z nejasnim in negotovim stanjem na svetovnih valutnih tržiščih, saj nimajo operaterji več zaupanja v dolar, ostale valute pa so v veliki meri vezane tako na dolar kot na nafto. Zato pristaja špekulativni kapital predvsem na zlatu, ki ima zagotovljeno trdno bodočnost.

Sr. S.

DRUGI DAN OBISKA IZRAELSKEGA LEADERJA

Begin zagovarja svoja stališča in zahteva polno podporo ZDA

Pogovori s Carterjem oviti v tajnost - Obe strani skušata omiliti vse spore in utrditi medsebojno prijateljstvo

NEW YORK — Ameriški predsednik Carter in izraelski predsednik vlade Menahem Begin sta se včeraj že drugič sestala v pogovoru, ki je trajal polne tri ure, da bi preučila sedanjo krizo na Bližnjem vzhodu in skušala poiskati izhod iz nje. Po današnjem krogu razgovorov nista dala niti Begin niti Carter nobenih izjav o vsebini le-teh.

Beginov obisk v ZDA, ki se je pričel v četrtek v naelektrenem ozračju, poteka sedaj v prijateljskem vzdušju, vsaj tako hočeta prikazati položaj obe strani. Takoj ob svojem prihodu v Washington je bil namreč izraelski predsednik vlade zelo trd, dejal je, da so mirovna pogajanja med Izraelom in Egiptom v globoki krizi in je obtožil ZDA, da hočejo prisiliti Izrael k podpisu takih dokumentov, ki so v očitnem protislovju s sporazumi iz Camp Davida. Ti dokumenti pa bi dajali možnost Egiptu, da v kateremkoli trenutku razveljavi mirovni sporazum «in napove vojno Izraelcem».

Že po prvem, četrtkovem razgovoru s Carterjem, pa je bil Beginov ton dosti bolj mil. Izjavil je, da je «Izrael edini zaupen in trden zaveznik ZDA na Bližnjem vzhodu» ter je skušal omiliti nesporazume med ameriško in izraelsko vlado, češ da se trenutke krize, ki nastajajo med dvema prijateljema, dajo premostiti z dobro voljo. Tudi Carter je pristavil, da potekajo pogovori v iskrenem «prijateljskem vzdušju».

Ovire, ki preprečujejo podpis mirovne listine med Egiptom in Izraelom ter normalizacijo odnosov med Tel Avivom in Washingtonom, so dobro znane, saj so se zaradi le-teh tudi prenehala pogajanja decembra lani. Egipt zahteva, in pri tem ga podpirajo ZDA, povezavo med mirovnim sporazumom samim in vprašanjem Palestincev, oziroma, da je treba v Cisjordaniji in Gazi uvesti palestinsko samovlado. ZDA bodo verjetno omilile svoja stališča, vendar se od te zahteve po vsej verjetnosti ne bodo kaj prida oddaljile.

Beginov obisk v Združenih državah bi tako znal trajati še ves prihodnji teden. V primeru, da bi bili sedanji dvostranski pogovori neuspešni, bo izraelski leader odpotoval v New York, kjer bo skušal senzibilizirati zelo številno izraelsko volilno «kolonijo» v tem ameriškem velemestu. (mč)

Komemorativni zbor Zgodovinskega društva

LJUBLJANA — Člani zgodovinskega društva za Slovenijo so se zbrali na izrednem občnem zboru in osvetlili pomen Edvarda Kardelja v slovenskem zgodovinopisju. Zbora članov zgodovinskega društva so se udeležili tudi delegati društev iz sosednjih republik na čelu s predsednikom jugoslovanskega društva. Spomnili so, da te dni poteka 40 let, odkar je izšla Speransova knjiga «Razvoj slovenskega narodnega vprašanja». Ocenili so, da delo s historično materialistično metodo pomeni vrhunec slovenskega zgodovinsko - političnega pisanja našega časa. Te dni je izšlo v četrti izdaji. 40-letnega izida knjige, v kateri je Kardelj izdelal samostojni koncept slovenskega zgodovinskega razvoja in zajel celotno v ubrano sintezo, ki združuje vse komponente slovenskega bivanja, se je iz načrtovane slovesnosti spremenila v komemorativni zbor. Na njem so Edvardu Kardelju posmrtno podelili častno članstvo zgodovinskega društva Slovenije.

Proces proti goriškim preiskovalcem

V Benetkah končani posegi zastopnikov zasebnih strank

BENETKE — Odvetnik De Luca je včeraj kot zadnji zastopnik zasebnih strank govoril na procesu zaradi izkrivljanja preiskave o petoveljskem atentatu. De Luca je, kot že prej odvetniki Pedroni, Maniacco in Battello, zahteval obsodbo Mingarellija, Pascolija, Chirica in Farra. V torek pa se začne poseg tožilca Fortune, ki bo govoril dva dni.

ZARADI ZEMELJSKEGA USADA

Na cesti Koper-Izola samo enosmerni promet

Prihodnji teden bo promet stekel normalno

KOPER — Včeraj popoldne so v Kopru na tiskovni konferenci seznanili predstavnike tiska in radia s trenutnim položajem na cesti Koper - Izola, ki je zaradi nevarnosti zemeljskih usadov zaprta že nekaj dni.

Tiskovne konference so se udeležili predsednik skupščine obalne skupnosti Alojz Ceglar, sekretar medobčinskega komiteja ZK Dino Pucar, predsedniki vseh treh obalnih občinskih skupščin ter predstavniki republiške skupnosti za ceste, koprskega cestnega podjetja, geodetskega zavoda Slovenije in podjetja Slavnik.

Stvari so se vsekakor močno pomaknile naprej. Včeraj opoldne so namreč delavci primorsko-istrske regije republiškega geodetskega zavoda z uspehom minirali in razstrelili viseči zemeljski usad nad cestiščem v bližini Rexa. Okrog 1000 kubičnih metrov zemlje in kamenja je padlo na cestišče, okrog 2000 kubičnih metrov pa je ostalo na pobočjih. Delavci so takoj začeli z buldožerji odvažati materjal, vendar bodo potrebovali še okrog pet dni, da bo delo končano. Ker zdaj ni več neposredne nevarnosti usadov, so že ob 19. uri odprli cesto Koper - Izola za enosmerni krajevni promet, t.j. za osebne avtomobile in krajevne avtobuse. Promet se bo odvijal po obvoznici ob cesti, t.j. po nekdanji trasi železniške proge, urejevali pa ga bodo s semaforji. Druga vozila pa se bodo morala še naprej posluževati obvoza čez Šmarje.

Na tiskovni konferenci so strokovnjaki povedali, da bo promet v obeh smerah odprt verjetno 7. marca, seveda kolikor ne bodo nastopile nepredvidene težave. Prav tako bodo geologi še naprej delali na raziskavah vseh pobočij, kjer bi se lahko v prihodnosti pojavili novi usadi. Nadaljevala se bodo tudi dela, da zaščitijo ceste, z utrjevanjem pobočij, z nameščanjem mrež in podobno. L. O.

Referendum v Walesu in na Škotskem

LONDON — Včeraj je bil v Walesu in na Škotskem referendum. Galežani in Škotje so se morali izreči o britanskem vladnem načrtu glede «devolution», ki pomeni neke vrste regionalno avtonomijo. Zakonski osnutek «devolution» predvideva namreč v Walesu in na Škotskem ustanovitev nekakšnih deželnih odborov, ki bi zagotavljali suverenost in avtonomijo v nekaterih sektorjih javnega življenja, kot so šole, zdravstvo, gradbeništvo, poljedelstvo itd.

Galežani so se izrekli odločno proti temu, saj se je za «devolution» izreklo samo 12 odst. volivcev, medtem ko je na Škotskem stanje nekoliko drugačno. Za take vrste avtonomijo je okrog 33 odst. Škotov, proti jih je približno 31 odst., kar je še vedno manj od predvidene norme (40 odst.).

RAZSODBA PROCESA LOCKHEED ŠE NI PRAVOMOČNA?

TANASSI IN BRATA LEFEBVRE UPAJO V ZAČASNO SVOBODO

V ponedeljek izvolitev novega predsednika ustavnega sodišča
Nov pravilnik delovanja poslanske komisije za sodne postopke

RIM — Medtem ko so Mario Tanassi in brata Lefebvre prespali prvo noč na trdih jetniških žimnicah, so njihovi odvetniki proučevali možnost zahteve po izpustitvi na začasno svobodo. Priziva, kakor je znano ni, obstaja pa možnost pritožbe na OZN, ker je Italija z nepreklicnostjo razsodbe ustavnega sodišča kršila lansko mednarodno pogodbo o državljanskih pravicah, v katerih en člen predvideva dve stopnji sodnega postopka. O tem bodo odvetniki še premišljali, včeraj pa so predložili državnemu pravdništvu zahtevo po izpustitvi vseh treh pripornikov s pravno utemeljitvijo, da obsodba še ni pravomočna.

Ustavni sodniki so se po dolgem procesu Lockheed in klavzuri, ponovno vrnili na delo. Samo prof. Gionfrida je oproščen rednega dela, ker se bo moral posvetiti utemeljitvi razsodbe, za kar bo potreboval najmanj dva meseca. Ker je predsedniku Paolu Rossiju in drugim sodnikom zapadel mandat, jih bo treba v kratkem zamenjati. Že v ponedeljek bodo sodniki iz svoje srede izvolili predsednika. Resnih kandidatov je več. Med temi je tudi Gionfrida, a zaradi njegove zaposlenosti z utemeljitvijo razsodbe, verjetno ne pride v poštev. Vseh 15 sodnikov ima možnost za izvolitev, vendar kaže, da so najresnejši kandidati Leonetto Amadei, Guido Astuti in Edoardo Volterra.

Po izvolitvi predsednika si bodo morali zavihati rokave in se resno lotiti dela. Ves čas procesa Lockheed so bile namreč prekinjene vse razprave, zaradi česar imajo v zaostanku nad 2.000 obravnav. V glavnem gre za potrditev ali zavrnitev neustavnosti kakih zakonov, predvsem o pravični stanarini, o novem zakonu o splavu, dalje o časnikarski profesionalni tajnosti, o zasebnih televizijskih postajah, o davkih ILOR, IRPEF, IMVIM in IVA, da omenimo samo najvažnejše.

Novosti tudi v krogih poslanske preiskovalne komisije, ki se bo odslej imenovala «Poslanska komisija za sodne postopke». Komisija se ne bo več smela posluževati formule «prekinitve postopka», temveč bo lahko zadevo v pretres arhivirala. Ta sklep bo lahko komisija sprejela z glasovi najmanj 11 svetovalcev. O novem pravilniku, ki so ga enotno predložili komunist Colonna, socialist Labriola in demokristjan Pennacchini, bodo že v ponedeljek razpravljali v Montecitoriju.

● Na Tržaškem

(Nadaljevanje s 4. strani)

co in si pri tem meri razne klobuke, ki jih vleče iz malhe. Pomeri si mimogrede črn klobuk kavboja. Tedaj je začelo malo črno ščene, ki ga do tedaj nihče ni opazil, jezno lajati, ker se je ustrašilo klobuka. Naj mimogrede omenim, da menda tu ni bilo nobenega problema glede razumevanja jezika, morda zaradi tega, ker je vas na splošno precej aktivna in tudi župnik prav lepo obvlada naš jezik.

Tudi v Gorici je bilo navdušenja kar precej. Največ otrok je bilo seveda pri predstavi v zavodu Lenassi. Tudi v Gorici so skupini poklonili cvetje. Moramo pa še povedati, da je skoraj vsaki predstavi sledila mala zakuska, ali vsaj kozarček domačega, ali pa kava, bilo je pač odvisno od ure. Povsod smo imeli občutek zadovoljstva in povsod so lutkarje povabili, naj še pridejo.

Poleg uspeha, ki so ga žele same predstave, mislim, da se je rodilo še nekaj zelo važnega, namreč volja in želja, da bi tudi pri nas začeli s podobno dejavnostjo. Morda bi kazalo začeti pri klasičnih ročnih lutkah. Vsi prav dobro vemo, da so začetki vedno težavni in da uspehi ne pridejo kar takoj in z neba. Vendar menim, da bo zanimanje, ki so ga tudi nekateri odrasli pokazali za tovrstno dejavnost, obrodilo svoje sadove, če že ne takoj vsaj v bližnji prihodnosti. Začelo se je že govoriti o seminarjih za to dejavnost in o pomoči, ki jo lahko nudi izkušen lutkar, kot je na primer Saša Kump, našim začetnikom.

Počakali bomo in čas bo pokazal svoje.

BENEŠKI DNEVNIK

V Čedadu ustanovili združenje bivših rudarjev

ČEDAD — Nad 150 rudarjev je proslavilo uradno ustanovitev čedaške sekcije bivših rudarjev, ki so včlanjeni v Zvezo slovenskih emigrantov Furlanije - Julijske krajine. Na srečanju je spregovoril dr. Clavora, ki je poudaril solidarnost med vsemi delavci, ki je v tem kritičnem političnem in ekonomskem momentu še posebej nujna in važna. V razširjeno debato so nato posegli nekateri furlanski člani, ki so poudarili nujnost spoštovanja vseh kultur v Furlaniji, saj s prav na takem spoštovanju lahko gradi demokratični razvoj vseh narodnostnih skupnosti.

Člani novega združenja rudarjev so nato o razložili program in cilje, ki jih bo združenje zasledovalo v letošnjem letu, medtem ko je Ado Cont, načelnik patronata INAC v Čedadu, poudaril bodoče sodelovanje med patronatom in združenjem rudarjev.

Beneške ženske pripravljajo svoj praznik

ŠPETER SLOVENOV — Ženske iz Nadiških dolin bodo tudi letos praznovale svoj praznik, «Mednarodni dan žensk». Beneške ženske se že dalj časa skrbno pripravljajo na praznik, da bo čim bolje uspel. Večji del organizacije si je prevzela Zveza beneških žen, ki so jo slovenske ženske ustanovile že pred letom dni, da bi tudi same nastopile kot aktiven faktor v okviru slovenske narodnostne skupnosti v videmski pokrajini. Zveza beneških žen bo na prazniku predstavila tudi svoje novo gledališko delo, ki ga je napisala Bruna Dorbolò in ki obravnava obširno problematiko žensk v Nadiških dolinah. Predstava bo 8. marca v lješki župnijski telovadnici. Slikovita scena je že pripravljena, pri igri pa bo sodelovalo tudi Beneško gledališče, s petjem in glasbo pa bo nastopil Kolektiv špetrskih žensk, ki tudi redno sodeluje z Zvezo beneških žen.

Furlansko filološko združenje o zaščiti slovenskega jezika in kulture

VIDEM — Predstavniki slovenskih organizacij videmske pokrajine so se sestali s prof. Brunom Cadettom, predsednikom Furlanskega filološkega združenja, kateremu so obrazložili pereče probleme o kulturno-jezikovni zaščiti slovenske narodnostne skupnosti v tej pokrajini. Prof. Cadetto je ob tem dejal, da si je Furlansko filološko združenje zadalo nalogo proučiti globalno zaščito Slovencev v Italiji in še posebej v Furlaniji ter dodal, da ima združenje cilj širiti kulturo in narečje videmske pokrajine, ozirajoč se vedno na književne jezike.

Predstavniki slovenskih organizacij so vzeli na znanje delo in cilje filološkega združenja in strinjali so se z mnenjem, ki ga je o zaščiti slovenske kulture in jezika dal prof. Cadetto.

NA STRATEŠKO VAŽNEM OBMOČJU OB BAB EL MANDEBU

Premirje med Južnim in Severnim Jemenom

Interesi Sovjetske zveze in ZDA v ozadju spopada med državama

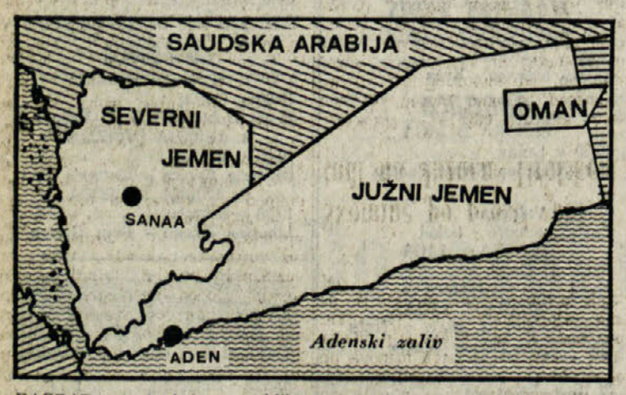

BAGDAD — Arabska republika Jemen in Ljudska demokratična republika Jemen sta včeraj pristali na premirje, ki bo stopilo v veljavo danes ob 8. uri po krajevnem času. Vest je včeraj sporočila iraška tiskovna agencija, ki je pristavila, da je prišlo do sporazuma s posredovanjem Iraka in Sirije. Skupna delegacija z namestnikom predsednika sirske vlade Žamilom Šajom in iraškim ministrom za načrtovanje Adnamom Huseinom je večkrat obiskala sprte strani in jim med drugim izročila skupno poslanico sirskega in iraškega predsednika.

Po osmih dneh spopadov je končno med Severnim in Južnim Jemenom prevladal zdrav razum in je utihnilo bobnenje orožja. V tem trenutku bi bil vsak optimizem preuranjen, saj so bili za spopadom interesi Sovjetske zveze in ZDA, ni pa še povsem jasno, če sta tudi velesili pristali na premirje. Ob tem je zanimivo, da ni premirja dosegla Saudova Arabija, temveč dve bližnjevzhodni državi, ki spadata v tako imenovano fronto zavračanja in nasprotujeta ameriškemu vplivu na tem delu sveta.

Položaj se bo dokončno razčistil jutri, ko se bodo v Kuvajtu sestali zunanji ministri arabskih držav, da določijo umik vseh čet s prizorišča spopadov med obema Jemenoma.

* * *

Na jugozahodnem delu Arabskega polotoka že nad teden dni traja spopad med Južnim in Severnim Jemenom. Težko je ugotoviti, kdo je napadalec in kdo žrtev, saj je položaj skrajno nejasen in je še najbolj podoben državljanski vojni, v kateri imata svoje prste tako Sovjetska zveza kot ZDA. Prav s tega vidika lahko osvetlimo položaj obeh nasprotujočih si držav, ki stopata ob bobnenju topov na mednarodno prizorišče.

Obe državi sta se otresli britanskega nadzorstva v šestdesetih letih, a vsaka je ubrala lastno pot političnega razvoja. Severni Jemen se je naslonil na Saudovo Arabijo in Zahod. Južni Jemen pa na napredna arabska gibanja in končno na Sovjetsko zvezo.

Gospodarsko državi ne pomenita veliko, saj sta med najrevnejšimi v arabskem svetu; vsa njuna važnost je strateško-vojaške narave. Nahajata se ob ožini Bab el Mandeb in praktično nadzirata vhod v Rdeče morje, predstavljata pa lahko tudi odskočni deski za obe velesili, tako v notranjost Arabskega polotoka kot proti afriškemu rogu. Ob njunih obalah poteka najvažnejša petrolejska morska pot proti zahodni Evropi skozi Sueški prekop.

Severni Jemen meri 195 tisoč kvadratnih kilometrov in ima nekaj nad 5 milijonov prebivalcev, glavno mesto je Sanaa v osrčju države. Republika je postal z vojaškim državnim udarom leta 1962, ko so strmoglavili imama Mohameda al Badra, ki pa je ob podpori Saudove Arabije nadaljeval z gverilo. Leta 1970 je prišlo do sprave med vojskujočimi se silami in jemenska republika je postala okop Saudove Arabije in Zahoda pred prodiranjem marksistične ideologije.

Na jugu je takoj po odhodu Velike Britanije postal Aden marksistična tvorba, ki je združil ozemlja nekdanje Južnoarabske federacije in Južnoarabskega protektorata in je leta 1967 postal ljudska republika, tri leta kasneje pa Ljudska demokratična republika Jemen. Meri 287 tisoč kvadratnih kilometrov in šteje le dva milijona prebivalcev, glavno mesto je mali Aš Ša'ab, najpomembnejše pa ostaja še vedno pristanišče Aden ob istoimenskem zalivu.

Obe velesili sta vedno odločno nasprotovali možnosti združitve obeh držav, ki bi novo državno tvorbo ločila od blokovske politike, saj bi združeni in neuvrščeni Jemen zrušil labilno strateško ravnotežje na tem delu sveta. Zato sta do skrajnih mej podpihovali plemenske razprtije in verska nasprotja. V zadnjih petnajstih letih je kar osem predstavnikov Severnega Jemena umrlo nasilne smrti zaradi atentatov, ki so praktično preprečili sožitje med obema državama in morebitno združitev.

Leta 1977 je bil ubit severnojemenski predsednik Ibrahim Hamdi, le teden dni pred odhodom v Aden kjer bi moral razpravljati z južnojemenskim kolegom Salemom Robajem Alijem o načrtu gospodarsko-političnega združevanja med obema državama. Enaka usoda je doletela lansko leto Ahmeda al Gašija, ki je načrtoval združitev pod zastavo islama Istočasno so v Adenu obsodili na smrt in ubili Salema Robaja Alija, ki je sklenil umakniti svoje sile iz Etiopije in se je že naveličal sovjetske prisotnosti v Adenu. Po njegovi usmrtitri je Južni Jemen dokončno zdrknil v sovjetsko interesno sfero in je za Zahod postal Kuba Arabskega polotoka. Na njegovem ozemlju se je povečalo število sovjetskih svetovalcev, Egipt pa je v zadnjem obdobju trdil, da so v Južnem Jemenu tudi kubanski in vzhodnonemški svetovalci. Po ogadenski krizi je SZ nadoknadila izgubo svojega oporišča v Berberiji z Adenom in zamenjava je bila vsekakor dobra, saj Somalija ni ponudila svojega oporišča nobeni zahodni sili.

V vsem tem spletkarjenju ob usodi jemenskih držav, so največji neuspeh doživele ZDA in Saudova Arabija, ki se morajo sedaj soočati z gverilo v Severnem Jemenu in možnostjo da se razširi tudi na Oman. V Severnem Jemenu se torej v grobih obrisih ponavlja kampučijska žaloigra, tudi tu naj bi severnojemenskim gverilcem priskočil na pomoč «bratje» z juga. Severni republiki pa ne morejo očitati ne demokracije in ne političnega terorja, očitaja ji lahko le islamski integralizem. (voc)

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
61001 LJUBLJANA - MESTNI TRG, 26

Jože Petek, Stane Škrabar - Braškar: S ŠTIRINAJSTO DIVIZIJO
(Četrta izpopolnjena izdaja)

Fotomonografija, izdana ob 35-letnici pohoda XIV. divizije na Stajersko Dragocen dokument o vzponu in znamenitih bojih XIV. divizije, ki jo je vojni fotoreporter Jože Petek leto dni spremljal na njeni zmagoviti bojni poti.

«Borci XIV. divizije so prehodili herojsko pot, dolgo 500 km, pot, ki je zarisana s krvjo najboljših sinov in hčera Slovenije, in so veliko prispevali ne le k osvoboditvi Slovenije, temveč vse naše dežele.» (Iz govora J. B. Tita 27. aprila 1969 v Velenju).
133 strani vel. formata, pl. 200 din.

NAROČILNICA: (Za naročnike iz Jugoslavije) PD III
NEPREKLICNO NAROČAM KNJIGO: S XIV. DIVIZIJO
Knjigo pošljite na naslov: .....
Zaposlen pri: .....
Reg. št. os. izk., izdane pri: .....
— po povzetju
— na obrocno odplačevanje (dva zaporedna mesečna obroka)
Ustrezno označite!
Kraj in datum ..... Podpis .....
Prosimo, da naročilnico pošljete na naslov: DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE, Mestni trg 26, LJUBLJANA
KNJIGO LAHKO DOBITE V Tržaški knjigarni
ULICA SV. FRANČIŠKA 20